Digitized by Google

Palat. LIX 262

Digitized by Google

Digitized by Google

MVSEI ETRVSCI

VOLVMEN I.

TABVLAS CC. EXHIBENS.

Digitized by Google

Io Dom. Ferretti inv et del. *Carol Gregory ſculp.*

5853
36N

MVSEVM
ETRVSCVM

EXHIBENS INSIGNIA

VETERVM ETRVSCORVM
MONVMENTA

AEREIS TABVLIS CC. NVNC PRIMVM
EDITA ET ILLVSTRATA

OBSERVATIONIBVS

ANTONII FRANCISCI GORII

PVBLICI HISTORIARVM PROFESSORIS.

VOLVMEN PRIMVM.

FLORENTIAE. ANNO. CIↃ.IↃ.CC.XXXVII.

IN AEDIBVS AVCTORIS REGIO PERMISSV EXCVDIT
CAIETANVS ALBIZINIVS TYPOGRAPHVS.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMO VIRO

IOSEPHO AVERANIO

I. C. FLORENTINO

IN PISANA ACADEMIA ANTECESSORI MERITISSIMO

ANT. FRANCISCVS GORIVS D. D.

VIRVM praeſtanti litterarum ſcientia inſignem, editis ingenii monimentis toto orbe celeberrimum atque immortalem, quum initio huius operis laudabili conſilio deligendum eſſe intelligerem, qui mihi contra malevolos praeſidio, meiſque lucubrationibus ornamento quam maximo eſſet; in te ſtatim,

VIR

VIR SAPIENTISSIME, mentis oculos defixi : teque unum, quem ſemper colui ac vehementer ſuſpexi, flagrantibus votis expetendum, reliquiſque omnibus anteferendum cenſui; cui tamquam ſalutari Genio optimarum artium, & faventi cuidam Deo, hoc meo minuto thure tenuique corona litarem.

Nemo eſt qui neſciat, te aetatem in ſtudiis graviſſimis qua meditando, qua ſcribendo docendoque abſumſiſſe : te iuvenili adhuc aetate, ſenili tamen conſilio exquiſitaque doctrina florentem, quum in celeberrimo Piſano Athenaeo Iuris Civilis interpretandi munus honorificentiſſime conſecutus eſſes, a COSMO III. ſapientiſſimo Etruſcorum Rege, electum Praeceptorem IOANNIS GASTONIS filii ſui, Principis celſiſſimi, & ſingulari ingenio, mirificaque ad virtutes omnes atque doctrinas indole praediti, Iuſtitia & Clementia auſpice nunc feliciter regnantis, quem Iuris Civilis inſtitutiones doceres; quamquam in eo Sapientiae domicilio, Profeſſores, aetate ac doctrina praeſtantes, non deeſſent.

Te vero in illo venerando Muſarum & The-

Themidis ſacrario per tot luſtra docente, quantùm litteris utilitatis, quantum tibi gloriae acceſſerit, teſtantur complures viri eruditiſſimi, qui e tua palaeſtra, tamquam ex equo Troiano fortiſſimi illi Graecorum, prodiere. Illud ad memoriam tuae ſapientiae ſempiternam, erit, ut arbitror, dictu gratum ac periucundum, quod te diſſerentem, aemulatus clara veterum Imperatorum exempla, lubenti animo, audire dignatus eſt Potentiſſimus SAXONIAE Princeps, Sacri Romani Imperii Elector, FRIDERICVS AVGVSTVS II. nunc hoc nomine III. POLONIARVM Rex Invictiſſimus: quo praeſente, doctiſſimorum Patrum univerſo coetu tam inuſitati honoris ſignificatione plaudente, ipſiſque adeo ampliſſimi Lycei parietibus inſolito maieſtatis fulgore quodammodo geſtientibus, fere extemporaneam habuiſti diſſertationem de hominum pignerationibus, quas ΑΝΔΡΟΛΗΨΙΑΣ vocant: quam, ut audivit Sereniſſimus ille Princeps, humaniſſime laudavit, tibique peperit decus maximum, atque omni aevo memorandum.

Haud opus eſt, ut tua Reſponſa, aureaſque tuas IVRIS INTERPRETATIONES, mul-

tis

Digitized by Google

tis praedicem, quae publica iampridem luce fruuntur, & hominum ſtudioſorum manibus teruntur, atque ore omnium celebrantur: quarum alterum volumen duplo auctius, ut publici iuris facias, idque quamprimum, omnes magnopere cupimus. Te eximiis laudibus praedicant clariſſima illa Iuris Civilis lumina, Noodtius, Schultingius, Barbeirachius, Bynckershoëkius, Heineccius, Van-de-Waterus, Brencmannus, omniumque cumulatiſſime in eruditorum actis Ioannes Clericus, & Ioannes Burchardus Menckenius: e noſtris vero Doctoribus Salvinius, Miglioruccius, Bellinius, Grandius, Valſechius, aliique complures, qui te eximium noſtri ſeculi decus & ornamentum, Iuris prudentiae facile principem, & ut omnium elegantiſſimarum diſciplinarum peritiſſimum, ita omnis antiquitatis ſummum Interpretem, diſerte fatentur. Accedit ampliſſimum Romanae Rotae teſtimonium, quae quum ſolemne habeat, nulla Prudentum reſponſa in medium adducere laudatis nominatiſque auctoribus, qui nondum naturae conceſſerint: doctiſſimi tamen hi legum Interpretes non ſo-

lum

lum te nominant; verum tot laudibus exornant, ut viventibus Iuriſperitis te anteferendum eſſe hoc pacto teſtari videantur.

Quamquam autem ſis in tam excelſo gloriae faſtigio, omnium tum exterorum, tum noſtrorum opinione conlocatus, tantaque ſapientia floreas: ad haec omnibus aeque ſis carus iuſtitia, beneficentia, probitate, prudentia, morum candore, comitate, ceteriſque animi tui praeclaris dotibus; incredibili tamen ac propemodum ſingulari praeditus es modeſtia, quae facit, ut haec numquam memores, numquam immortalia tua opera laudes, iactites numquam: quin potius ſilentio occultes, taceaſque ea, quae ex penitioribus Philoſophiae, Mathematicae, Naturaliſque ſcientiae & Hiſtoriae adytis ſcriptis tuis eruditiſſimis conſignaſti: quae, omnis Graecae litteraturae & eruditionis conſultiſſimus, in veteres auctores es commentatus: quae in interpretando illuſtrandoque Archimede eiuſque interprete Eutocio, elucubraſti ſuppleſtique feliciſſime. Facit etiam eadem naturalis modeſtia tua, ne digito, ut aliqui faciunt, monſtres ac magnifice circumferas

 tuas

tuas Philoſophicas obſervationes, quae iam editae ſunt in Actis regalis Societatis Londinenſis, & in Veneta litteratorum Italorum Ephemeride; multoque minus, quae habes inedita illuſtria additamenta ad experimenta, a te, uſtorio ſpeculo adhibito, commoda ſuppeditante COSMO III. una cum viris doctis peracta, expenſa & accurate deſcripta: neque etiam memores, quae acerrimo iudicio elucubraſti de luce, ac de deſcenſu gravium: ad haec orationes eloquentiſſimas, quas Piſis habuiſti: lectiones omni fruge Graecae ac Romanae eruditionis refertas, quas ad noſtros Academicos, emendatiſſimi Etruſci ſermonis reſtitutores, maximo cum plauſu perquamfrequenter adhibuiſti.

Quae quum ita ſint, merito te huius operis Vindicem & Patronum efflagito; ſpero enim, te auſpice, viris doctis fore multo gratiſſimum atque acceptiſſimum. Id etiam dum facio, arbitror me, litterario ritu, iuſta quodammodo perſolvere piis Manibus fratrum tuorum BENEDICTI & NICOLAI; nam alterius Florentini Tullii immortalibus ſcriptis, fateor me ab ineunte

aeta-

aetate ad haec ſtudia omnigenae eruditionis capeſſenda mirifice inflammatum eſſe: alterius vero praeſtantiſſimi Iuriſconſulti, Philoſophi & Aſtronomi, qui in Ptolemaeum egregia commentaria molitus eſt, & de Menſibus Aegyptiorum ſummo labore, certoque iudicio, teſtante doctiſſimo Henrico Noriſio, diſſeruit, illuſtribus exemplis ita excitatus ſum, ut in re antiquaria elucidanda atque amplificanda, labores omnes ac ſumtus ferrem animo pertinaci ac patientiſſimo.

Tibi vero omni ratione ſum devinctiſſimus; quod me litterariae reipublicae boni, patriae honoris & gloriae cupidum, in hac tam incredibili temporum infelicitate, tuo favore ac benevolentia adſidue recreaſti: quod antiquo more, ſingulari tamen exemplo, mihi multis impenſis in id opus gravato, ſaevaque paupertate laboranti, ut quantocius hoc MVSEVM ETRVSCVM abſolverem, pecuniae ſummam & librorum ſupellectilem ultro porrexiſti. Igitur hos qualeſcumque meos labores, ea qua praeſtas, VIR DOCTISSIME, humanitate, accipe. Te favente, clariſſimaque tui

 no-

nominis luce, quae obſcura ſunt, colluſtrante, nulla umquam praeſentium & futurorum temporum iniuria, obtrectatorum invidia nulla abolebit, quae diligenti ſtudio, ſedulaque cura undique conquiſivi, & ab interitu atque ab oblivione vindicavi, VETERVM ETRVSCORVM inſignia monumenta. Interim liberaliſſimarum artium bono, patriae ac civium ornamento, ad quod natus es, VIR PRAESTANTISSIME, vive feliciter; &, quod faxit Deus, qui te poſt incommodam valetudinem, ſpatio novem annorum eximia patientia toleratam, ſervavit, ac nobis incolumem reddidit, vive etiam quam diutiſſime.

DEDICATVM V. IDVS. IVN. A. CIƆ.IƆ.CC.XXXVII.

AD

AD LECTOREM

PRAEFATIO

ANT. FRANCISCI GORI.

FFERO tibi, animo lubens, AMICE LECTOR, mea cura ac ſtudio ex multis collectum digeſtumque hoc MVSEVM ETRVSCVM: in quo quadringenta fere inſignia veterum ETRVSCORVM monumenta, quae vel ſub terra vel in forulis per tot ſecula delituere, nunc primum Tabulis ducentis diligenter delineata, meiſque obſervationibus illuſtrata, quod fauſtum, felix fortunatumque ſit, in lucem prodeunt. Id ut facerem, patriae decus Tuſcorumque vetus gloria me vehementer incendit; nam, ut docet Plinius

Cae-

Caeçilius (1), ipſaeque etiam leges monent, & prima vitae tempora & media patriae, extrema nobis impertire debemus: dumque ſuppetit vita, enitendum, ut mors quam pauciſſima, quae abolere poſſit, inveniat (2).

Huiuſce theſauri, publico bono aperiundi, anſam mihi dedit praeclarum Thomae Dempſteri opus de ETRVRIA REGALI, quod quum nuper forte fortuna nactus eſſet vir inclutus Thomas COKE Anglus, inter Britannicos Proceres modo M. LOWAL, in hac urbe Etruſcarum principe, ſuis impenſis excudendum curavit. Quantum huic viro praeſtantiſſimo, veterumque operum & elegantiarum cultori eximio, debeat litteratorum reſpublica, nemo eſt qui non videat. Multum quoque debet celeberrimo ampliſſimoque Senatori Florentino Philippo BONARROTIO: qui, rogante eodem Thoma Coke, curam editionis Dempſteriani operis ſuſcepit, primuſque Etruſcae antiquitatis interpres, monumenta huius cultiſſimae nationis undique inveſtigavit, additaque Dempſtero, doctiſſimis explicationibus illuſtravit. Id opus elegantiſſimum, incoeptum anno CIↃ.IↃ.CC.XX. plaudente univerſo litterario orbe, quod ante id tempus vel parum cognita vel neglecta, tanto cum ſplendore & utilitate tunc primum patuiſſent veterum Etruſcorum erudita monumenta, optatam in lucem prodiit anno CIↃ.IↃ.CC.XXVI.

Poſt id tempus, nondum elapſo quinquennio, fors quaedam, vel, ut ita dicam, Genius ipſe Etru-

(1) Lib. IV. Epiſt. XXIII. (2) Lib. VI. Epiſt. V.

Etruſcae antiquitatis tulit, ut Volaterris, Etruſcorum urbe potentiſſima atque opulentiſſima, complura Tuſcorum Sepulcra hypogea invenirentur in praediis Nobilis Viri & I. C. Volaterrani Petri Franceſchinii. Ea facile locupletiorum familiarum fuere; nam urnae marmoreae, anaglypho opere ſculptae, maiori ex parte variis coloribus cum pictae, tum auro fulgenti ſuperfuſae multis in locis, praeſertim in architectonicis ornamentis, adhuc viſebantur.

Id ſtatim ac mihi innotuit, decrevi Volaterras me conferre, quod mox Septembri menſe feci, mirifice excitatus ſingulari humanitate nobiliſſimi Equitis Franciſci Mariae ex Comitibus Guidiis, tunc Canonici Florentini, quem paullo poſt eximia eius virtus primum ad Arretinam Epiſcopalem, mox ad Piſanam Archiepiſcopalem ſedem evexerunt. Cum hoc viro humaniſſimo certarunt, ut me omnibus benevolentiae officiis obſtringerent, ornatiſſimi eius fratres Comites Iacobus, mox Senator Florentinus, & Ioannes, iidem ex Equeſtri Ordine D. Stephani, apud quos Volaterris in patria domo exceptus ſum hoſpitio liberaliſſimo. Id honoris cauſa memorandum cenſui, ut ex ingenua grati animi mei ſignificatione, pateat, quam ſecunda fuerint huius operis auſpicia; nam etiam Thomas Dempſterus, ita laudat Camillum Guidium Equitem Volaterranum, ex eadem gente, ut alterum parentem ſuum nominet, quod ei ſeptimum librum operis de Etruria Regali ſuggeſſerit: & Coſmus II. Magnus Dux Etruriae, magno

pre-

pretio ad eum laborem, quem ei demandarat, invitarit.

Suſcepti itineris voluptatem iucundiorem reddit Octavius Ricciardius, Patricius Florentinus, qui, ut haec inſignia monumenta, erudite, ut ſolet, obſervaret, ſe mihi ſocium adiunxit. Primum perluſtrata urbe procerumque aedibus, praeſertim Maffeiorum & Falconciniorum, quae antiquis Tuſcorum operibus fulgent, obſervatiſque moenibus ex ingentibus quadratis lapidibus, Tuſcanico opere vetuſtiſſimo atque admirando, exſtructis, & porta, quae Herculis nomen praefert; ad viridarium ſuburbanum eiuſdem Franceſchinii, ad ſecundum fere lapidem, me contuli, quod Leccetum vulgus vocitat. Proxima praediis eſt villa: extrinſeci domus parietes, quaſi indices magnae copiae ſepulcrorum in his agris latentium, inſertis marmoreis urnis Etruſcis undique maxima ex parte veſtiuntur: quarum ſculpturas (quod forſitan barbarus ille huius ornamenti inventor non praevidit) iniuria temporum delevit. Poſtmodum obſervatis aliis hypogeis ſepulcris, ingreſſus ſum Etruſcum ſepulcretum, noviſſime in iiſdem praediis defoſſum, cinerariis urnis nobilioribus, ut diximus, refertiſſimum. Sub terra, in tophaceo lapide excavatum, columnaque in medio ſuffultum, ſedilibus undique ornatum, quibus urnae impoſitae erant, latebat fere Romanos pedes viginti. In eo, accenſis facibus, per multas quatuor dierum horas delitui cum Dominico Tempeſtio Pictore Volaterrano, qui me praeſente ac monen-

te,

te, urnas omnes anaglypho opere & perraro emblemate inſignes, accuratiſſime ac patientiſſime delineavit. Elegantiores, quae etiam typo differebant, ferme quadraginta fuere: quas, ut patriae ſuae perpetuo eſſent ornamento, me ſuadente, idem praeclarus vir Petrus Franceſchinius, ampliſſimo urbis Magiſtratui donavit, recondiditque in palatio publico, in quo nunc adſervantur.

Paullo poſt diſceſſum meum, aliae urnae Etruſcae inventae ſunt in iiſdem praediis Franceſchiniis; aliae etiam non paucae in praediis ſpectatiſſimi viri Mathiae Damianii, aliiſque in locis agri Volaterrani: quas omni adhibita diligentia delineavit amicus meus ſuaviſſimus Hippolytus Cigna Pictor, antiquarum rerum egregius admirator, eaſque ad me dono miſit.

Aucta mirum in modum brevi tempore tam inſigni Etruſcarum antiquitatum ſylloge, Florentiam his cum ſpoliis venerandae vetuſtatis reverſus, facile iuſtum volumen parari poſſe animadverti, quo eruditorum hominum gratiam, ſi vulgarentur, inire poſſem; quamobrem ſtatui, id etiam ſuadente immortali viro Philippo Bonarrotio, totam fere Etruriam actutum perluſtrare, & ubique inedita Etruſcorum monumenta eruditiſſima inveſtigare. Omni, quod non credidiſſem, Maecenatum auxilio praeſidioque deſtitutus (quod eſt fatum huius temporis valde ſaevum & lacrimabile) coactus, ut id facerem, genio meo, ac deſiderio unice iuvandi bonas artes; meis impenſis, nec quidem modicis, iter quam lubentiſſime adripui:

c me-

mecumque duxi Pictorem & Chalcographum meum eximium Vincentium Franceſchinium Romanum, celebris Arnoldi diſcipulum & adfinem: qui coram me, quicquid Etruſcae gentis ubique notatu dignum invenire contigit, diligenti ac perita manu delineavit, ac poſtea aeri incidit.

Primum menſe Maio anni CIↃ.IↃ.CC.XXXIII. profectus ſum Arretium; qua in urbe non ſine ingenti ſtupore obſervavi, monentibus Gregorio Redio Baiulivo, & Laurentio Guazeſio Equite D. Stephani, patriarum antiquitatum conſultiſſimis, magnifica rudera & fornices, qui ſuperſunt, antiquiſſimi Amphitheatri, Etruſco opere exſtructi: auctorque fui Equiti Guazeſio, ut illud, editis obſervationibus ac diligenti deſcriptione, quod fecit, illuſtraret. Perpauca hodie Arretii ſuperſunt Etruſce inſcripta monumenta: quicquid tamen rarum occurrere poteſt, exſtat in locupletiſſimo Muſeo Baccio.

Mox Cortonam perveni. Perhumaniter comitante V. C. Philippo Venuto, Patricio Cortonenſi, nunc Canonico & Seminarii Moderatore egregio, ſumma cum animi voluptate obſervavi celeberrimum Muſeum Academicorum Etruſcorum, quorum in albo & nomen meum deſcriptum iampridem fuerat, antiquis ſignis, vaſculis, lucernis, gemmis, numiſmatis, naturae & artis permultis operibus, lectiſſimorumque librorum ſupellectile probe inſtructum. Inſigne etiam eſt eius urbis ornamentum Muſeum Corazium, rariſſimis monumentis ſigniſque, praeſertim Etruſcis, refertum. Id

in-

inſtruxit, augetque in dies mirum in modum, flos huius ſeculi hominum, Eques Galeottus Corazius, Patricius Cortonenſis: qui licet tunc patria abeſſet, Florentiae degens; tamen in ſuis aedibus me excipi voluit, monuitque, ſe eorum quae vellem delineationem quam diligentiſſime curaturum; quod poſtmodum egregie praeſtitit.

Inde Peruſiam convolans, inſigniores ea in urbe & in agro contemplatus ſum veterum Etruſcorum reliquias: praeſertim, quae exſtant in Muſeis Comitum Anſideorum, Oddiorum, Montemelliniorum, Vincioliorum, Criſpoldiorum, & in ſuburbano Splendidiſſimi Comitis & Equitis S. Georgii, Fabricii ex Eugeniis de Claramonte, cuius in me ſingularem humanitatem & benevolentiam mirifice expertus ſum. Perinſigne Etruſcum aedificium, hypogeum, ut videtur, ſepulcrum, e quadratis lapidibus exſtructum, conſpexi ad S. Mannum, in quo tribus lineis in pariete inciſa eſt Etruſca inſcriptio, quam mox cum interpretatione adferam.

Cortonam reverſus, inde iter inſtituo ad Montem Politianum: mox, ut Cluſium antiquiſſimam Etruſcorum regum ſedem veni, perluſtranti mihi urbem, perpauca antiquae magnificentiae veſtigia praeferentem, in ſuis aedibus hoſpitalem menſam paravit generoſus Eques Claudius de Samuellis, Patricius Cluſinus. Agrum fere totum peragravi, perpaucas ineditas urnas Etruſcas, Deorum vero nulla ſigna inveni; nam ea monumenta elegantiora, quae in agro Cluſino identi-

dem effodiuntur , a quibuſdam circumforaneis emtoribus ad alia Muſea ſtatim tranſvehuntur. Tres urnas marmoreas ineditas reperi apud Nobilem Innocentium Nardium : apud Nobilem Riſtorum Paolozium inveni inſignem quamdam marmoream baſim , ſive columellam , tredecim figuris Etruſco opificio pulcherrimo ſculptam , quam profero in Tab. CLX. in qua Saliorum & Saliarum Virginum choreae in honorem Deorum exhibentur . Vrnae elegantiores , quae in Paolozianis aedibus exſtant , iam apud Dempſterum editae ſunt a Cl. Bonarrotio. Olim , quod memoratu dignum notatur in Codice LH . CX. pag. 163. celeberrimae Bibliothecae Stroziae , inter praeclara atque admiranda Tuſcorum monumenta, Cluſii exſtabant duodecim urnae porphyreticae , altitudinis trium palmorum , atque eiuſdem fere latitudinis , in quibus inſculpti cernebantur viri armati equis inſidentes : in operculis vero praeter varia animalia , ſculptae etiam erant mulieres & viri ſaltantes & ludentes. Singulae urnae inſcriptae Etruſcis litteris , hae tamen non parum detritae ; in una vero perſpicue hic titulus legebatur.

𐌄 𐌍 𐌀 𐌗 𐌏 𐌕 𐌖 𐌀

𐌋 𐌀 𐌖 𐌋 𐌀 𐌕 𐌆 𐌍

Hodie forſitan apud aliquem ignarum poſſeſſorem latitant ; nam Cluſii non exſtant.

Relicto Cluſio , Montem Politianum civitatem clariſſimam reverſus , Bucellianum Muſeum adivi , compluribus Etruſcis urnis , aliiſque perraris ci-

meliis

meliis locupletiſſimum. Id exquiſito ſtudio inſtruxit vir Ornatiſſimus Petrus Bucellius, e Patricio genere, qui omnes urnas Etruſcas diligenter delineandas curavit in eleganti volumine, quod mecum humaniſſime communicavit, ex quo deſumtas, habes in hoc opere.

Montem Alcinum, & Pientiam poſtmodum perrexi; nihil tamen inveni. Deinde Senas profectus, vidi elegantiſſima Muſea Burgheſiorum & Saniorum, e quibus rariora, mox proferenda, ſelegi. Vidi etiam in aedibus Tommaſiorum, Senenſium Patriciorum, complures urnas cinerarias, cum marmoreas, tum fictiles, in prediis eorumdem inter montem Apertum & Pancollem erutas, anno CIↃ.IↃ.CC.XXVIII. in quodam hypogeo veterum Etruſcorum ſepulcro. Has omnes accurate delineatas mihi dedit Splendidiſſimus Eques Ioannes Antonius Peccius, Patricius Senenſis, qui & alia mecum humaniſſime communicavit. In eodem ſepulcro inventa ſunt complura Baccharum, Faunorum, ceterorumque Liberi Patris famulorum fictilia oſcilla: e quibus ſex elegantiora ſelegi, quae inferius exhibeo in Tabula LXVII. fuerantque auro ſatis craſſo ac fulgenti, egregio artificio intecta. Alia quoque loca Etruriae mox perluſtravi, nimirum Panzanum, Podium Bonizium, rudera Caſtri Pognae, oppidum S. Caſſiani, quibus in locis defoſſa fuiſſe Etruſca monumenta iam audieram.

Florentiam redux, ſtatim de evulgandis hiſce ETRVSCIS ANTIQVITATIBVS, hortantibus

ami-

amicis, conſilium coepi: quapropter brevi octoginta Tabulas, aeri incidit Vincentius Franceſchinius. Interim operae pretium me facturum eſſe exiſtimans, ſi Florentina quoque Muſea perſcrutarer, exorſus ſum a MEDICEO omnium antiquitatum ditiſſimo ampliſſimoque THESAVRO, qui mihi patuit ſemper, meis votis perhumaniter faventibus eius Cuſtodibus fideliſſimis ac meritiſſimis Sebaſtiano & Franciſco Blanchiis, quibus ſum longe devinctiſſimus. Interim quoque inſignia Cimelia Comitum e Gherardeſca & Gaddiorum diligenter perveſtigavi, quae Etruſcis monumentis in Etruria repertis, maxime omnium ſunt refertiſſima. Non pauca etiam & ipſe inter haec vetera ſigna Etruſca undique conquiſivi, mihique comparavi. Igitur Etruſcorum monumentorum tanta copia brevi potitus ſum, ut incoeptum opus, non centum Tabulis, ut antea cogitaveram, ſed ducentis ampliari augerique oportuerit; e quibus eas, quae in hoc ſyntagmate opportuniores viſae ſunt, delegi, ceteris in aliud tempus reſervatis. Omnia quae in Florentinis Muſeis inveni, fideli manu limatoque iudicio delineavit Ioſephus Menabonius Pictor Florentinus peritiſſimus.

Dum haec aguntur, heu quam celeri fato! fulgidiſſimum illud antiquitatis, litterarum & patriae ſidus PHILIPPVS BONARROTIVS, Senatorii ordinis decus, IV. Idus Decembres, eiuſdem anni CIƆ.IƆ.CC.XXXIII. occumbit. Huius viri in re antiquaria praeſtantiſſimi, quem nulla aequaverit aetas, conſilio iudicioque in hoc opere illu-

illuſtrando totus, ut aequum erat, pendere volebam. Igitur ingenium meum, exiguum ſane, in omnibus experiri, aleaeque omnium difficillimae exponere opus fuit; nam, ut Plinius initio Naturalis Hiſtoriae teſtatur: *Res ardua vetuſtis novitatem dare, novis auctoritatem, obſoletis nitorem, obſcuris lucem, faſtiditis gratiam, dubiis fidem; omnibus vero naturam, & naturae ſuae omnia.* Quid vero in hac ſparta conatus fuerim, doctiores viri aequi bonique iudicabunt.

Eodem menſe & anno, quo nobis ereptus eſt magnus vir Bonarrotius, ad illuſtrandam interpretandamque linguam Etruſcam ac Pelaſgicam, alterum Palladium ad nos delapſum, alterumque ſidus, emicuit vir doctiſſimus LVDOVICVS BOVRGVETTIVS, apud Helvetios Philoſophiae Profeſſor celeberrimus: qui primus magno litteratorum plauſu ignotum Etruſci ac Pelaſgici ſermonis priſcum iter editis diſſertationibus aperuit. Cum eo ſtatim inita amicitia, datis acceptiſque mutuo epiſtulis, multas inſcriptiones Etruſcas cum eius interpretatione obtinui, quae identidem in hoc opere adferuntur.

Interea Kalendis Maii, anno CIↃ.IↃ.CC.XXXV. in publicum edito Prodromo huiuſce MVSEI ETRVSCI: dataque in eo fide, me intra biennium hunc theſaurum antiquorum monumentorum in lucem emiſſurum (quod, adiuvante Deo, ut in votis fuerat, feliciter praeſtiti) undique litteratiſſimi homines, eximiique antiquitatis cultores certatim ad me mittunt accurate delineatas,

quae

quae in aliis Muſeis latebant, priſcas Etruſcorum reliquias. Ex his praecipua laude memorandi, Franciſcus Eques Victorius, qui etiam antigrapha omnia Tabularum Eugubinarum mecum communicavit: Alexander Gregorius Marchio Capponius, Hannibal de Abbatibus Oliverius, Ioannes Baptiſta Paſſerius I. C. Rodulphinus Venutus, Franciſcus Ficoronius, Comes Dominicus Montemellinius, Iacobus del Monaco, Octavius Bucchius, Antonius Gulinius, quorum nomina frequenter in hoc opere laudantur. Symbolam quoque ſuam mihi dedit vir celeberrimus, litterarum eximium decus, Ludovicus Antonius Muratorius, communicatis Etruſcis inſcriptionibus, quae in Peruſinis monumentis leguntur. Operis decus & raritatem omnium cumulatiſſime auxit V. C. Ioannes Bottarius, nunc Praeſul, a ſecretiori Pontificio Sacello, qui Vaſa omnia Etruſca, quae CLEMENS XII. Pontifex Maximus undique *conquiſita*, in perenne Vaticanae Bibliothecae ornamentum, nuper recondi iuſſit (adnuitque ut a me illuſtrarentur) a Bartholomaeo Polio Pictore Romano quam diligentiſſime delineanda curavit. Pro mantiſſa, uberrime vota mea ſupergreſſus, miſit etiam ſchemata Vaſculorum Etruſcorum, quae in Barberino Muſeo & Bibliotheca adſervantur. Ex his inſigniora ſelegi, quae nunc primum in lucem prodeunt: cetera, ſi id opus probari videro, cum aliis rariſſimis Etruſcis monumentis adhuc ineditis, Deo auſpice ac favente, deinceps proferam. Nullis etiam verbis aequare, aut pro dignitate laudare ſatis poſ-

ſum

ſum eximiam in me voluntatem humanitatemque Eminentiſſimi Principis, S. R. E. Cardinalis, NEREI CORSINII, qui ut lucem adderet huic operi, marmoreum Etruſcum Solium ſive Cathedram, in Muſeo ſuo ornatiſſimo reconditam, quam profero in Tab. CLXXXI. & ſequentibus, peraccurate delineatam ad me miſit: & pro eo, quo optimas artes & antiquitatis ſtudia complectitur amore, obtinuit a CLEMENTE XII. Pontifice Optimo Maximo, Patruo ſuo, ut omnia Etruſca Vaſa, quae exſtant in Vaticana Bibliotheca, primus in lucem proferrem & illuſtrarem.

Igitur ſtatim ab eo tempore in id opus coepi ſedulo incumbere: ſex menſes, qua expendendis monumentis, in lucem proferendis, qua ex priſcis auctoribus multa adnotando ſeligendoque, qua omnia in ordinem diſponendo, nullis parcens laboribus nec impenſis, quum poſſem pauciora monumenta proferre, & obſervationes ſedulo cohibere intra anguſtiores cancellos, animo lubens impendi. Vniverſam Etruſcarum antiquitatum ſupellectilem, cur in quinque capita ſeu claſſes diſtribuerim, huiuſce conſilii mei rationes adfero in Prooemio, quod tibi, erudite Lector, in altero volumine, ne heic taedio te adficerem, proponendum cenſui.

Menſe Maio huius anni CIↃ.IↃ.CC.XXXVII. quum iam fere ad umbilicum hoc opus perduxiſſem, digeſto in XV. litteras Alphabeto Etruſco, aliquantulum otii nactus, libuit periculum facere, utrum unam ſaltem ex Tabulis Eugubinis Etruſce

D ſcri-

ſcriptam interpretari, auſpice mea Minerva, poſſem. Multo adhibito ſtudio, intra decem dies lux aliqua, ni fallor, mihi adfulſit: expiſcatuſque ſum, idem fere argumentum continere, quod in Pelaſgorum Litaniis, in altera Tabula, interpretata a Doctiſſimo Bourguettio, exaratum eſt. Et hunc igitur qualemcumque meum laborem accipe, candide Lector: ſi probari videro, publicoque favore, aut alicuius incluti Maecenatis liberalitate ac praeſidio, ſponte currenti animum addi mihi ſenſero, reliquas quoque inſignes Tabulas Eugubinas cum meis verſionibus, in medium, quanto citius potero, adferam. Id vero ut accuratius facerem, alphabetico ordine digeſſi vocabula omnia Pelaſgica & Etruſca, quae iam edita in ſcriptis monumentis occurrunt; quare in animo etiam eſt LEXICA duo, PELASGICVM & ETRVSCVM tradere, cum interpretatione & brevibus notis ad ſingula vocabula. Proferam quoque omnium quotquot exſtant Etruſcarum inſcriptionum, ex archetypis exſcriptarum vel a me vel ab amicis valde peritis, ſyntagma accuratiſſimum: ſinguliſque, ut ſpero, addam verſionem.

Haec ſunt, quae in ipſo veſtibulo huius MVSEI ETRVSCI praefari neceſſe fuit. Quod adtinet ad obſervationes meas, omnes Tabulae, quae additae ſunt Dempſteriano operi, heic rurſum, & quidem frequenter multis in locis fuſius illuſtrantur. Si qui vero ſunt (quod minime crediderim) qui putent, omnia, quae ad Etruſcos pertinent, fere exhauſta eſſe tum a Bonarrotio,

tum

tum a me., & nihil adhuc ſupereſſe, quod fuſius explanari poſſit, vehementer hallucinantur. Multa adhuc vel intacta vel non bene luculenterque tractata atque enucleata, praeſertim ea, quae ſpectant ad Claſſes III. IIII. & V. ANTIQVITATVM ETRVSCARVM, ſuperſunt: digna profecto, quae in inſignioribus Europae Academiis diſcutienda proponantur hominibus eruditiſſimis: quam ſpartam, ſi hanc unice, uti inſtitutum eſt, amplecti voluerint, egregie aliquando adornabunt, ut ſpero, mei collegae ACADEMICI ETRVSCI.

Iam ex adlatis a me in hoc MVSEO ETRVSCO illuſtribus monumentis, ſatis conſtare arbitror, Tuſcos perſpectam habuiſſe TROIANI BELLI Hiſtoriam: & facile crediderim, Homerum, qui teſte Strabone, ut mox ſuo loco oſtendam, Etruriam peragravit perluſtravitque, multa, quae narrat in Iliade & in Odyſſea, ab Etruſcis didiciſſe. Samuel Bochartus, vir cum paucis comparandus, Lib. I. Cap. XXXIII. Geographiae ſacrae, adfirmat, Homerum Italicas fabulas, quaſcumque habet, non aliunde didiciſſe quam ex relatione Phoenicum, quorum nonnulli naufragum Vlyſſem circa Charybdim, nave ſua exceptum, in Cretam deduxiſſe leguntur: & adfert locum ex Priſco apud Suidam in Κάρυβδις & Dictys Cretenſis Lib. VI. Circa Gades ſive Iberos, ultimum maris & terrae terminum occupantes, ex Phoenicum ſententia, eorumque indicio, Homerum Elyſios campos & beatorum inſulas collocaſſe, oſtendit. Id minime auſim negare; ſed quum alia multa

praeter fabulas , nobis offerant edita Tuſcanica monumenta , quae Iliada & Odyſſeam exornant ; haud negandum cenſeo , ex fide etiam Etruſcorum , multa Homerum in ſuis carminibus inſeruiſſe.

In urna Etruſca , quae exhibetur in Tabula CXXXIII. num. 11. cuius feralem typum aliae permultae praeferunt (quod mihi ſcribenti memoria excidit pag. 262.) expreſſum arbitror Achillem , qui in aula Lycomedis regis in Scyro , hoſpitii iura violavit ; nam , ut cernimus , mentito virginis habitu , ſub Pyrrhae nomine , a Thetide matre comes datus Deidamiae regiae puellae (quod fecit , ut ita eum arceret a bello Troiano , in quo praeviderat omnino moriturum) ad thalamum eiuſdem virginis accedens , fraudulentus eam vitiavit : quo quidem emblemate Etruſci nil aliud , quam inevitabilem eſſe vim Mortis & Fati , ut opinor , in ſepulcrorum ſculpturis declarare voluerunt . Haec ab Apollodoro , Hygino aliiſque Mythologis pervulgata ſunt . Adſimile emblema profert Fabrettus ad Iliacam Tabulam pag. 358. ex antiquo marmore Aracaelitano .

In Tabula LXXXVI. e celeberrimo Muſeo Capponio producitur Etruſca patera inſignis , in qua nomen Minervae Servatricis populorum ita ſcriptum eſt , AꓤOИƎM . *Menrva:* eius vero Genii Fecialis ita , V>Ǝꟼ : AꙅAꓶ : non uti excuſum eſt pag. 201. Id probe mihi compertum eſt ex eodem archetypo ad me tranſmiſſo , poſtquam haec edideram , ut memoro in pag. 247. a Praeſtantiſſimo Alexandro Gregorio Marchione Capponio , Sacri Palatii Apo-

ſto-

ſtolici Forerio Maiore: quam pateram, reiectis iam editis exemplaribus, rurſus emendandam & imprimendam curavi. Duo Deorum ſigna loco ſuo in Tabulis a me editis mota ſunt: duo etiam omiſſa, & unum in proximiores tranſlatum. Id declarandum cenſui in ſequenti Indice Etruſcorum monumentorum; quapropter mihi eodem tempore in multis occupatiſſimo, & hoc, & ſi quid in aliis peccavi, aequi bonique, ut ſpero, conſulent viri eruditione & humanitate praeſtantes.

Hadriani Scrieckii Rodorni verſionem quinque priorum verſuum Tabulae I. Eugubinae, quam edidi in pag. 388. omnino reiiciendam eſſe, hoc loci moneo. Haud ſane eam retuliſſem, ſi paullo ante accuratius Etruſcorum litteras & verborum ſenſa perſcutatus eſſem: quod omni cura ac diligentia facere non potui, niſi poſt duos fere menſes, quum Alphabetum Etruſcum, urgente meo Typographo diligentiſſimo, proponere atque in ordinem digerere neceſſe fuit: quo facto, interpretataque una ex Tabulis Eugubinis, quam mox proponam, intellexi, Scrieckii verſionem haudquaquam convenire: haud tamen nego, in iiſdem Tabulis Eugubinis multos verſus cum rythmo ac metro expreſſos eſſe, eo quod in ſacris canerentur; quod primus omnium Scrieckius obſervavit.

Non vacat ſingula, quae in hoc opere nunc primum optata luce donantur, recenſere: praeſertim quae pertinent ad luſtrationes, aqua, igne ac ſanguine perceptas ab initiatis, & per varios cruciatuum gradus ad ſacra maiora admiſſis, &

quae

quae ſpectant ad SACRA ETRVRIAE, nimirum CABIRIA, MITHRIACA & ACHERONTICA: ad BAPTISMVM pro expiatione mortuorum ſuſceptum: quae omnia monumentorum, ad hoc tempus ineditorum, ampliſſima luce ac teſtimonio illuſtrantur. Ex adlatis antiquiſſimis Etruſcorum & Pelaſgorum monetis erui ignotos antea populos, praeſertim vero *Ilienſes*, *Nucrinos & Hatriates*. In Scarabeis, ſculpturae Etruſcarum gemmarum primordia detexi. His expoſitis Ethnicorum deliramentis, magis magiſque Catholicae Religionis veritas ac puritas elucet: quare agamus CHRISTO DOMINO ac MAGISTRO perennes gratias, qui nos de tenebris vocavit in admirabile lumen ſuum. MEO LABORE VTERE FELIX. OPTIME LECTOR.

IN-

Digitized by Google

I N D E X

MONVMENTORVM ETRVSCORVM

QVAE

E COMPLVRIBVS MVSEIS

IN HOC OPERE PROFERVNTVR
ET ILLVSTRANTVR.

CLASSIS I.

TAB. I. *IANI* tria ſigna ex aere, eiuſdem magnitudinis, exſtant in Muſeo Mediceo.

TAA. II. *VERTVMNI* ſignum aereum, exſtat apud V. C. Ioſephum Blanchinium Pratenſem, eiuſdem magnitud.

TAB. III. *POMONAE* ſignum aereum, alt. pedum fere II. in Muſeo Mediceo.

TAB. IIII. *NORTIAE* ſignum marmoreum alt. ped. III. unc. XI. Volaterris in aedibus Nobb. Maſſeiorum.

TAA. V. *ANCHARIAE* ſignum aereum, eiuſdem magnitudinis, exſtat apud . . . .

TAA. VI. *BELLONA*, ex patera fictilI apud D. Devvith. ex Cauſeo Tab. XXIV. Sect. III. Reliqui Dii indicantur pag. 25.

TAB. VII. *VALENTIAE* ſignum aereum eiuſdem fere magn. e Muſeo Mediceo.

TAB. VIII. *VALENTIAE* alterum ſignum aereum, eiuſdem magnit. apud Nobb. Vecchiettios in Muſeo ſuburb.

TAB. VIIII. *VOLTVMNA*. *VOLVMNA ET VOLVMNVS*. Sign. I. apud me. II. apud Equit. Io. Hieronymum de Pazzis. III. IV. apud P. Petrum Mariam Ferrarium. V. in Muſeo Mediceo: ſingula ex aere, eiuſd. magn.

TAB. X. *PILVMNVS* & *PICVMNVS*. I. exſtat apud me. II. & III. in Muſeo Montemellinio, ex aere eiuſdem magnitudinis.

TAB. XI. *PILVMNI* ſive *PICVMNI* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtar in Muſeo Corazio.

TAB. XII. *FVRINA* ſive *ANCHARIA*, e patera fictili, ex Muſeo V. C. Io. Baptiſtae Paſſerii Piſaur. I. C. eiuſdem magnitudinis.

TAB. XIII. *FVRINA* ſive *ANCHARIA*, e patera fictili eiuſdem magnitudinis, apud eumdem.

TAB. XIIII. I. *TAGETIS* ſignum aereum, alt. ped. I. apud N. de Grazianis Peruſinos exſtat. II. in Muſeo Comit. e Gherardeſca, eiuſdem magnitudinis. III. in Muſeo Gaddiorum, eiuſdem magnitudinis ex aere.

TAA. XV. *BYGÖE*. Primum ſignum exſtat in Muſeo Gaddio: alterum in Muſeo Burgheſio Senis, ex aere, eiuſdem magnitudinis.

TAB. XVI. *VOLTVRNI* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. XVII. *IVTVRNAE* & *PORTVMNI* ſigna ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

TAB. XVIII. *VITVMNVS*, errore non in hae Tabula, ſed in Tab. LXIII. editus eſt. Primum ex aere exſtat in Muſeo Montemellinio: alrerum fictile apud me, eiuſdem magnitudinis.

TAB. XVIIII. *VACVNA*, I. & II. ſignum fictile eiuſdem magnitudinis, exſtat apud me. III. ex aere in Muſeo Mediceo. IV. fictile eiuſdem magnitudinis, apud me.

TAB.

TAB. XX. *DEVS PATRIVS ETRVSCORVM IGNOTVS*, ex aere eiuſdem magnit. exſtat in Muſeo Carpineo. *Veſtis inſcripta litteris Etruſcis; pedes catenati*. Ex autographa delineat. C. V. Senatoris Bonarrotii. Paullo aliter apud Dempſterum Tab. XXIV.

TAB. XXI. *SATVRNI* & *OPIS* ſigna aer. eiuſdem magn. in Muſeo Mediceo.

TAB. XXII. *IOVIS* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Academicorum Etruſcorum, Cortonae.

TAB. XXIII. *IVNONIS* tria ſigna Etruſca. I. exſtat in Muſeo Gaddio. II. & III. in Muſeo Mediceo eiuſd. magnitudinis, ſingula ex aere.

TAB. XXIIII. *IVNONIS REGINAE* ſignum aereum eiuſdem magnit. exſtat in Muſeo Comitum e Gherardeſca.

TAB. XXV. *IVNONIS SOSPITAE* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. XXVI. *IVNONIS FERONIAE* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. XXVII. *IVNONIS* ſignum aereum vetuſtiſſimum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Corazio.

TAB. XXVIII. *MINERVAE* ſimulacrum aereum Arretii inventum: alt. circiter ped. V. in Muſeo Mediceo.

TAB. XXVIIII. *MINERVAE* duo ſigna aerea eiuſd. magnit. I. exſtat Piſauri in Muſeo Ardiziorum. II. in Muſeo Med.

TAB. XXX. *MINERVAE ARGIVAE* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. XXXI. *MINERVAE VICTRICIS* imago, ex anaglypho fictili, exſtat in Muſeo Ficoronio.

TAB. XXXII. *APOLLINIS* ex aere, *litteris inſcriptum* ſignum, apud C. V. Robertum de Neuvville, Lugd. Bat.

TAB. XXXIII. *APOLLINIS* ſigna aerea eiuſdem magnitudinis. I. in Muſeo Comit. e Gherardeſca. II. in Muſeo Mediceo.

TAB. XXXIIII. *MITHRAE* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Comitum e Gherardeſca.

TAB. XXXV. *DIANAE* tria ſigna aerea eiuſdem magnitudinis. I. in Muſeo Carpineo. II. inter Cimelia Nob. V. Nicol. Panciatichi, Patr. Flor. III. in Muſeo Mediceo.

TAB. XXXVI. *NEMESIS* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Gaddio, & huic aliud ſimile.

TAB. XXXVII. *APOLLINIS* ſignum aereum in Muſeo Mediceo; alterum *AESCVLAPII* olim in Muſeo Andreinio, eiuſdem magnitudinis.

TAB. XXXVIII. *MERCVRII in caelum ferentis PROSERPINAM* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

TAB. XXXVIIII. *MERCVRII* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. XL. *MARTIS CAMVLI* ſigna quatuor ex aere eiuſd. magnitudinis. I. in Muſeo Gaddio. II. & III. in Muſeo Mediceo. IIII. apud me. V. in Muſeo Gaddio exſtant.

TAB. XLI. *VENVS MVRCIA* ex aere in Muſeo Corazio. Alterum num. II. in Muſeo Gaddio eiuſdem magnitudinis.

TAB. XLII. *VENERIS ARMATAE* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. XLIII. *VENERIS VICTRICIS* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

TAB. XLIIII. *AMOR ETRVSCVS* ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo C. V. Annibalis de Abbatibus Oliverii, Patr. Piſaur.

TAB. XLV. *AMOR triplici ſpecie ab Etruſcis cultus*. I. & II. exſtant in Muſeo Mediceo. III. in Muſeo Carpineo. Singula ſigna ex aere eiuſd. magnitudinis.

TAB. XLVI. *VICTORIAE* ſignum aereum eiuſd. magnitudinis, adſervatur apud . . . . . .

TAB.

Tab. xlvii. *VESTAE* ſignum aereum eiuſd. magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. xlviii. *CERERIS* ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. xlviiii. *CERERIS* duo ſigna aerea eiuſdem magnitudinis. I. apud me; alterum in Muſeo Gaddio.

Tab. l. *CERERIS* ſignum fictile, eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Comitum Anſideorum, Peruſiae.

Tab. li. *BACCHI* ſignum aereum eiuſd. magnitudinis, in Muſeo Gaddio.

Tab. lii. *BACCHI*, *muliebri ſpecie effcti*, ſigna duo ex aere eiuſdem magnitudinis. I. in Muſeo Gaddio. II. apud me.

Taa. ltti. *BACCHI Cornigeri* ſignum ex aere eiuſdem magnitudinis, io Muſeo Corazio.

Tab. liiii. *BACCHI*, *bumidae naturae auctoris*, ſignum aereum, alt. ped. I. unc. v. in Muſeo Mediceo.

Tab. lv. *BACCHI GENIVS* eiuſd. magnitudinis ex aere, in Muſeo Medic.

Taa. lvi. *DEVS CABIRVS* ex aere eiuſd. magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lvii. *PRIAPI Saltatriculi* ſigna duo ex aere eiuſdem magnitudinis. I. in Muſeo Gaddio. II. apud Ioannem Petrum Bellorium.

Tab. lviii. *PRIAPI Multiformis* ſigna aerea duo eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lviiii. *PRIAPI* ſignum I. aereum eiuſd. magnit. in Muſeo Gaddio. II. ibidem. III. in Horto Comitis & Eq. Eugenii, Peruſiae, e marmore alt. ped. v. IV. exſtat apud Nob. Oddios e marmore alt. ped. III.

Tab. lx. *SILENI* tria ſigna ex aere eiuſdem magnitudinis. I. & II. apud me. III. in Muſeo Gaddio exſtant.

Tab. lxi. *PAN Saltator* ex aere eiuſdem magnitudinis, io Muſeo Mediceo.

Tab. lxii. *PAN Tutulatus*, ex aere eiuſdem magnitud. exſtat apud heredes Equitis A. F. Marmii.

Tab. lxiii. *PAN Iacens*, ex aere eiuſdem magnitudinis, apud me exſtat.

Tab. lxiiii. I. *SATYRI* caput aer. eiuſdem magnitudinis in Muſeo Gaddio. II. III. *SATYRA* ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lxv. I. II. *PAN ferens capellam*, ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo. III. *CENTAVRVS* aer. eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Montemellinio. IV. *ERATO* ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lxvi. *FAVNORVM* ſigna, ex aere eiuſd. magnit. in Muſeo Gaddio.

Tab. lxvii. *BACCHI ADSECLARVM* capita fictilia inaurata eiuſdem magnitudinis, vidi apud Comitem Beringuccium Patr. Sen. V. Vrna marmorea alt. & lat. II. ped. in Villa Comitis & Equitis de Eugeniis, Peruſ.

Tab. lxviii. *CORONIS Nympha*, ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lxviiii. *DRYAS Nympha* ex aere eiuſdem magnitudinis apud me. Diadema ex aere eiuſdem magnitud. exſtat io Muſeo Mediceo.

Tab. lxx. *CALLIOPE Muſarum princeps*, e Vaſculo picto Muſei Barberini, alt. ped. I.

Tab. lxxi. *HERCVLES Compeditus*, ex aere eiuſdem magnitudinis, apud D. Abbatem Recchium.

Tab. lxxii. *HERCVLES Pomarius*, ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lxxiii. *HERCVLES leonem ſuffocans*, ex aere eiuſdem magnitudinis apud heredem M. Aoton. Sabbatinii Antiquarii Rom.

Tab. lxxiiii. I. *CASTOR* ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Montemellinio. II. *POLLVX* ſeu *CASTOR* cum equo, ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Digitized by Google

Tab. lxxv. *NEPTVNVS* ex aere eiuſdem magnirud. in Muſeo Gaddio. II. *DII MARINI*, vaſis manubrium, ex aere eiuſdem magnitudinis, ibidem.

Tab. lxxvi. *TETHYS* ex aere eiuſdem magnit. in Muſeo Mediceo. *ARVLA* Etruſca ex aere eiuſdem magnitudinis, ibidem.

Tab. lxxvii. I. *TEMPESTATIS DEAE* caput aereum eiuſdem magnit. in Muſeo Gaddio. II. Alterum ex aere in Muſeo Corazio. III. Vrna marmor. in Muſeo Baccio, Arretii.

Tab. lxxviii. *DIS PATER rapiens Proſerpinam*: ex anaglypho marmoreo lat. ped. iiI. alt. i. & dimid. in Villa Nobb. Giacominiorum *ad Bonazam*.

Tab. lxxviiii. *PROSERPINAE* caput aereum eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lxxx. *PROSERPINAE* caput alatum aer. eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo.

Tab. lxxxi. I. *HECATES TRIFORMIS* caput marm. eiuſd. magn. exſtat apud me. II. Parera Etruſca olim edita a F. Ciattio in Memor. Peruſ. pag. 121.

Tab. lxxxii. I. *LIBITINA* ſculpta in patera aerea eiuſdem magnitudinis, quae exſtat in Muſeo Gaddio. II. III. Caput fictile alt. ped. i. in Muſeo Mediceo. IV. Caput *ORCI* eiuſd. magn. ex aere, in Muſeo Montemellinio.

Tab. lxxxiii. *VENVS INFERA* ex aere eiuſd. magn. olim Piſis apud Sanctinium, nunc Flor. in Muſeo Riccardio.

Tab. lxxxiv. *PARCAE. FATA. FVRIAE*. I. Vrna marmorea lat. fere ped. iI. alt. ped. i. & dim. apud Nob. Franceſchinium Volat. II. fictilis alt. ped. i. apud V. C. Can. Phil. Venutum.

Tab. lxxxv. Patera fictilis eiuſdem magnitudinis, e Muſeo Paſſerio Piſaur.

Tab. lxxxvi. Patera aerea eiuſd. magn. exſtat in Muſeo Capponio, Romae.

Tab. lxxxvii. *GENIVS PVBLICVS*, ſimulacrum ex aere opus perinſigne, alt. ped. v. unc. iv. exſtat in Muſeo Medic.

Tab. lxxxviii. *GENIVS DOMESTICVS* ex aer. eiuſd. magn. apud me.

Tab. lxxxviiii. *GENIVS BONVS ET MALVS* ſculpti in patera aerea eiuſd. magn. in Muſ. Comit. e Gherard.

Tab. xc. *NEMESES duae*, *Bona & Mala*; Symplegma aerea eiuſdem magn. in Muſeo Mediceo.

Tab. xci. *NEMESES duae*, *Bona & Mala*, ſculptae in patera eiuſdem magnitud. in Muſeo Comit. Anſideorum.

Tab. xcii. *GRATIAE Veneris comites* in parva bulla aerea Muſei Ficoronii. Sequens patera aerea paullo maior, exſtat in Muſeo Mediceo.

Tab. xciii. *VENVS SPONSA* ex aere eiuſdem magnitudinis, exſtat apud me.

Tab. xciiii. *VENVS CAELESTIS* ex aere eiuſd. magn. exſtat apud me.

Tab. xcv. *HYMENAEVS in medio Iunonis & Veneris*, pictus in vaſe alt. ped. i. quod exſtat in Bibliotheca Vaticana.

Tab. xcvi. *GANYMEDES* ex aere eiuſdem magn. exſtat in Muſeo Gaddio: alterum *ATTYDIS* ex aere eiuſdem magnitudinis, apud me.

Tab. xcvii. *BONVS EVENTVS* ex aere eiuſd. magn. in Muſeo Montemellinio. III. Fortunae ſignum marmor. Volaterr. IV. inter Cimelis Nob. V. Nic. Panciatichi, ex aere eiuſd. magnit.

Tab. xcviii. *DII IGNOTI Etruſcorum*. I. II. in Muſeo Acad. Etruſcor. Cortonae. III. IV. & V. in Muſeo Corazio. VI. apud me, ex aere eiuſdem magnitudinis.

Tab. xcviiii. I. *ECHO* ex aere eiuſd. magn. in Muſeo Mediceo. II. inter Cimelia Nob. V. Nicol. Panciatichi ex aere eiuſd. magn. III. in Muſeo Corazio, ex aere eiuſdem magnitudinis.

Tab. c. *DEVS IGNOTVS Etruſcorum cum patera*, *Etruſcis litteris inſcriptus*; ex aere, exſtat in Muſeo Bonarrotio.

Tab. ci. *SIGNA III. DEORVM PRAESTITVM Etruſcorum*. I. ex aere eiuſdem magnitudinis, apud me.

II.

II. in Muſeo Pignorio. III. ex aere eiuſdem magnitudinis, apud me.

TAB. CII. *DEVS AVERRVNCVS ETRVSCORVM*, *ornatus torque radiato*, ex aere eiuſd. magn. apud me.

TAB. CIII. *DEVS PATRIVS Praeſtes Etruſcorum*, *malum ſiniſtra gereus*, ex aere eiuſdem magnitudinis, apud me. Aliud quoque ſign. aer. exſtat apud me.

TAB. CIIII. *INDIGETVM* ſigna duo aerea. I. & II. eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Mediceo. III. long. ped. circiter II. in Muſeo Bonarrotio.

TAB. CV. *DEVS PATRIVS Averruncus Etruſcorum*, ex aere eiuſdem magnitudinis, exſtat Florentiae in Monaſterio S. Mariae Angelorum.

TAB. CVI. *HEROS Etruſcus*, forte *IOLAVS*, ſignum aereum eiuſdem magnitudinis, antiquitus inauratum, exſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. CVII. *HEROS Etruſcus*, forte *TYRRHENVS Herculis filius*, ex aere eiuſd. magn. in Muſeo C. V. Annibalis de Abbatibus Oliverii, Patr. Piſaurenſis.

TAB. CVIII. *HEROS Etruſcus*, forte *HALESVS*. Signum ex aere, exſtat in Muſeo Corazio, alt. ped. I. unc. VII.

TAB. CVIIII. *HEROS Etruſcus*, ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Magninio, Romae.

TAB. CX. *HEROS Etruſcus*, ex aere eiuſdem magnitudinis, ibidem exſtat.

TAB. CXI. *HEROS Etruſcus*, ex aere eiuſdem magnitudinis, in Muſeo Comitum e Gherardeſca.

TAB. CXII. *HEROS Etruſcus*, ex aere eiuſdem magnit. in Muſeo Mediceo.

TAB. CXIII. *HEROS Etruſcus*, ex aere eiuſdem magnitudinis, ibidem.

TAB. CXIIII. *HEROS Etruſcus*, ex aere eiuſdem magnitudinis, ibidem.

TAB. CXV. *HEROS Etruſcus vulneratus*, *in caſtra deductus*, ex aere eiuſdem magn. in Muſeo heredis M. A. Sabbatinii, Romae.

TAB. CXVI. *HEROS Etruſcus*, *elatus ad ſepulcrum a militibus*, ex aere eiuſdem magnitodinis, in Muſeo Mediceo.

TAB. CXVII. *HEROS Etruſcus*, ex aere eiuſd. magnitud. Tuderti inventum anno MDCCXV. apud D. Petrum Alvium.

TAB. CXVIII. *HEROS Etruſcus*, forte *RHAETVS*, ex aere eiuſdem magnitudinis, exſtat apud me. Nuper inventum fuit Viterbi: mihi dono dedit V. C. Franciſcus de Ficoronibus.

TAB. CXVIIII. *HEROS Etruſcus*, forſitan *AVNVS*, ex aere eiuſdem magnitudinis, exſtat Peruſiae penes Comitem Ioannem M. de Coppis.

CLASSIS II.

TAB. CXX. *MINERVAE NATIVITAS*, caelata in patera aerea eiuſd. magn. exſtat Bononiae in Muſeo Coſpio.

TAB. CXXI. *MINERVA cum tribus MVSIS*, caelata in patera ex aere eiuſd. magn. in Muſ. Capponio, Romae.

TAB. CXXII. *ACTAEONIS NEX*, ex urna marmorea, alt. ped. I. unc. IV. lat. ped. I. unc. VIII. Volaterris, e praediis Franceſchiniis. Altera cum pugna *HERCVLIS* cum *ACHELOO*, ibidem, eiuſdem fere magnitudinis.

TAB. CXXIII. Vrna marmorea cum *ANDROMEDA*, ibidem, alt. ped. I. unc. III. lat. ped. I. unc. XIV.

TAB. CXXIIII. *NEPTVNVS Laomedontem perſequens*, ex aere eiuſd. magn. exſtat Romae in Muſeo Capponio.

TAB. CXXV. *Fata CASSANDRAE & POLYNICIS*, ex urna marmorea, alt. ped. I. unc. XIII. lat. ped. II. unc. IV. exſtat apud me.

TAB. CXXVI. I. *Apri CALYDONII pugna*, caelata in patera aerea eiuſdem magnit. in Muſeo March. Riccardii. II. *CASTORVM ortus*, e patera aerea eiuſd. magn. in Muſ. Capponio, Romae.

TAB. CXXVII. *HELENAE & MENELAI Apotheoſis*, e patera aerea eiuſdem magnitudinis, apud me.

Taa. cxxviii. *PARIDIS IVDICIVM*, ex patera aerea eiuſdem magnit. exſtat Romae in Muſeo Colleg. Rom. Soc. Ieſu.

Taa. cxxviiii. *PARIDIS IVDICIVM*, ex patera aerea eiuſdem magnitudinis, exſtat Senis in Muſeo Burgheſio.

Taa. cxxx. & cxxxi. *ACHILLIS FATA*, picta in Vaſculo Etruſco eiuſd. fere magnitudinis, olim apud C. V. Vallettam, nunc in Muſeo PP. Hieronymorum Neapol. Congreg. Oratorii.

Taa. cxxxii. *PVGNA ad portam SCAEAM*, ex urna marmorea, alt. ped. I. unc. v. lat. ped. II. Volaterris, e praediis Franceſchiniis.

Tab. cxxxiii. *PATROCLI FVNVS*, ex urna mormorea alt. ped. I. unc. vii. lat. ped. II. unc. II. ibidem. Altera urna ex lap. toph. alt. ped. I. unc. III. lat. ped. I. unc. xv. in qua *ACHILLES ad Deidamiam accedens*, ibidem.

Taa. cxxxiiii. *PVGNA de PATROCLI cadavere*, ex urna marmor. alt. & lat. ped. circiter tres, Peruſiae apud Nobb. Criſpoltios. II. Altera urna marmorea ſimilis magnitudinis, ibidem.

Taa. cxxxv. *AMAZONVM CERTAMINA*, ex urna marmorea, quae exſtat Tuderti in Xyſto Palatii Priorum, alt. & lata ped. III. circ.

Taa. cxxxvi. *AMAZONVM CERTAMINA*, ex urna marmorea, alt. ped. IV. lat. ped. circ. III. Peruſiae in Villa Vgoliniorum.

Tab. cxxxvii. I. Vrna marmorea, in qua ſculptus *HERCVLES*, alt. & lat. ped. circ. III. exſtat Peruſiae apud Nobb. Criſpoltios: altera vero ibidem apud Nob. Meniconios, eiuſdem fere magnitudinis.

Tab. cxxxviii. *AVGES ET TELEPHI FATVM*, ex urna marmorea, alt. ped. II. lat. ped. fere II. in Villa Nobb. Giacominiorum *ad Bonazam*.

Tab. cxxxviiii. *AVGES ET TELEPHI FATVM*, ex urna marm. inſerta in pariete; exſtat Volaterris in domo cuiuſdam ruſtici, eiuſdem magnitudinis ut ſuperior.

Taa. cxl. *HECVBAE ſeu CASSANDRAE fatale connubium*; ex urna marmorea, exſtat Volaterr. e praediis Franceſchiniis, alt. ped. I. unc. IV. lat. ped. II. unc. v.

Taa. cxli. *POLYXENAE FATVM*, ex anaglypho marmoreae urnae apud me, alt. ped. I. unc. VII. lat. ped. circ. II. Altera urna fictilis, coloribus variis picta, in qua *HEROVM pugna*, alt. ped. II. unc. IX. lat. ped. II. exſtat apud me.

Tab. cxlii. *POLYMESTOR cum filiis ab Hecuba necatus*; ex anaglypho marmoreae urnae, alt. ped. I. unc. VII. lat. ped. II. in Muſeo Mediceo.

Taa. cxliii. *VLYSSES apud Circen potus*, ex Vaſe Biblioth. Vatic. picto, alt. circiter ped. I.

Taa. cxliv. *CIRCE Vlyſſis ſocium feris obiiciens*; ex parte tripodis aerei, alt. I. ped. in Muſeo Mediceo.

Taa. cxlv. *PERSEVS Meduſam interficiens*; ex aereo, & adſimill pede tripodis, exſtat ibidem.

Taa. cxlvi. *ELPENORIS FVNVS*, ex anaglypho marmor. alt. ped. I. unc. III. lat. ped. II. in Muſeo Gaddio.

Taa. cxlvii. *VLYSSES Sirenes praetervectus*. I. ex urna marmorea, alt. ped. I. & unc. VIII. lat. ped. II. exſtat Volaterris apud Nobb. Maffeios. II. ex anaglypho urnae eiuſdem magnitudinis, Florentiae apud Bonarrotios.

Taa. cxviii. *SCYLLA*, ex urna marmorea, alta ped. II. unc. IV. lat. ped. II. Peruſiae in ſuburbana Villa Eugenia. II. *CHARYBDIS*, ibidem, urna marmor. eiuſdem fere maguitud.

Tab. cxlviiii. I. *TELEGONVS imprudens Vlyſſem patrem occidens*; ex urna marmorea Peruſiae apud Nobb. Criſpoltios, alt. ped. II. lat. I. unc. v. II. *BELVS gladii inventor*, ex urna marm. Peruſiae in Villa Eugenia, eiuſdem magnitudinis ut ſuperior.

Taa. cl. *ORESTIS & PYLADIS expiatio*; ex urna marm. alt. ped. II. unc. IV. lat. fere ped. II. Cluſii apud Nob. Innocentium Nardium.

Tab.

TAB. CLI. *ORESTES & PYLADES a Furiis agitati* ; ex urna marmorea apud eumdem, alt. ped. II. unc. aII. lat. ped. II.

TAB. CLII. *HIPPOCENTAVRORVM exitialis pugna* ; ea urna e lap. toph. exſtat in Muſeo Mediceo, alt. ped. I. & unc. VI. lat. ped. II. Altera urna marmorea, alra ped. II. lat. ped. II. unc. VI. exſtat Volaterris, in aedibus Nobb. Maffeiorum.

TAB. CLIII. *HIPPOCENTAVRIDIS exitialis pugna* ; ea urna marmorea, alt. ped. I. unc. VI. lat. ped. II. Volaterris, ex praediis Franceſchinis.

TAB. CLIIII. I. *GRYPHVS irruens in milites* ; ea urna marmorea, Volaterris, e praediis Franceſchiniis, alt. ped. I. unc. II. lat. ped. II. Altera exſtat in aedibus Paolozianis Cluſii, e marmore, alt. ped. II. unc. IV. lat. ped. II.

TAB. CLV. *GRYPHVS* ea aere eiuſd. magnitudinis, exſtat Cortonae in Muſeo Corazio. II. *CHIMAERA* ex aere, Arretii effoſſa, opus iosigne; alta ped. III. eaſtat in Muſeo Mediceo.

TAB. CLVI. *DRACO* ex urna e lap. toph. Volaterris, e praediis Franceſchiniis, alt. ped. I. unc. V. lat. ped. I. unc. XIII. Altera marmorea, in qua *LEAENAE*, exſtat ibidem, alt. ped. III. unc. II. lat. ped. II. unc. VIII.

TAB. CLVII. Adferuntur V. Vrnulae Etruſcae fictiles, e Muſeo Bucellio Moutis Politiani.

TAB. CLVIII. Adferuntur V. Vrnulae Etruſcae fictiles, ex eodem Muſeo.

TAB. CLVIIII. *DII animarum ad Elyſios ductores per Oceanum, Genius, Hercules & Mercurius* ; ea pictura inſignis Vaſculi Etruſci ; exſtat in Muſeo C. V. Matthaei Aegyptii, Nob. Neap.

CLASSIS III.

TAB. CLX. *CHOREAE in honorem Deorum* ; e marmorea columella ſeu hypobaſi, alt. & lat. ped. II. quae eaſtat Cluſii in aedibus Paolozianis.

TAB. CLXI. Vaſculum, pictura Aegyptia inſigne, alt. unc. VIII. exſtat in Bibliotheca Vaticana.

TAB. CLXII. CLXIII. CLXIIII. Vaſculum Etruſcum elegantiſſimum, alt. ped. II. unc. II. exſtat in Bibliotheca Vaticana ; in eo pictum *IOVIS feſtum & ſacrum*, triplici ſchemate.

TAB. CLXV. Vas *monota* Etruſcum fictile, figuris anaglyphi operis effictum ; eaſtat Adriae in Muſeo C. V. Octavii de Bucchis, Nob. Adrienſis.

TAB. CLXVI. *GENII SACRVM a feminis celebratum* ; pictum in Vaſculo perparvo, quod exſtat in Muſeo C. V. Matthaei Aegyptii, Nob. Neapol.

TAB. CLXVII. CLXVIII. *Veneris, Amoris & Hymenaei ſacrum* ; pictum in Vaſculo Etruſco eiuſdem magnitudinis, eaſtae Neapol. in Muſeo Presbyt. Oratorii.

TAB. CLXVIIII. I. Vrna marmorea, alta ped. I. unc. VI. lat. ped. II. io qua *MATRES, ſeu FATA Etruſcorum* ; exſtat Volaterris, e praediis Franceſchiniis. II. Vrna marmorea, alta ped. I. unc. VII. lat. ped. II. unc. V. In qua *SPONSI carpento vecti ad ſacra* ; eaſtat Volaterris, in aedibus Nobb. Falconciniorum.

TAB. CLXX. Vrnae marmoreae, Volaterris, e praediis Franceſchiniis, exhibent *INITIATOS ad ſacra Etruriae* ; alt. ped. I. unc. IV. lat. ped. I. unc. XII. ambae magnitud. fere ſimiles.

TAB. CLXXI. *SACRA CABIRIA*, ſcolpta in urnis marmoreis. I. alt. ped. I. unc. III. lat. ped. II. Volaterris, e praediis Franceſchiniis. Altera cum *Pueris initiatis*, ibidem, alt. ped. I. unc. III. lat. ped. I. unc. aIII.

TAB. CLXXII. Vrna I. marmorea, alt. ped. II. unc. VII. lat. ped. III. exſtat Peruſiae in Muſeo Anſideorum. Vrna II. marmorea, alt. ped. II. lat. ped. II. unc. VIII. apud Vgolinios ; in his *SACRA MITHRIACA ſive ſolemnis BAPTISMVS Etruſcorum*.

TAB. CLXXIII. *SACRA MITHRIACA igne peracta* ; picta in Vaſe Etruſco eiuſdem magnitudinis, in Muſeo V. C. Abbatis Ludovici Conſtantii.

TAB.

TAB. CLXXIIII. Vrna I. ex lap. toph. Volaterris, e praediis Franceſchiniis, alt. ped. I. unc. III. lat. ped. I. unc. XIII. Vrna II. marmorea, ibidem, alta ped. I. unc. I. lat. ped. II. unc. I. in his ſculpta *SACRA MITHRIACA fuſo ſanguine ſuſcepta*.

TAB. CLXXV. *SACRA ACHERONTICA*, ſculpta in urna marmorea, alta ped. III. lat. ped. II. unc. VIII. exſtat Peruſiae apud N. Vgolinios.

TAB. CLXXVI. *ARVLA TRIPES*, ex aere eiuſdem magnitudinis, exſtat Cortonae in Muſeo Corazio.

CLASSIS IIII.

TAB. CLXXVII. *CASSIS ſeu GALEA*, *Etruſca inſcriptione inſignis*, ex aere eiuſdem magnitudinis, exſtat in Muſeo Mediceo, olim in Audreinio.

TAB. CLXXVIII. *FOEDVS Etruſcorum*, *iunctis dextris ictum*, ſculptum in urna marmorea, alt. ped. I. unc. VII. lat. ped. II. Volaterris, e praediis Franceſchiniis.

TAB. CLXXVIIII. *TRIVMPHVS & OVATIO Etruſcorum*, ſculpta in urna marmorea, alta ped. III. lat. ped. circiter IV. exſtat in Villa Nobb. Giacominiorum *ad Bonazam*.

TAB. CLXXX. *LVDI EQVESTRES*, ex urna marmorea, alta ped. III. lat. ped. circ. II. exſtat in Villa Com. & Equitis Fabricii de Eugeniis, Patr. Peruſini.

TAB. CLXXXI. CLXXXII. CLXXXIII. CLXXXIIII. CLXXXV. *THRONVS MITHRIACVS ETRVSCVS* marmor. alt. pal. Rom. III. cum III. quadr. exſtat Romae in Muſeo Eminentiſs. Principis S. R. E. Card. CORSINII.

TAB. CLXXXVI. I. II. *HISTRIONES*. *MIMI Etruſcae Scenae*, ex aere alt. unc. II. & amplius, e Muſeo Corazio. III. Patera aerea, alta unc. V. ibidem. IV. Patera aerea, alta unc. IV. in Muſeo Magninio, Romae. V. Patera aerea, alta unc. V. in Muſeo Corazio; excepto tamen in ſingulis manubrio.

TAB. CLXXXVII. *LVDIONES*, *Deorum perſonam gerentes*, picti in Vaſculo Etruſco, alto I. ped. in Muſeo Barberinio.

TAB. CLXXXVIII. *RETIARII & MYRMILLONIS Etruſci pugna*, picta in Vaſculo, alt. unc. XV. lat. unc. XVI. exſtat apud N. Franzoſo Adriae.

TAB. CLXXXVIIII. *NVPTIAE ETRVSCORVM*, ſculptae in urna I. ex lap. toph. alt. ped. II. lat. ped. III. exſtat in Muſeo Mediceo. Altera e marm. eiuſdem fere magnitudinis, Volaterris, e praediis Franceſchiniis.

TAB. CXC. *TRICLINIA ETRVSCORVM*. I. Vrna fictilis alt. ped. II. lat. ped. I. unc. VII. in Muſeo Corazio. II. Icon viri cenantis e marmor. alt. ped. I. lat. II. unc. VIII. in Villa Nobb. Giacominiorum *ad Bonazam*. III. Vrna marmor. alta ped. circiter II. lat. pedes I. unc. VIII. Peruſiae apud Nobb. Meniconios.

A TAB. CXCI. ad CXCV. Cineraria tum marmorea, tum fictilia, & opercula Vrnarum, Montis Politiani exſtant, in Muſeo Bucellio.

CLASSIS V.

TAB. CXCVI. CXCVII. *MONETAE ETRVSCORVM*. Muſea, in queis exſtant, in Obſervationibus, a pag. 419. ad 430. indicantur ſuis locis.

TAB. CXCVIII. CXCVIIII. *GEMMAE ETRVSCORVM*, caelatura in Scarabeis. Suis locis in Obſervationibus indicantur Muſea, in quibus exſtant.

TAB. CC. *ARATOR ETRVSCVS*. Symplegma ex aere eiuſdem magnitud. exſtat Romae, in Collegio Romano Societatis Ieſu.

FAV-

Digitized by Google

FAVTORVM
HVIVS OPERIS NOMINA
QVIBVS TABVLAS AERE INCISAS
D. D.
ANT. FRANCISCVS GORIVS.

D. *Matthaeo* AEGYPTIO *Iuris Conſulto, Nob. Viro Neapolitano.* Tabula CXXXVIII.

D. *Abbati March. Laurentio De* ALBIZIS, *Equiti & Patricio Florentino.* Tab. LXXII.

D. *Vincentio* ANTINORIO, *Senatori & Patric. Flor. Priori Equit. D. Stephani.* Tab. XCVII.

D. *Ioſepho* AVERANIO *I. C. Flor. & in Piſano Athenaeo Iuris Civilis Profeſſori Ordinario.* Tab. CLXXII.

D. *Horatio ex Comitibus* BARDIIS, *Patric. Florent.* Tab. CLVIIII.

D. *Ferdinando* BARTHOLOMEIO, *March. & Patric. Florent. Magni Ducis Etrur. ad Caeſarem Aug. Ablegato.* Tab. XXXVIII.

D. *Donato Mariae* BECATTINIO, *Praepoſ. Orat. Florentini S. Mariae Bigalli & Miſericordiae.* Tab. XLV.

D. *Ioſepho* BIANCHINIO *I. V. D. Pratenſi.* Tab. CLV.

D. *Ottavio* BOCCHIO, *Nobili Adrienſi.* Tab. CLXV.

D. *Hieronymo Comiti* BOLOGNETTIO, *Patricio Bononienſi.* Tab. LX.

D. *Leonardo* BONARROTIO, *Cl. Philippi Senatoris Filio, Patricio Florentino.* Tab. LXXXVIII.

D. *Ioſepho Mariae* BONARROTIO, *Patr. Ianuenſi.* Tab. CXXVI.

D. *Franciſco Mariae* BONDELMONTIO, *Senat. Equiti & Patricio Florentino.* Tab. XLVIII.

D. *Ioanni* BOTTARIO *Praeſuli, a Secretiori Sacello Pontificio.* Tab. CLXI.

D. *Carolo* BRINSDEN, *A. B. Colleg. Baliol. Oxon.* Tab. LI.

D. *Ioſepho Mariae* BROCCHIO, *S. Th. D. Florentini Seminarii Moderatori.* Tab. XXXVII.

D. *Michaëli* BVONAMICI, *Equiti D. Steph. Patr. Volaterr.* Tab. XVI.

D. *Caſpari* BVRMANNO *I. C. Vrbis Traiectinae Senat. &c.* Tab. LXVIIII.

D. *Petro* BVRMANNO *I. C. Hiſtor. Eloq. Graecae Linguae, Poëſ. & Hiſtor. Prof. &c.* Tab. CXLI.

D.

Digitized by Google

D. Fr. Thomae CANIGIANIO *, Commendatori Hieroſolym. Patricio Florentino .* Tab. CXXXIIII.

D. Henrico CANNEGIETERO *, Profeſſori Arenacenſi .* Tab. CXXIII.

D. Alexandro Gregorio CAPPONIO *, Marchioni , Sacri Palatii Pontificii Forerio Maiori .* Tab. LXXXVI.

D. D. Camillo Comiti & Equiti CAPPONIO *, & Ferdinando Commend. Ord. Hyeroſolimit. Patric. Flor. alumnis meis .* Tab. XL.

D. Ferranti CAPPONIO *, Senat. Com. & Eq. Patr. Flor.* Tab. XXXVI.

D. Ioanni Vincentio CAPPONIO *, Canonico Florentino .* CLXXIII.

D. Mariae Septimiae CAPPONIAE *, Clariſſimi Senat. F.* Tab. CXXI.

D. Roberto CAPPONIO *, March. Equiti & Patric. Flor.* Tab. LXI.

D. Io. Baptiſtae Comiti CASOTTIO *, Eccl. Imprunet. P. Deſign.* Tab. LXXI.

D. Aulo Laurentio CECINA *, Advocato & Patr. Volaterr.* Tab. XIIII.

D. Cerchio Dominico De CERCHIIS *, Senatori , Equiti & Patricio Florent.* Tab. LXIII.

D. Alexandro Ioſepho CHIAPPINIO *, ex Ord. Canonic. Reg. Abbati S. Auguſtini Placentiae .* Tab. CXLVII.

D. Benedicto COLETTIO *, Nob. Florentino .* Tab. XXXI.

D. Iacobo De COMITIBVS *, Patricio Aſculano , Magno Etruriae Duci a ſupplicibus Libellis , & ab intimis Conſiliis , &c.* Tab. XXVIIII.

D. Abb. Mario COMPAGNONIO *, Patr. Maceratenſi .* Tab. CLXXVIII.

D. Galeotto CORAZIO *, Equiti & Patric. Cortonenſi .* Tab. XLI.

D. Michaëli Angelo CORSIO *, Abbati Olivet. Patricio Florentino .* Tab. CXXVII.

*N*EREO CORSINIO *S. R. E. Diacono Cardinali , Clementis XII. Pont. Max. Fratris Filio .* Tab. I.

D. Andreae DANTI *, Praepoſ. Caſtri Franchi .* Tab. XXXIIII.

D. Thomae Dereham De DEREHAM *Magn. Britan. Baronetto , Reg. Societ. Socio .* Tab. L.

D. Nereo DRAGOMANNIO *I. C. Senatori & Patr. Flor.* Tab. LXV.

D. Franciſco Antonio FERONIO *, Marchioni Bellaviſtae , Patricio Flor.* Tab. CLXVIII.

D. Franciſco De FICORONIBVS *, Socio regiae Acad. Pariſ. Antiquario Romano .* Tab. XCII.

D. Virgilio L. B. De FIRMIAN *, Metropol. Salisburg. & Cathedr. Paſſav. Canonico .* Tab. CLXXV.

D. Chriſtiano Gabrieli FISCHER *, Philoſopho Regiomontano .* Tab. XCI.

D. Martino FOLKES *, Armigero , Anglo Brit. Regalis Societ. Lond. Vice-Praeſidi .* Tab. CXXXV.

D.

D. Franciſco FRESCOBALDIO, *Ioſephi F. Patr. Flor.* Tab. CXLV.
D. D. Ioſepho Alexandro FVRIETTIO, *Praeſuli, utriuſque Signaturae Refer. & Auditoris Camerae Locum-tenenti.* Tab. VI.

D. Franciſco Mariae Nicolao GABBVRRIO, *Eq. & Patr. Flor. Pictorum Florentinorum Acad. Praeſidi.* Tab. XLII.
D. Pio Nicolao GARELLIO, *Equiti, Archiatro & Bibliothecario Imperatoris Caeſaris Aug.* Tab. XLVII.
D. Guidoni ex Comitibus e GHERARDESCA, *Comiti, Equiti & Patricio Florentino.* Tab. XXXIII.
D. Ioanni GIRALDIO, *Equiti & Patricio Florentino.* Tab. XLVI.
D. D. Mario GVARNACCIO, *Praeſuli, Clementis* XII. *P. M. Praelato Domeſtico utr. Sign. Refer. Baſil. Lat. Canonico.* Tab. IIII.
D. Laurentio GVAZZESIO, *Equiti & Patricio Arretino.* Tab. LVI.
D. Abbati Scipioni GVGLIELMIO, *Priori inſignis Cathedr. Aeſinae, Patr. Senen. & Aeſino.* Tab. LXXXV.

D. Sigiberto HAVERCAMPO, *Profeſſori Hiſtoriarum &c. in Acad. Lugd. Bat.* Tab. XXIII.
D. Balthaſari HVIDECOOPER, *Praetori in Texeliorum Inſula.* Tab. CLXVII.

D. Ferdinando INCONTRIO, *Marchioni, Equiti & Patricio Florentino.* Tab. LXVI.

D. Duci De KENT, *in Magna Britannia &c.* Tab. LXXXVII.

D. Gregorio LAMBARDIO, *Eq. & Patr. Arretino.* Tab. CXXXVIIII.
D. Michaëli Theophilo LIEBENTANTZ, *Nob. Sleſiae.* Tab. CL.
D. Ioanni LVCIO, *Patr. Florentino, Praepoſito Florentinae Baſilicae & Oratorii S. Ioannis.* Tab. CLXXXI.

D. Mario MAFFEIO, *Equiti D. Steph. Patric. Volaterr.* Tab. XIII.
D. Marcello MALASPINA, *Marchioni, Senatori & Patricio Florent. VIIII. Virûm Magiſtratus Hyperſyndico &c.* Tab. CLX.
D. Io. Baptiſtae MANCINIO, *Equiti & Patric. Corton.* Tab. XXII.
D. Alexandro Comiti De MARCHMONT, *Vicecom. de Blaſonberrie, Domino Polvvarth de Polvvarth &c.* Tab. XCIIII.
R. R. P. P. Ordinis Praedicatorum Collegii S. MARCI *Flor.* Tab. CXIII.
R. R. P. P. Ordinis Praedicatorum Coenobii Florentini S. MARIAE NOVELLAE. Tab. CXI.

D. *Antonio Franciſco* MARMIO, *Equiti D. Steph. regio Biblioth. Magni Ducis Etruriae, in Flor. Acad. Etruſcae Linguae Profeſſ.* Tab. CXX.

D. D. *Ioſepho Mariae* MARTELLIO, *Archiepiſcopo Florent.* Tab. IIII.

D. *Nicolao* MARTELLIO, *Equeſtris Ordinis D. Stephani Baiulivo, Patricio Flor.* Tab. XCIII.

D. *Abbati Dominico* MARTELLIO, *Patricio Florentino*. Tab. CXLIIII.

D. *Chriſtophoro* MARZI-MEDICI, *I. V. D. Senatori & Patricio Flor. Equiti D. Steph.* Tab. XXX.

D. *Vincentio Eq.* MARZI-MEDICI, *Cubicular. Honor. Clem.* XII. *P. M. & D. Ab. Aloyſio* MARZI-MEDICI, *Eq. & Patr. Flor.* Tab. LXXV.

D. *Carolo Ottoni* MENCKENIO, *Lipſienſi*. Tab. XII.

P. D. *Ioanni Benedicto* MITERELLIO, *Camaldul. Ord. Monach. Theol. & Philoſoph. Profeſſori*. Tab. CLXXX.

D. P. *Iacobo Del* MONACO, *Praepoſito Presbyt. Orat. Neapol.* Tab. CXXX.

D. D. *Philippo* MONTIO *Praeſuli, Sacrae Congregationis de Propaganda Fide a Secretis*. Tab. V.

D. *Danieli* MOORE, *Anglo*. Tab. LXXVIII.

D. *Abbati Antonio* NICCOLINIO, *e Marchionibus Pontis Sacci, Patricio Florentino*. Tab. CXXXII.

D. *Hadriano Mauritio Duci De* NOAILLES, *Pari & Mareſcallo Franciae &c.* Tab. VII.

D. *Ioanni Danieli* OLENSCHLAGER, *Patr. Francofurt*. Tab. LXXXIII.

D. *Hannibali de Abbatibus*, OLIVERIO, *Patr. Piſaurenſi*. Tab. XLIIII.

D. *Iacobo Philippo D'* ORVILLE *I. C. Hiſtoriarum, Eloquentiae & Linguae Graecae in Amſtelaed. Athenaeo Profeſſori*. Tab. XXVI.

D. *Petro D'* ORVILLE, *Iuriſconſulto Amſtelaedamenſi*. Tab. LXVIII.

D. *Ottolino* OTTOLINIO, *Comiti & Patric. Veronenſi*. Tab. LXXXVIIII.

D. *Camillo* PANDOLFINIO, *Senatori, Eq. & Patr. Flor.* Tab. CXXXVI.

D. *Zenobio* PAOLI, *Florentino*. Tab. CVI.

D. *Bernardo* PAPERINIO, *Typographo Florentino*. Tab. LXXXIIII.

D. *Praepoſito* PASINIO, *Patavino, Profeſſori S. Scripturae & Linguae Hebraicae in regia Univerſ. Aug. Taurin.* Tab. CLXXXV.

D. *Ioanni Hieronymo De* PAZZIS, *Eq. & Patricio Flor.* Tab. CXXXIII.

D. *Bindo Simoni* PERUZZIO, *Patr. Flor. in patrio Lyceo Etruſc. Litter. Profeſſori*. Tab. CLXXXVI.

D. *Ioanni Stephano* PESSAGNIO, *Nob. Ianuenſi*. Tab. CXXVIII.

D. *Alexandro Comiti* PETRONIO, *Patricio Romano, Equiti D. Stephani*. Tab. XXV.

D.

Digitized by Google

D. Cardolo Mariae Marchioni PIANETTIO, *Mannellio*, *Cardolio*, *Patricio Aeſino*. Tab. CLXVI.

D. Ioanni POLENO, *Marchioni*, *in Patavina Academia Matheſeos Profeſſori*. Tab. XXIIII.

D. D. PRAEFECTIS *Bibliothecae Roncioniae Pratenſi*. Tab. CIIII.

D. D. PRAEFECTIS *Bibliothecae publicae Eugubii*. Tab. XXXV.

D. Angelo Antonio PROCACCELLIO, *Nob. Neapolitano*. Tab. LXXXII.

D. Gregorio REDIO, *Equeſtris Ordinis S. Stephani Baiulivo*, *Patricio Arretino*. Tab. XXVIII.

D. Bindaccio Baroni De RICASOLIS, *Praefecto Regiae Cohortis M. D. Etruriae*, *Equiti & Patricio Florentino*. Tab. CXV.

D. Gabrieli RICCARDIO, *Canonico Florentino*. Tab. VIII.

D. Vincentio RICCARDIO, *Senatori Florentino*, *Marchioni*, *Equiti*, *regiae Gazae Magni Ducis Etruriae Praefecto &c.* Tab. LXXIIII.

D. Octavio RICCIARDIO, *Patricio Florentino*. Tab. CXL.

D. Franciſco RICOVERIO, *Cuſtodi regiae Villae Caſtelli & aliarum Magni Ducis Etruriae*. Tab. CLXXXVII.

D. Fulco Marchioni RINVCCINIO, *Eq. & Patr. Flor.* Tab. CXXII.

D. P. ROMA, *Gallo*, *Generali Ord. P.P. Minim. Conſiliario Regis Sardiniae*, *Bibliothecario Vniverſit. Aug. Taurin.* Tab. CLXII.

D. Ioanni Andreae, *Marci Eq. F. Del* ROSSIO, *Patr. Florentino*, *Equiti D. Stephani*. Tab. CLII.

D. Aſcanio SAMMINIATI, *Patricio & Senatori Flor.* Tab. LXXIII.

D. Ioanni SANSEDONIO, *Equiti & Patricio Senenſi*. Tab. LXVII.

D. Abbati Ioanni Franciſco SARCHIO, *I. V. D. Flor.* Tab CXLIII.

D. Liviae Fortunatae Ioannis F. Pieriae, SARCHIAE. Tab. CLXXXIX.

D. Marco Antonio SCALANDRONIO, *Eq. Patr. Flor.* Tab. CXXVIIII.

D. Ricardo Comiti De SCARBORVGH, *Cohortium Praetor. Praef. Praet. &c.* Tab. XC.

D. Gabrieli SCARMAGLIA, *Decano Monachorum Caſinenſium Romae*. Tab. LXXVII.

D. Antonio SERMOLLIO, *Equiti Ord. S. Stephani*, *Nob. Volaterrano & Florentino*. Tab. CXII.

D. Ioſepho De SETTRES, *Cavimontis Marchioni*, *Academiae regalis Inſcriptionum & humaniorum Litterarum Academico*. Tab. CLXXIIII.

D. D. Nicolao De SIMEONIBVS, *Epiſcopo Marcianenſi*. Tab. XXXII.

D. Ioanni SMITH, *Anglo*. Tab. XXXVIIII.

D. Ioſepho SMITH, *Anglo*, *Venetiis*. Tab. XXI.

D. Hugoni SMITHSON, *Anglo*, *Eq. Baronetto*. Tab. XVII.

Digitized by Google

XLIIII

D. D. Ioanni Franciſco STOPPANIO, Corinthi Archiepiſcopo &c. ad Magn. Etruriae Ducem Nuncio Apoſtolico. Tab. II.

D. Henrico Ioſepho THOMASSIN, Domino de Mazaugues, in Gallo-Prov. Senatu Praeſidi. Tab. CXXIIII.
D. Ioſepho S. R. I. Comiti de THVNN, Eccleſiae Metropolitanae Salisburgenſis & Paſſavienſis Canonico. Tab. LIIII.
D. Carolo Marchioni TORRIGIANIO, Patricio Florentino. Tab. LXXX.
D. Io. Vincentio March. TORRIGIANIO, Patr. Flor. Tab. LXXVIIII.
D. Fr. Lucae TORRIGIANIO, Equiti Hieroſol. Marchioni & Patricio Florentino. Tab. LXXXI.
D. D. TOVRTON & BOVR, Pariſienſibus. Tab. LXXVI.

D. Ioanni Blaurero a VVARTENSEE, Bibliothecae Tigurinorum Praeſidi, Senatori & Archioeconomo &c. Tab. XLVIIII.
D. Abbati Anſano VASELLIO, Senenſi, Profeſſori Geometriae in regio Athenaeo Aug. Taurin. Tab. LV.
D. Carolo VENTVRA, Nobili Ianuenſi. Tab. XXVII.
D. Andreae a VERRAZZANO, Equiti Sacri Ord. D. Stephani, Patricio Florentino. Tab. CLXXI.
D. Abbati Octaviano VGOLINIO, Equiti D. Stephani, Patricio Florentino. Tab. CLXVIIII.
D. Alexandro Marchioni VICTORIO, Equiti D. Stephani, Patricio Florentino & Romano. Tab. XV.
D. Franciſco VICTORIO, Equiti Sacri Ordinis D. Stephani, Patricio Florentino & Romano. Tab. CLXX.
D. Paulo VICTORIO, Equiti D. Stephani, Patricio Flor. Tab. XCV.
D. Ioſeph Comiti Arconati VISCONTI, Patr. Mediol. Tab. CLXXVIIII.

D. Antonio Mariae q. Hieronymi, & D. Antonio Mariae d. Alexand. ZANNETTIIS, eximiis Pictoribus Venetis. Tab. XLIII.
D. Dominico ZANOBINIO, Civi Florentino. Tab. XCVI.
D. Roberto ZEFFERINIO, Comiti & Patricio Florentino. Tab. CXXV.
D. Apoſtolo ZENO, Nobili Veneto, Poëtae & Hiſtorico Caeſaris Auguſti. Tab. LXX.

OR-

Digitized by Google

ORTHIVM

CARMEN LAMENTABILE

ETRVSCORVM ANTIQVORVM

EDITO

ANTIGRAPHO TABVLAE

EVGVBINAE

ETRVSCIS LITTERIS SCRIPTAE

NVNC PRIMVM INTERPRETATVM

NOTISQVE ILLVSTRATVM.

LABORE ET STVDIO

ANTONII FRANCICI GORI

IN FLOR. LYCEO HISTORIARVM PROF.

ET ACADEMICI ETRVSCI.

FLORENTIAE.

ANNO CIↃ.IↃ.CC.XXXVII.

Digitized by Google

PRAESTANTISSIMO VIRO

ANTONIO NICOLINIO

ABBATI. E MARCHIONIBVS PONTIS SACCI.

PATRICIO FLORENTINO

DIVINI HVMANIQVE IVRIS CONSVLTISSIMO.

FLORENTINAE BOTANICORVM SOCIETATIS

PRAESIDI INCLYTO.

APATHISTARVM ACADEMIAE

IN PERSOLVENDIS EX TEMPORE

DIFFICILLIMIS PROBLEMATIS

INTERPRETI

MVLTIPLICI ERVDITIONE TVM GRAECA

TVM ROMANA OMNISQVE ANTIQVITATIS

COGNITIONE EXCVLTISSIMO.

VTILITATIS ET GLORIAE OPTIMARVM ARTIVM

IVRIS AC NECESSITVDINIS HOSPITII

IN EXTEROS OMNES

FAVTORI ET CVLTORI EXIMIO.

MAGNORVM PRINCIPVM DOCTORVMQVE HOMINVM

OB EGREGIAS ANIMI DOTES

INSIGNEM PATRIAE AMOREM

ET ADSIDVVM BENE DE OMNIBVS MERENDI STVDIVM

AMICITIIS CLARO.

INTERPRETATIONEM HANC

ETRVSCAE TABVLAE EVGVBINAE

NVNC PRIMVM EDITAM NOTISQVE ILLVSTRATAM

PERENNE OBSEQVII SVI MONIMENTVM

ANT. FRANCISCVS GORIVS

A. L. D. D.

Digitized by Google

PROLEGOMENA

AD INTERPRETATIONEM

ETRVSCAE TABVLAE EVGVBINAE.

Monvmentorvm omnium, quotquot exſtant ad hoc tempus, Aegyptiis exceptis, antiquiſſimae ſunt aheneae tabvlae evgvbinae; dubio etiam procul genuinae ac ſincerae, proindeque toto orbe celeberrimae, quae in publico Eugubinorum Tabulario nunc diligentiſſime adſervantur. Hae ſunt ſeptem: duae Pelaſgicis, quinque Etruſcis litteris ſcriptae, haud quidem unica, ſed diverſa manu, diverſo etiam ſtilo ac forma. His ſi addendam exiſtimes illam, perbrevem quidem, votivam Tabulam, quae incipit lerpirior, editam a Sponio (1), a qua removendae ſunt figurae Apollinis & Clatrae, quae eidem inſcriptioni Pelaſgicae coaevae non ſunt, ſed πάρεργα, ab imperito exſcriptore addita, cenſeri debent, ut nuper erudite obſervavit V. C. Hannibal de Abbatibus Oliverius, Patricius Piſaurenſis, mihi amiciſſimus (2), erunt octo: & haec Tabula non Eugubii, ſed Romae exſtare dicitur: ſi vero addendam cenſes & alteram, a reliquis diverſam, quae incipit clavernivr, erunt novem: quarum quatuor ad veteres Pelaſgos, quinque ad Etruſcos, id litteris perſpicue indicantibus, indubitanter pertinent.

Eugubii, ſive, ut veteres dixere, Iguvii, Vmbrorum urbe nobiliſſima, anno CIↃ.CCCCXLIV. prope Theatrum, in ſubterranea quadam concameratione, hae Tabulae inſignes inventae ſunt. Statim ac fama huius praeclari inventi increbuit, atque inſcriptiones innotuere, mirum quantum in illuſtranda Etruſcorum priſca lingua deſudarint illuſtres ingenio & linguarum ſcientia viri: quot Alphabeta in lucem prodierint: quot etiam adhuc ubique latitent, praeſertim vero in Florentinis Bibliothecis, quae vidi. Per annos ducentos & octoginta ab eo tempore, quo inventae ſunt hae Tabulae Eugubinae, qua concinnandis Alphabetis, qua oſtendenda Etruſcae linguae origine deſudatum eſt: aliis ex Hebraico & Chaldaico fonte: aliis ex Syriaco, & ut volebant, Aramaeo: aliis ex Hebraico ſive Aſſyrio: aliis ex Phoenicio ſaltem & Punico, ſingulis pro lubi-

(1) Miſcell. erudite Antiquitatis Sect. III. num. XXXIII. pag. 87.

(2) In Explic. edit. vern. ſermone aliquot Monum. Pelaſg. Piſauri MDCCXXXV.

lubito, quod videbatur, vocum Etruſcarum etymon deducentibus ac proponentibus, irrito labore; nam quomodo legendi eſſent characteres & inſcriptiones, quod erat faciendum, nondum nemo monſtraverat. Huius egregii ſtudii immenſique laboris hiſtoriam curatiorem praetermitto, ne taedio lectorem adficiam, praeſertim quum id diligenter praeſtiterit Iuſtus Fontaninius Archiepiſcopus Ancyranus, de Antiquitatibus Hortae diſſerens (1), qui tria diverſa Alphabeta Gabrielii & Baldii, Paulli Merulae & Gruteri, demum noſtri Coſmae de Arena propoſuit.

Hoc noſtro feliciore ſeculo, veritatem primus omnium propius adſpexit ac detexit Ampliſſimus Senator Bonarrotius, qui multo ſtudio, obſervatis paene omnibus Etruſcorum inſcriptis monumentis, Alphabetum meliore iudicio digeſſit, non tamen omnes difficultates ſuperavit: vir plane in re antiquaria peritiſſimus, ſed cautiſſimus. Patefacto a Bonarrotio maxima ex parte caliginoſo itinere, fulgentem facem poſtmodum extulit Ludovicus Bourguettius, vir mea praedicatione maior, qui edito Alphabeto veterum Etruſcorum, una cum Hebraico, Samaritano, Graeco, Arcadico & Pelaſgico, ut ex propoſito ſexplici ſchemate litterarum ſimilitudo & origo obſervari poſſet: interpretatis compluribus Etruſcis inſcriptionibus; edita etiam interpretatione Tabulae Eugubinae, Pelaſgicis litteris, iiſdem prorſus ac Latinis, ſcriptae, quae incipit ESTE. PERSCLO. praeclaro ſane ſtudio ac feliciore cura, rem paene totam reſtituit. Etruſcorum litteras, figura & poteſtate diverſas, XXIIII. eſſe oſtendit: nonnullas quoque duplices poſt editum laterculum indicavit.

Horum Duumvirûm, de Etruſcis ac Pelaſgicis antiquitatibus optime meritorum, veſtigiis inſiſtens, pro ſymbola meam quoque curam & laborem conferre volui. Igitur quum totam fere Etruriam perluſtraſſem, ut accurate id quod mihi propoſueram praeſtarem, inſcriptiones omnes ipſe αὐτόπτης & αὐτόχειρ exſcripſi: quo facto, detectis non paucis erroribus, qui irrepſere, Alphabetum Etruſcum conſtruxi, ſexdecim tantum litteris compoſitum, & quidem veritati propius, ut mihi viſum eſt. Nam quum viderem Etruſcas litteras vel parum vel nihil differre a litteris Phoeniciis ſive Cadmeis, quas ipſi etiam Graeci a Cadmo Phoenice acceperunt: nec differre etiam a primaevo ſcribendi genere tum Orientalium tum Graecorum a dextra ſiniſtrorſum, uti exemplo eſt Sigeus lapis ab eruditiſſimo Edmundo Chiſhullio editus & illuſtratus (nam ſcribendi βουστροφηδόν (2), ſerius propoſi-

tum

(1) Libro II. Cap. VII.

(2) Bonarrotius ad Dempſterum pag. 91.

Digitized by Google

tum uſurpatumque videtur, ubi forſitan prima antiquiſſima ſcribendi ratio deſuevit: idcirco quemadmodum ab Etruſcis ſervatas videbam Graecarum litterarum priſcas figuras, quas a Phoenicibus acceptas variataſque in Graeciam intulit Cadmus, & ſiniſtrorſum ſcribendi uſum antiquiſſimum; cenſui etiam ſervatum eumdem litterarum numerum: & primo quidem ſimplicium, quae duodecim ſunt: deinde quatuor duplicium ſive compoſitarum; proindeque nunc ſecundis curis comperi, Etruſcos, Graecorum vetuſtiſſimorum exemplo, has XVI. litteras habuiſſe.

	Etruſcorum antiquorum Litterae.		*Pelaſgorum & Latinorum Litterae.*
I.	A.		A.
II.	Ǝ.		E.
III.	I.		I.
IIII.	ꓘ.		K.
V.	√.		L.
VI.	M.		M.
VII.	N.		N.
VIII.	1.		P.
VIIII.	9. ᗡ.		R.
X.	Ƨ.		S.
XI.	✝.		T.
XII.	V. Y.		V.
XIII.	⊙.	*addita duplex.*	TH.
XIIII.	ǂ.	*addita, duplex ſeu compoſita, Graecis eſt* Ξ.	XS.
XV.	8.	*add. compoſita, Graec.* Φ	PH. F.
XVI.	V.	Ψ. *addita, duplex ſeu compoſita, Graecis eſt* X	CH.
	⊟.	B. *Adſpirata, auxiliaria, ſuperaddita.*	H.

Nec ſolum litteras, verum etiam fabulas cum Graecis communes habuerunt Etruſci, uti ex adlatis in hoc opere monumentis

conſtat multas ac praeterea proprias & peculiares. Ab Aegyptiis atque a Phoenicibus multa acceperunt, ac praeſertim conſuetudinem faciendi alatos Deos, ut infra videbimus.

Primigenio Graecorum Alphabeto, quae litterae additae fuerint, oſtendit Plinius Lib. VII. Cap. LVI. quem vide. Igitur poſthabito Alphabeto Etruſco, quod primis curis exhibui in Claſſe V. pag. 417. hoc rurſum propono, quod ordini & veritati magis conſonum mihi videtur; iudicio tamen virorum doctorum ſubiicio, ad quos unice adpello.

De figura, poteſtate & uſu ſingularum litterarum Etruſcarum heic nihil moror; quum in Claſſe V. fuſius diſſeram, & ſingulas litteras recenſeam, & tales eſſe probem auctoritate nominum & cognominum Deorum, quae Etruſcis litteris iuxta eorum imagines in ſacrificalibus pateris ſcriptae ſunt. Quum autem conſtet, vetuſtiſſimos Auſones ſive Auruncos, Arcades, Pelaſgos, Oenotrios & Tyrrhenos, eſſe Graecorum colonos, ac primos in Italiam veniſſe, novas ſibi ſedes quaerentes (1), quod alibi diſertius oſtendam veterum Scriptorum teſtimoniis; minime hoc loci vereor adfirmare, Tyrrhenos, quos Latini *Etruſcos* dixere, nonniſi a priſcis Graecis Phoeniciis litterarum elementa accepiſſe: proindeque Etruſcam linguam ex origine ſua eſſe Graecam, nec ab ea niſi dialecto diverſam: cuius dialectus, ſicut varietatem habuit apud Atticos, Iones, Dores, Aeoles; ita etiam varia tum dicendi, tum ſcribendi proprietas apud Etruſcos fuit: & quidem alia in interiore, alia in exteriore Etruria, quod etiam magnus Bonarrotius adnotavit (2). Variata etiam eſt Etruſcae linguae dialectus diverſis vocum deſinentiis, & quadam ſenſim introducta primigeniarum vocum corruptione aut alteratione: cui varietati cauſam, ut reor, dedere ſaepius ab Etruſcis mutatae ſedes, queſitaeque per varias orbis nationes, inter quas verſati ſunt, antequam ad nos venirent: ad haec inita cum multis populis foedera atque commercia. Profecto ope Graecae linguae hanc confeci Etruſcae Tabulae interpretationem: agendoque expertus ſum, auſpice lingua Graeca, multo labore, multaque etiam adhibita diligentia & iudicio, omnes Etruſcas Inſcriptiones facile ita interpretari poſſe: quod perlubenter deinceps praeſtabo, ſi haec iacta fundamenta, meique ingenii experimenta probari a doctis viris animadvertero. Idem adfirmo de antiquiſſimis Pelaſgorum inſcriptis Tabulis. Omnium primi Pelaſgi in Latium litteras, ut me-

(1) Vide Theodori Ryckii Diſſertationem de primis Italiae Colonis Cap. VI.

(2) Ad Monumenta addita Dempſteriano Operi §. XLVI. pag. 101. & 107.

memorat Plinius (1), & ſcribendi rationem a dextra ſiniſtrorſum invexere. Eorum litteras, haud prorſus a Graecis diverſas, in ſuperiore laterculo recenſui, iiſdemque Latinas omnino ſimiles adiunxi; notandum tamen, & has litteras Pelaſgos habuiſſe, & Latinis tradidiſſe, nimirum B. C. D. G. O. Ꝗ. pro Q. His carent Etruſci, ſed earum loco 1. ⋊. +. V. hoc eſt P. K. T. V. utuntur, uti ſuo loco in Claſſe V. oſtendimus. His H addatur auxiliaria & adſpirata, in uſu frequentius apud Pelaſgos, minus tamen frequenter apud Etruſcos. Sed de his haec ſatis.

Quemadmodum vero conſtat ex eodem Plinio (2) aliiſque auctoribus, Graecorum vetuſtiſſimo Alphabeto additas poſtmodum fuiſſe aliquot litteras a Palamede & Simonide: ita etiam Etruſcorum Alphabeto primigenio, inſecutis temporibus, additas fuiſſe aliquot litteras duplices & compoſitas, adlatis in medium exemplis, fretus etiam probabili admodum coniectura, ſuſpicor. Plinius id accidiſſe tradit Troiani belli tempore; ſed duabus ferme aetatibus ante Troianum bellum ab Etruſcis uſurpatas indicant Tabulae apud Eugubinos adſervatae, quae ⊙. ‡. & 8. habent: eaedemque ex contextu Dionyſii Halicarnaſſei, ut mox dicam, eo tempore ſcriptae creduntur. In his tamen non occurrit ↓, quae in aliis monumentis haud infrequens eſt.

Hactenus mihi ignotae fuere hae duplices & compoſitae litterae ‡ & Ψ; ſed paucis ab hinc diebus earum poteſtatem erui ex inſigni gemma, quam inferius profero in Tabula CXCVIII. num. IV. Scriptum in ea eſt circa Heroum imagines, nomen Etruſcis litteris, & quidem Vlyſſis in hunc modum Ǝ‡VʎV, *Vluxxe*: Achillis vero ita Ǝ↓ƎΨΛ, hoc eſt *Achele*. Igitur ‡, licet unica tantum haſta erecta ſcripta ſit, videtur tamen referre duplicem $^{\times}{}_{\times}$, nimirum XX, quae poteſtate ac ſono correſpondere videtur Ξ Graecorum, quam Palamedes adiunxit. Eadem littera ‡ aliter etiam ab Etruſcis ſcripta occurrit in gemma edita num. I. in eadem Tabula CXCVIII. & compoſita ex duobus litteris S & C in hunc modum Ṩ, ut exprimat CS. nimirum Ξ Graecorum. Altera vero duplex & compoſita littera Etruſca eſt Ψ, quam Bonarrotius credebat referre Ψ Graecum; ego vero vel duplicem V, vel V & ↓, ſcilicet *u* & *l*. ſed ex nomine Achillis ita ſcripto in eadem gemma Ǝ↓ƎΨΛ *Achele*, ut dixi, comperi referre Graecorum X litteram, item additam a Palamede: adeoque eſſe CH. quod etiam, diligenter rem expendentibus, liquet; nam littera > Etruſca, quae eſt X Latinorum, & eadem

(1) Nat. Hiſt. Lib. VII. Cap. LVI. (2) Ibidem, ut videre poteris.

ac c, ita ſi ſupina ſcribatur v, & in medio addatur I in hunc modum ᴪ. erit KI. proindeque eadem ac littera x veterum Graecorum. Has litteras, utpote tam perſpicuis exemplis deſtitutus, cum aliis confudit Bourguettius in ſuo Alphabeto. Probabile eſt, inter additas enumerandam etiam eſſe litteram ○ ⊙ ⊖, nempe TH: eam Graecorum Alphabeto ab Epicharmo potius, quam a Palamede additam mavult Ariſtoteles, teſte Plinio. Adde etiam 8 vario modo ſcriptam, ex duplici, ut videtur, V Λ compoſitam, quae apud Etruſcos eſt PH, ſive F & apud Graecos Φ. de quibus tamen expecto doctorum hominum iudicium. Hae quoque litterae Graecorum Alphabeto a Palamede additae cenſentur.

Scripta ſunt haec monumenta Etruſcorum & Pelaſgorum in Tabulis aereis, tum maioribus rum minoribus litteris, modo fere uncialibus, modo ſemiuncialibus. Nunc primum profero antigraphum ex archetypa Tabula deſumtum, ut ita qui fuerint Etruſcorum characteres (qui tamen e minoribus ſunt) obſerventur. Vſus vero ſcribendi in laminis aereis vel plumbeis, ut nemo ignorat, eſt antiquiſſimus & Moſis tempore, & forſitan etiam paullo ante uſurpatus, ut ex Iobi hiſtoria exploratum eſt (1). Tyrrheni e patrio ſolo in alias ſedes amandati, in Thracia fuere, teſte Thucydide (2), quae aere multum abundabat (3): e qua arbitror aeris uſum in Italiam invexiſſe, vel etiam ex aliis regionibus: de quo alibi, & de colorum pariter origine & uſu, quos adhibuere in picturis, accuratius diſſeram. Quod vero narrat Tacitus (4), Etruſcos Italiam incolentes, ab Corinthio Damarato litteras didiciſſe, cum veritate non concordat (5); nam longe ante ipſum Damaratum, Cypſeli factionem fugientem, & Tarquiniis Etruriae urbe conſidentem, tribus minimum ſeculis ante Troianum bellum, Etruſcos habuiſſe litteras, uſumque propriae linguae, complura argumenta & rationes, & harum Tabularum auctoritas facile evincit.

Narrat Dionyſius Halicarnaſſeus (6), ex auctoritate Myrſili Lesbii, veteres Pelaſgos, ac proinde etiam Etruſcos, qui Italiam occuparunt, iunctique & ſimul intermixti fuere, duabus ferme aetatibus ante Troianum bellum, adverſo Numine, ſive Deorum ira ita vexatos, ut maximam perpeſſi ſint calamitatem. Exitium intulit terra, penuria imbrium aeſtuque exhauſta, quum nec in arboribus fructus matureſcerent, ſed crudi caderent ob nimiam ſicci-

(1) Cap. XVIIII. verſ. 23. 24.
(2) Lib. I. pag. mihi 23.
(3) Auctoris locus mihi excidit.
(4) Annal. Lib. XI. 14.
(5) Bonarr. ad Dempſt. Monum. pag. 91.
(6) Ant. Rom. Lib. I. pag. mihi 18.

Digitized by Google

ſiccitatem : neque ſemina , ſi qua germinaſſent , ſpicae legitimum maturitatis tempus explerent , fontibus , pabulis , paſcuis , foetibus pecorum ubique deſolatis ac paene extinctis ob nimiam ariditatem . Mulieres gravidae aut abortum eiiciebant , aut exſpirabant in partu . Hiſtorici textum non adpono , quum brevitati ſtudeam : quiſque , ſi voluerit , eum conſulet . Id ipſum argumentum continent tum Pelaſgicae Tabulae , tum haec ipſa Etruſca , & , ni fallor , etiam aliae , quae apud Eugubinos exſtant . Quare manifeſtum eſt , duabus ferme aetatibus ante bellum Troianum exaratas eſſe ; adeoque , exceptis , ut diximus , Aegyptiis antiquitatibus , nullum exſtare his Tabulis vetuſtius monumentum .

Huius Tabulae Etruſcae interpretationi titulum feci ORTHIVM CARMEN LAMENTABILE , quia in Tabula Pelaſgica , quam interpretatus eſt V. C. Bourguettius , nuncupatur *Orthium* verſ. *26. 36. 46.* quod huius Carminis numeri quam altiſſima & intentiſſima voce ferrentur ; ὄρθιον enim Graeci dicunt , quod arduum eſt , & quam altiſſima voce elevatum : id etiam , adlato Homeri verſu , oſtendit Suidas (1) , de quo plura quoque Gellius (2) . Poſſunt etiam , ut recte fecit Bourguettius , inſcribi *Litaniae* , quia preces ad Iovem cum eiulatu & lamentis altiſſima voce prolatis continent : atque etiam *Threni* dici non male poſſunt ; quia lamentationes , ploratus & ululationes continent Etruriae populorum , qui fame , ſiti , ob nimiam terrae ſiccitatem , omnibus terrae fructibus peſſumdatis , miſere vexati , palantes languebant vel peribant .

Stilus huius Carminis (Carmen voco , quia aliquam metri & rythmi ſpeciem praeferre aurium iudicio videtur , & verſus non ſemper aequales id ſuadent) eſt ſimplex , haud tamen inelegans : vehemens etiam figuris , & dicendi vi crebriſque repetitionibus amplificatum . Numquam *et* , *atque* , *ac* , copulae occurrunt , quod ſane maximae antiquitatis indicium . Hinc diſcimus , Etruſcos ſingularem ac pluralem numerum habuiſſe , tum verba tum nomina inflexiſſe , & cum praepoſitionibus & adverbiis coniunxiſſe : varietatem & copiam in dicendo iam ab eo tempore habuiſſe : Deorum cognomina mira vi & proprietate expreſſiſſe : quae omnia opportuniore in loco alibi accuratius obſervabimus . Ex his Tabulis tum Etruſcis tum Pelaſgicis obſervare etiam non ſine voluptate poſſumus , Latinae linguae incunabula , quae non ſolum Graecae linguae , verum etiam Pelaſgicae & Etruſcae ortum ſuum & augmentum maxime debet , adeo ut horum quoque idiomatum dialectus cenſeri debeat .

Ad

(1) In eadem voce Tom. II. pag. 713. (2) Noct. Attic. Lib. XVI. Cap. XVIIII.

Ad Etruſcos arbitratus ſum pertinere hanc Tabulam a me interpretatam ; nam characteres Etruſci plane ſunt , a dextra ſiniſtrorſum ſcripti ; quum Pelaſgici , qui iidem prorſus ac Latini ſunt , a ſiniſtra dextrorſum tendant . Iidem etiam Etruſci characteres his omnino inſcriptis monumentis reſpondent , quae in interiore Erruria inventa fuere . Vnicam tantum litteram d in noſtris obſervare nondum licuit , quae in his , in Vmbria repertis , frequens eſt , & ex contextu vocum , eſſe v videtur : & interdum etiam x , ſi circulus d non claudatur . Facile crediderim , antiquiſſimos Pelaſgos duplicem linguam ſive dialectum habuiſſe : alteram Etruſcis litteris , alteram Pelaſgicis , alio modo inverſis expreſſam pronunciatamque . Neque id caret exemplo ; nam etiam Poeni Punice & Lybice locuti ſunt , ut Bochartus ad Poenulum Plauti oſtendit (1) : idque confirmat Virgilius , qui Tyrios bilingues memorat (2) . Siciliam quoque , quod nationes diverſi idiomatis eam tenuerint , fuiſſe quadrilinguem accepimus . Ex eo autem , quod Virgilius (3) , Mantuam Etruſcorum coloniam laudans , dixerit : *Gentem illi triplicem , populos ſub gente quaternos , ipſamque caput fuiſſe populorum ;* coniicit Thomas Dempſterus (4) , triplicem fuiſſe veterem Etruriam , unam Tranſpadanam , ubi Mantua ſit & Hadria : alteram inter Macram & Tiberim , nimirum interiorem noſtram : tertiam cis Tiberim in Campania & in Latio , in quibus unius linguae plures dialectus , ut ſuſpicor , in uſu fuere , & adhuc ſunt.

Multa ex hac inſigniſſima Tabula diſcimus , quae ad illuſtrandam Hiſtoriam Etruſcorumque ſacros ritus & caerimonias pertinent , quae in Notis a me indicantur ; quare ea heic , ut nonnulli ad meram pompam lubenter facerent , non vacat congerere . Quia vero in verſ. 2. & 3. urnarum fit mentio , quibus ſuffitus ad placandum Iovem fiebant , quum eaedem impoſitae eſſent menſae ; ſilentio haud praeterire libet argenteum Vaſculum inauratum perinſigne , figuris undique caelatum , cum hac etiam inſcriptione MAMMAXIJI , qua *Vas ſuffitus* indicatur , ut explicat V. C. Bourguettius . Eiuſdem Vaſculi , quod nunc exſtat in Mediceo Theſauro , ſchema vide in Dempſteriano Opere Tabula LXXVII. De origine ex Etruſcis Fratrum Arvalium , de cognominibus Deorum Etruſcorum , de oblationibus & votivis epulis , de decimis , quas Iovi , Marti & Diis Cabiris Etruſci ac Pelaſgi voverunt preſſi diuturnae ſiccitatis calamitate , alibi luculenter , Deo dante , diſſeram . Haec pauca in praeſenti cenſui exponenda .

OR-

(1) Geograph. ſacrae Lib. II. Cap. VI.
(2) Aeneid. Lib. I. verſ. 661.
(3) Ibidem Lib. X. verſ. 202.
(4) De Etrur. Reg. Lib. III. Cap. VIII.

☞ Pag. LV.

Antigraphum Etruſcae Ta
nunc primum editu

bulae Eugubinae, ex archetypa deſumptum:
n, interpretatione & notis donatum.

Digitized by Google

O R T H I I

C A R M I N I S   L A M E N T A B I L I S

ETRVSCORVM ANTIQVORVM

I N T E R P R E T A T I O

ADIECTIS NOTIS.

1. ESVNV : FVIA : THERTER : SVME :
Eſtote *filii* *percuſſi* *ſimul ;*

2. VSTITE : SEST : ENTASIARV :
incendite *nunc* *impoſitas*

3. VRNASIARV : THVNT . AK : VVKE : PRVMV : PETATV
urnas *odoramentorum* . *remedium* *fuga* *extremi* (*exitii*) *diffuſi* .

1. Esvnv : a Graeco εἰμὶ, *ſum*. Veteres Latini *eſſum* ; ἔσω , ἔσσοντι . Dorice ἐσεῦνται , *erunt* . Etruſci errent *o* ; pro quo *u* utuntur : vide Feſtum in voce *Orcus* . Pelaſgi vero & Oſci *o* habuerunt : igitur ESVNV contractum videtur ab ἐσσόντω , *ſunto* . Latini veteres , Feſto teſte , uſi ſunt s pro R , facile ESVNV , quaſi *erunu* . *erunt* . In Tabula Pelaſgica , ſaepius in his Notis memoranda , quam primus omnium vertit Cl. Bourguettius , occurrit ESONA . ESONO . ESONIER : *ſunt* , *ſint* , *erunt* . Facile etiam eſt , primum verſum eſſe veluti titulum huius *Carminis Orthii* , quo breviter quid a populo ſimul congregato agendum eſſet in publicis precibus iubebatur edicebaturque . Nec eſt ſine ratione coniectura ; nam altera ex Tabulis Eugubinis , Pelaſgicee ſcripta , incipit ESVC . FRATER . ATIIERIVR . docteque coniicit V. C. Hannibal de Abbatibus Oliverius , ſignificare *Edictum Fratrum Pontificum* : quaſi hic ſit titulus totius Tabulae . — FVIA : Gr. υἱός , *filius* ; quia eum ſpiritu aſpero pronuntiatur , idcirco Etruſci praeponunt F : vel etiam eſt φύς , *filius* . inde ἀπφύς , *pater* : a verbo φύω *naſcor* . Verbum *fio* , dixere *fuo* veteres Latini . Infra linea 11. ſcriptum eſt VIA , *fia* : nos dicimus *foia* , luxuriam & generandi libidinem . Qui aderant a Pontifice Maximo convocati , *filii* vocantur ; quod etiam frequens in divinis Libris : *filii Iſraël* , *coetus filiorum Iſraël* . Levit. 1. 2. *Loquere filiis Iſraël* . — THERTER : Gr. τείρω , τιτρῶ , *vulnero* , *percutio* . In Tabula Pelaſgica apud Dempſterum VI. verſ. 45. & 13. ſcriptum TERTIAME . TERTIV . *vulnerati* , ut corrigit Oliverius pag. 18. Pelaſgi & Etruſci , trium annorum ſpatio , plagas maximas acceperant , teſte etiam Dionyſio Halicarnaſſeo Ant. Rom. Lib. 1. quae deinceps numerantur . — SVME . Gr. σύν : *ſimul* ; commutatur & apud Graecos in compoſitione ν cum μ . Veteres Latini dixere *ſimitu* , *ſimitu* & *ſimitur* , ut in antiquo lapide Inſcript. ant. Etrur. Vrb. Par. 1. pag. 420. num. 274. poſtea *ſimul* . Plautus frequenter *ſimitu* ; vide & Nonium Marcellinum .

2. Vstite : *incendite* , quaſi *uſtitate* : videtur hinc Latinos fecisse *uſtulare* , frequentativum ab *uro* : hinc *uſtrinum* , de quo vide Feſtum . Hinc ortum nomen VESTAE , Graecis ἑστία , *ignis* ; nam in eius honorem ignis perpetuo accenſus cuſtodiebatur a Veſtalibus . Forſitan etiam a Gr. καίω , *incendo* ; καῦσις , *uſtio* , *exuſtio* , ἐγκαυστική , *genus picturae* , *adhibito igne* . Putabam etiam VSTITE eſſe a Gr. ἵστημι *adſum* , *adſiſto* , *ſto* , quod in ſacris faciundis ſolemne ; ſed potius placuit *incendite* , propter ea , quae ſequuntur . — SEST : a Gr. σεύω , *incitare feror* , *propero* . Galli ruſtici dicunt *ſeſt* , quod valet , *modo* , *nunc* . — ENTASIARV : a Gr. ἐντίθημι , *impono* .

3. Vrnasiarv : *urnas* ; hinc Latinis *urna* , quod eſt manifeſtum . Apud Dempſterum in Etruſca inſcriptione Sepulcri Tab. LXVII. num. 1. legitur ΜΑΝΜϘVΟ ΑΛΊΙΙΗ . hoc eſt *thurnnam petrua* . i. e. *urnam petream* : atque ita corrigendae viden-

dentur aliae duae inſcriptiones, quae ſequuntur in eadem Tabula, quod etiam Bourguettius & Oliverius obſervarunt; notandum tamen, quod ○ etiam ita ſcripta, eſt ⊙ ⊖. TH, non O, quo carent Etruſci. — THVNT. Gr. θύος. *odoramentum*, *ſuffitus*, *ſuffimentum*. Hinc quoque liquet, Etruſcos ſuffitus adoleviſſe in honorem Deorum, ut eos muneribus & ſacris placarent. Servius ad Lib. II. Aeneid. verſ. 784. *Tuſci a frequentia ſacrificii dicti ſunt*, hoc eſt ἀπὸ τοῦ θύειν, *a ſuffiendo*. Vide Plinium Lib. III. Cap. V. & ſuſius Dempſterum de Etrur. Reg. Lib. I. Cap. II. — AX: Gr. ἄκος, *medela*, *ſanitas*, *remedium*. Sola munera ac dona Deos placant. — VVKE: duplex V. aſperum ſonum ita efficit, ut F exprimat. Gr. φυγή, *fuga*. Etruſci pro O, quam non habebant, ut diximus, V utebantur: nos hodie dicimus *voga*. *Remedium & fuga*. Numquam tum in his Tabulis Etruſce ſcriptis, tum in reliquis exaratis litteris Pelaſgicis, ET copula adhibita occurrit, vel aliae huiuſmodi; quod maximae antiquitatis indicium. — PXVMV: duae poſtremae litterae ita inter ſe cohaerent, ut facile poſſint etiam referre MNV, id eſt PXVMNV, Gr. πρυμνὸς, *extremus*, *ultimus*. Maximae calamitates, extremae dicuntur: qua phraſi etiam nos Tuſci patrio ſermone dicimus, *divenuto all' eſtremo*. — PETATV: a Gr. πέταω, *expando*, *diffundo*, *extendo*: ſenſus eſt, ſuffitus Iovi oblati, unice avertere poſſunt exitium ſeu calamitatem hanc extremam, univerſalem.

4. INVK : VTHTVRV : VRTES : EVNTIS:
Dilatate *guttur* *viri* *adſtantes*.

5. FRATER : VSTENTVTA : PVRE:
Frater *oſtentato* *igne*

4. INVK: a Gr. ἰνάω, *dilato*, *pando*, *effundo*. — VTHTVRV: *guttur*, hinc Latinos accepiſſe perſpicuum eſt. Frequens adſpiratae uſus apud veteres Tuſcos. Pſ. CXIII. 7. *non clamabunt in gutture suo*. Oſee Cap. VIII. verſ. I. *in gutture tuo ſit tuba*. Quid ſimile in divinis Prophetis. Ieremiae Cap. XXV. 34. *Vlulate, paſtores, & clamate*. Et Cap. XLVIII. 20. *Confuſus eſt Moab, quoniam victus eſt: ululate & clamate: annunciate in Arnon, quoniam vaſtata eſt Moab*. Ezechielis Cap. XXX. I. *Vlulate, vae, vae diei*. Adſimile quid in hac Tabula; nam frequenter Pontifex univerſo coetui clamorem, eiulatum & vociferationes indicit. Ita Chriſtianus populus in Litaniis maioribus, ad ſingulas Sacerdotum vel Praecentorum preces ad Deum, clamat, *Libera nos, Domine*: vel *Te rogamus, audi nos*. Ethnici magnis vocibus ad Deos clamabant: eoſque idcirco bene auritos effingebant: quod mox obſervo ad Tabulam I. huius operis pag. 6. — VRTES: hinc, ut liquet, Latinis *vir*, *virtus*, cuius nominis cauſam exponit Iſidorus Lib. XI. Cap. XI. *Vir* dictus a *vi*: *vis* ex Graeco ἴς, quod idem notat: hoc ab Hebraeo iſis, *vir*, iſſa, *vira*. Ita Latini *virum* a *vi*. Graeci contra *vim* a *viro* dixerunt. Vide Voſſii Etymolog. In Tabula Pelaſgica ſcriptum VEIXO. VIRO. *viri*, *virorum*. — EVNTIS: ab εἰμι, *vor*, *qui adeſtis*. Id etiam facile dictum, quia graviſſimis urgentibus calamitatibus, hortari mos priſcus erat, *viri eſtote*. In Divinis Libris, *Viriliter agite, confortetur cor veſtrum*. Apud Homerum Ἀνέρες ἔστε φίλοι. EVNTIS igitur vel eſt ab εἰμὶ, *ſum*, vel ab εἶμι, *adeo*.

5. FRATEX: ab Etruſcis ac Pelaſgis tranſiit ad Latinos haec vox *Frater*, valde frequens in hiſce Tabulis Eugubinis. Eſt ab Aeolico φράτηρ, pro φράτωρ. De huiuſce vocabuli etymo plura notat Voſſius. Pontifex maximus ſuos collegas Sacerdotes adpellat *Fratres*, qui, ut arbitror, fuere *Fratres Arvales*, hac forſitan imminente calamitate inſtituti ab Etruſcis ac Pelaſgis. Varro Lib. IV. de Ling. Lat. eos *Fratres* adpellatos ait a *ferendo*, quia ſacra faciunt, *ut arva ferant fruges*. Voſſius tamen id non probat, quem vide. Veteres primi Chriſtiani propter mutuam caritatem & ſacrorum communionem, *fratres* ſe vocabant, de qua adpellatione Tertullianus Apolog. Cap. XXXIX. — VSTENTVTA: *oſtentato*, vel etiam ſi hoc non placet, *accenſo*, ut arbitror, ex eodem ut ſupra verſ. 2. VSTITE. Vocales ſaepe commutantur, ut infra ASTINTV. ASTENTV. Melius videtur OSTENTATO; nam *oſtentare* vox ſolemnis in ſacra Etruſcorum diſciplina, teſte Macrobio Saturnal. Lib. II. Cap. XVI. & Lib. III. Cap. VII. qui meminit *oſtentarii arborei*, & *oſtentarii* Tarquitii Etruſci, ſeu potius Tarquinii. Pro *o*, ab Etruſcis *u* adhibitum iam adnotavimus. — PVRE: *igne*. Gr. πῦρ, πυρὸς, *ignis*. Phryges quoque *ignem*

ignem dixere *pyr ;* nam Phrygia lingua eſt Graeca , ſingulari dialecto , & vocum diverſa inflexione ab aliis diſtincta . Plato in Cratylo , loquens de voce πῦρ , quae *ignem* ſignificat , ita de hac re : *Certum eſt* , *Phryges* , *ut ſignificent* ignem , aquam , canes , *& res multas alias* , *uti vocabulis vel abeuntibus a Graecis* , *quum ignem vocant* pyr , *aquam* hydot , *canes vero* kynus . Ex Clemente Alexandrino Phryges *aquam* βεδύ vocarunt . Eadem voce PVR , uſi Pelaſgi ex Tab. VI. verſ. 16. apud Dempſt.

6. FRATRV : MERSVS : FVST :
Fratribus . *diſperſus* *fuit* .

7. KVMNAKLE : INVK : VTHTVR : VAPERE :
Pueri *dilatato* *guttur* *valide* :

8. KVMNAKLE : SISTV : SAKRE : VVEM VTHTVR
Puerae *adeſte* *ſacris* . *clamate* *gutture* .

6. FRATRV : videtur numeri multitudinis , vel *Fratrum* , vel potius *Fratribus* . Oſtenta dicuntur ; quia oſtendunt , portendunt , monſtrant , praedicunt aliquid aut praeter naturam rerum evenire , aut imminere , ut ex Tullio Lib. I. de Divinat. colligimus . Soli autem Fratres , nimirum ex ſacro collegio homines , ignem ſacrum inſpicere & oſtendere poterant . Seneca in Hippolyto :

Cum monſtra ceſſant , aula cur Fratris vacat ,
Prodigia toties orbis inſueta audiet :
Natura toties legibus cedet ſuis .

Rationem inauſpicati eventus , oſtenſo igne Fratribus , mox ſubiungit . — MERSVS : FVST : *diviſus fuit* , a Gr. μερίζω , *divido* , *in partes diſcindo* . Ex igne malum omen deſumebant veteres Etruſci , ſi flamma accenſi ignis in varias partes ſcinderetur : bonum vero , ſi in altum uno apice , non vero diſſipato adſurgeret : quod faustum omen placatae Numinis irae inter exſilii aerumnas optabat Ovidius de Ponto Lib. IV. Eleg. IX.

Surgat ad hanc vocem plena pius ignis ab ara ;
Detque bonum voto lucidus omen apex .

Igitur Pontifex , ut univerſum coetum filiorum Etruſcorum , qui convenerant , commoveat , & ad fundendas preces Deumque placandum excitet , teſtatur , ignem ſacrum a Fratre Fratribus Arvalibus oſtenſum , in partes diviſum , mala ominatum eſſe . In alia Tabula Eugubina Pelaſgice ſcripta , quam vertit Cl. Bourguettius , verſ. 55. ſcriptum MEASRST . i. e. *diviſus eſt* . — FVST : *fuit* , ut idem Bourguettius ibidem interpretatus eſt .

7. KVMNAKLE : idem in ſequenti verſu , *pueri* , *nati* . Gr. κῦμα , κύημα , *foetus* , κύω in utero geſto ; υἱός , *filius* , quaſi κυός , a κυέω , *pario* , ut notat Schrevelius . Hinc forſitan Latinos , haud ſervata ſyncope , feciſſe puto *cunacula* , *cunabula* , aliaque ſimilia *pinnacula* , *miracula* , *obſtacula* . Galli , ut Etruſci , dicunt *miracle* , *oſtacle* . Virgilius dixit *oraclum* , Aeneid. Lib. III. verſ. 143. — INVK : VTHTVR : ut ſupra verſ. 4. — VAPARE vel AAPERA , nam prima littera 𐌅 , ut in nomine Herculis Tab. II. apud Dempſterum , ſonat a & F ; pro variis fortione , quaſi AAPERA ; nam pro a , Etruſci F uſurpant . Hinc *Dii Cabiri* , ideſt *Dii potentes* , ut Varro & Tertullianus explicant . Vide S. Bochartum Geograph. Sacr. Lib. I. Cap. XII. qui de his luculenter . Nos *valide* interpretati ſumus , h. e. *potenter : Clamate voce maiore* , ut aiebat Elias , irridens cultores Baal , clamantes de mane uſque ad meridiem , *Baal* , *exaudi nos* . Regum Lib. III. Cap. XVIII. Hortantur etiam divini Prophetae : *Clamate in caelum* , ideſt voce maxima . In alia Tabula Pelaſgice ſcripta frequenter occurrit OCRA FISIV : & OCRIPER FISIV : *clamare* , *perclamate ;* ut id facerent , Pontifex hortabatur . In eadem Tabula verſ. 19. HARITV : redditur *valido* .

8. SISTV : Superius in verſ. 2. SAST : addita in principio per protheſin s. Gr. ἵστημι , *adeſte propere* , vel , ut dixere Latini , *favete ſacris ;* quae vox in ſacris ſolemnis . — SAKRE . Haec vox Etruſca ad Latinos tranſiit . Gr. ἱερεύς , *ſacri* , qui ſacris operantur . — VVEM , *clamate* . Gr. εὐφωνέω , vel φωνέω , *vocifero* . Alterum v poſt v , ita 𐌅 ſcriptum ab Etruſcis , cum aſpero ſono ita pronunciabatur , ut F quodammodo exprimeret : quod etiam nunc Germani obſervant in W pronunciatione . — VTHTVR , ut ſupra verſ. 4. & 7. Ovid. III. Metam. XV.

— *Plenis tumuerunt guttura venis .*

9. TEITV : PVN : TES : TERKANTVR : INVMEK : SAKRE
Matres *omnes* *ter cantu (maiore)* *ululate* *(in) ſacris*.

10. VVEM : VRTAS : PVNTES : FRATRVM : VPETVTA :
Clamate *Virae* *omnes* *Fratrum* *inauſpicata* .

11. INVMEK : VIA : MERS VVA : ARVAMEN : ETVTA :
Vlulate *Filiae* . *diſperſa* *clamantes* *arva* . *everſa* .

9. TRITV: *matres*, *nutrices*. Gr. τιθὴ, τιθήνη, *nutrix*; τιτθός, *mamma*: nos vernaeulo ſermone dicimus *tetta*. Th. τίκτω, *pario*, *gigno*, *creo*. Pontiſex maximus, gradatim & cum ordine primum compellat viros, deinde pueros, poſtmodum matres, deinde virgines, puellas.— PVN:TES: *omnes*, *univerſae*. Liquet eſſe a Gr. πᾶς, πᾶσα, πᾶν; πάντες, *a* cum *u* commutata. — TERKANTVR: *cantu ter maiore*; quia Etruſci ac Pelaſgi, per annos tres ſummas calamitates, rerumque omnium, quae victui neceſſariae ſunt, perpeſſi fuerant ſummam caritatem: quod ex Myrſilo Lesbio luculenter teſtatur Dionyſius Halicarnaſſeus Antiquit. Rom. Lib. I. Huiuſmodi voces *ter*, *tris*, *tupler*, *tuplak*, *tripler*, haud raro occurrunt in Tabulis Eugubinis, in uſu tum apud Etruſcos, tum apud Pelaſgos. CANTVR. Saepe Etruſcis vocibus in fine additur R, quod & veteres Lacedaemones feciſſe exploratum eſt. Hinc Latinis *cantus*: quam vocem Petrus Nunneſius arbitratur eſſe ἀπὸ τοῦ χαίνειν, id eſt *hiare*: hanc vero reiicit Voſſius in Etymol. qui potius hanc deducit ex Hebraeorum ac Poenorum lingua. Latini hanc vocem ab Etruſcis accepiſſe videntur. Hinc *Canenae*, poſtea *Camenae*, *Caſmenae*, ex Etruſcis cognitae Romanis iam a principio Vrbis. In Tabula Pelaſgica verſ. 14. PROKANVRENT. *procanant*, magna cum ſimilitudine. Verti etiam poteſt *ter peremtae*; a *ter* & καίνω, *perimo*, *occido*: *per annos tres percuſſae*, *adflictae*. Penes viros doctos iudicium eſto. — INVMEK: Videtur IN adhibitum ab Etruſcis ad augeudam vocabuli vim, quod etiam nonnumquam Latini fecere: pauca obvia pro exemplis indicare lubet; *infringo*, *infractus*, *invaleſco*, *inclareſco*, *inclytus*, *inſpector*. Igitur INVMEK, ut puto, eſt ab οἰμώζω, *eiulo*, *ploro*: οἰμωγὴ, *eiulatus*, *ploratus*; quaſi *perululate*, *perplorate*. Etruſcis V eſt O, & K eſt Γ. Nos Etruſci patrio ſermone dicimus lamentationes & eiulatus, *omei*; Gr. ὤμοι, *heu mihi*, uti haec Carmina ſunt, quae etiam THRENI dici poſſunt.

10. VVAM: idem ſignificat, ut ſupra in verſ. 8. — VRTAR: *virae*, h. e. *feminae*. Latini veteres, Etruſcorum exemplo, feminas, quas nunc ita dicimus, *viras* adpellarunt: neque immerito, ut obſervat Ioſ. Scaliger, ad hunc Feſti locum: *Querquetulanae* virae *putantur ſignificari Nymphae praeſidentes querqueto vireſcenti*: & mox: *ſed feminas antiqui* .... viras *adpellabant*; *unde adhuc permanet* virgines & viragines. Ita & utrumque formant ſexum Hebraei: *Iſs*, vir; *Iſſa*, vira; hoc eſt *femina*. Superius in verſ. 4. VRTES: *viri*; nam ut diximus a viro *virtus*, quaſi *viritus*, per ſyncopen. Vide Voſſii Etymol. in v. *Virtus*. — PVNTES: ut ſupra in verſ. 8. — VPETVTA: *inauſpicata*. Forſitan V in principio vocis, idem valet ac οὐκ, & οὐ, *non*, apud Graecos. PETVTA a πετάω, *volare*. Ex avium volatu (quas, ſi opportune praevolarent, ſecunda praeſagientes, *praepetes*; ſi vero adverſa, *inhibras* dicebant) Haruſpices & Augures bona vel mala praeſentiebant. De his Feſtus in voce *Praepetes*: quae ab Etruſca PATVTA, abſque negativa, originem habere videtur. Memorantur in alia Tabula Eugubina, litteris Pelaſgicis, iiſdem ac Latinis, ſcripta, quam interpretatus eſt Cl. Bourguettius, aves male ominoſae *coturnix*, *cornix*, *pica* & *picus*, quae fulguritae ſeu tactae fulmine, vel diſciſſae, Augurum ac Fratrum monitu, ſiccitatem aliaſque calamitates maximas portenderunt: quae calamitates in eadem Tabula, ut in hac, ab univerſo coetu inclamante deflentur: pro re igitur verti *inauſpicata*.

11. INVMEK: ut ſupra verſ. 9. — VIA: Quemadmodum in primo verſu FVIA, *filii*; ita heic VIA, *filiae*, ut arbitror ſignificat: V primum quaſi F pronuntiatur. Viget adhuc haec vox apud Venetos, qui filium *fio*, filiam *fia*, vocant.— MERS: ut ſupra verſ. 6. MERSVS, a μερίζω. — VVA: *clamantes*, participium videtur ex VVAM, ut diximus ſupra verſ. 8. a Gr. εὐφωνέω, φωνέω. — ARVAMEN: *arva*: quam vocem Latinos ab Etruſcis accepiſſe, non obſcure hinc intelligimus. — ATVTA: *everſa*: forſitan a πίπτω, *cado*, *decido*, quae *peſſum iere*: ve a τύπτω, *verbero*, *pulſo*: nos dicimus *le campagne abbattute*, *malridotte*, *andate giù*.

12.

Digitized by Google

12. ERAK : PIR : PERSKLV : VRETV : SAKRE : VVEM :
deſolatum *far* *(nimia) ariditate* *uredine* *ſacrum* . *clamate* .

13. KLETRA : FERTVTA : AITVTA : ARVEN : KLETRAM :
ſpecioſi *proventus* *deſiderati* *in arvis*. *ſpecioſa*

14. AMPARITV : ERVK : ESVNV : FVTV : KLETRE : TVPLAK :
camporum *vaſtata* *ſunt* . *foetus* *ſpecioſi* *duplo*

12. ERAK : ab ἐρημόω, *vaſto*, *deſertum reddo*, *in ſolitudinem redigo*, p. ἠρήμωκα, *deſolatae ſunt* : hinc *eremus*, locus deſertus, deſolatus. — PIR : diverſum a FVRE, ut ſupra in verſ. 5. PIA. Gr. πυρὸς, *triticum*, *frumentum*. — PARSKLV : compoſitum vocabulum ex PER, loco adverbii *valde*, *multum*, quod coniunctum auget vim eius rei quae ſignificatur ; adeo ut hinc ſuſpicari poſſimus, Latinos accepiſſe ab Etruſcis & Pelaſgis exempla componendi voces. Igitur SCLV facile eſt a σκέω, σκέλλω, σκλῆμι, *durus ſum prae nimia ariditate*, per ſyncopen pro σκελέω. Th. σκέλλω, *exſicco*. In primo verſu Tabnlae Eugubinae, ſcriptae litteris Pelaſgicis, legitur ESTE. PERSCLO. Cl. Bourguettius interptetatur *iſtud augurium*. Forſitan melius, *iſtud ſiccitatis* (ſub audi) *augurium*, *indicium* aves fulguritae *coturnix*, *cornix* &c. — VRETV. Etruſci, ut diximus, quum D careant, T eius loco utuntur, adeo ut *uretu*, ſit *uredu*. Hine Latinis *uredo*, morbus herbarum, fruticum arborumque. Vide Palladium Cap. XXXVII. Plin. Lib. XVIII. Cap. XXVIII. qui morbus & lues a nobis dicitur *ruggine*. — SAKRA, ut ſupra verſ. 8. — VVEM : ita etiam in verſ. 10. Quod in luctuoſis calamitatibus fiebat apud Etruſcos & Pelaſgos, clamante & ululante populo, interiectis clamoribus ad ſingulos clamores & preces, quae ad Deos fundebantur a Pontifice Maximo ; id etiam, ſi licet divina cum profanis conferre, fiebat & in luctu & in laetitiae canticis & pro gratiarum actione penes Hebraeos. Leguntur Pſalmi, a David divino Vate compoſiti cum intercalaribus, ſicuti Pſal. CXXXV. *Confitemini Domino*, *quoniam bonus* ; ad ſingulas intonationes accinente populo ; *quoniam in aeternum miſericordia eius*. Item Ieremlae Cap. XLIX. & in Cantico trium Puerorum Daniel. Cap. II. qnid ſimile ; alia tamen de cauſa.

13. KLETRA : *ſpecioſi*. Gr. κλυτὸς, *inclytus*, *illuſtris*, *ſpecioſus* : ita quoque in divinis Paginis optima quaeque camporum *ſpecioſa* vocantur. Pſal. LXIV. 13. *Pingueſcent ſpecioſa deſerti*. Item Ierem. Cap. XI. verſ. 16. KLATRA Iſidis, ſeu Dianae aut Lunae cognomen, cnius templum ſuit in VI. Vrbis Regione, teſte P. Victore ; qnod Dea ſit illuſtris : quae etiam in vetuſtis aris FAVGIFERA vocatur. — FERTVTA : *proventus* : quae feit tellus, a φέρω. Noſtra uſitata vox cum Etruſca bene conſonat, *il portato* ; de frugibus *le raccolte*. — AITVTA : ab αἰτέω, *peto*, *poſtulo*, *rogo* : quod vero petitur ac poſtulatut, valde deſideratur. — ARVEN : ſupra verſ. II. ARVAMEN, ut videiur, ex eo contractum, commutata M in N. Videmus, Etruſcos ex hoc aliiſque exemplis voces contrahere ſolitos, uti in nominibus Deorum *Minervae* & *Herculis* dicemus. Id etiam factum a Latinis, Oſcorum & Graecorum, adde etiam Etruſcorum exemplo, ut notat Tommaſinus de Donar. Cap. VII. pag. 66. — KLATRAM : *ſpecioſa*, ut ſupra diximus.

14. AMPARITV : Etruſci, ut diximus, P pro B uſi ſuni ; quaſi *ambaritu*, contractum ex *ambarvitu* ; hoc eſt *per ambitum campi*. *Ambarvale* ſacrum non dubito ab Etruſcis manaſſe ad Romanos : in quo *ambarualis* hoſtia ita dicebatur, quod per ambitum arvotum dnceretur in luſtratione agrorum, quae quotannis fiebat : ac deinde immolabatur pro annuis ſrugibus recipiendis. Nos quoque Sacerdotes Domini, ſtatis Rogationum diebus, agros & fruges luſtramus. Id apud Etruſcos & Romanos faciebant XII Arvales : iidem proculdubio, qui in his Tabulis FRATRSS vocantur ; nam Romulus, Etruſcorum exemplo, duodecim inſtituit, teſte Plutarcho in eius vita, Gellio Lib. VI. Cap. VII. Macrob. Lib. I. Saturnal. Varrone de Ling. Lat. Lib. IV. Plinio Lib. XVIII. Cap. II. Hoc ſacrum Ambarvale eleganter deſcribit Tibullus Lib. II. Eleg. I. atque ita incipit :

Quiſquis adeſt, faveat : fruges luſtramus
& agros ;
Ritus ut a priſco traditus exſtat avo.

— ERVK : Superius in verſ. 12. ſcriptum ERAK : ut diximus, ab ἐρημόω, *vaſto*, *deſertum reddo* : vel etiam ab ἐῤῥίγω, *horreo*,

H 2 *inbor-*

inhorreſco ; nam pro Γ , uſurpatur a ab Etruſcis , a Pelaſgis vero G. — FVTV : unde Latinis *foetus* , infra FEITV . Puto , hanc vocem notare *uberem proventum* , qui non ſolum ex agris , verum etiam ex armentis eorumque foeturis provenit . De foetu arborum , pecudum , apum &c. ſexcenta apud Latinos exempla occurrunt . — KLETAE : ut ſupra in verſ. 13. — TVPLAK : pro Δ ſeu D invaluit T , apud Etruſcos , ut ſupra TVPLAK , a Gr. διπλόος , διπλάσιος , *duplo maior* .

15. PRVMVM : ANTENTV : INVK : VTTHVERA : ENTENTV :
malo extremo *ſubverſi (ſunt)* . *clamate* *gutturibus* . *everſi (ſunt)*

16. INVK : KAVI : FERIME : ANTENTV : ISVNT : FERETHTRV :
clamate . *exuſtione* *optima* *ſubverſa* *ſunt* . *proventus*

17. ANTENTV : ISVNT : SV : FERAKLV : ANTENTV : SEPLES :
ſubverſi *ſunt* . *arbores* *feraces* *ſubverſae* *ſunt plus*

18. ATHESNES : TRIS : KAVI : ASTINTV : FERETHTRV : ETRES : TRIS
annos *tres* . *exuſtione* *exſtincti* *proventus* . *alterati* *tres*

15. PRVMVM : ſuperius in verſ. 3. PRVMV. — ANTENTV ab ἀντλάω , *contra eo* , quae in deterius eunt . — INVK : VTTHVERA : in verſ. 7. INVK : VTHIVK . Studioſiſſimos variae ſcripturae & lectionis fuiſſe Etruſcos hinc colligimus : quod elegantiae cauſa feciſſe haud eſt inveriſimile . Id tamen potius factum puto , quia hanc Tabulam ſuſpicor continere CARMEN LAMENTABILE , & metro ac rythmo quodam compoſitos eſſe verſus ; nam eaedem voces frequenter & protrahuntur , & contrahuntur , quod metri cauſa fieri ſolet . Perſpicuum etiam eſt ex hac voce A𐌓𐌄𐌃𐌈𐌕𐌃 . *utthuera* , litteram 𐌃 eſſe V , quod nunc primum obſervare contigit ; nam credebam eſſe 𐌓 inverſum .

16. KAVI : a Gr. καίω , *uro* , *exuro* : καῦσις , *exuſtio* : καῦμα , *aeſtus* , *incendium* . Hebraeis כוה *cava* eſt *exurere* , ut Graecis καύειν , vel καίειν , & כי *ci* , vel כויה *cevija* , *exuſtio* . Vide Samuelem Bochartum Geograph. Sacr. Lib. I. Cap. XIV. pag. 407. — FERIME : *optima quaeque* ; id eſt , quae fert tellus ad alendam vitam bona . Gr. φέρτατος , *optimus* , a φέρω . Propheta Aggaeus idem exprimit , deſcribens immiſſam a Deo ſterilitatem in populum Iudaeorum . Cap. I. verſ. 10. *Propter hoc ſuper vos prohibiti ſunt caeli , ne darent rorem , & terra prohibita eſt , ne daret germen ſuum : Et vocavi* SICCITATEM *ſuper terram , & ſuper montes , & ſuper triticum , & ſuper vinum , & ſuper oleum , & quaecumque* PROFERT *humus , & ſuper homines , & ſuper iumenta , & ſuper omnem laborem manuum* ; adeo ut *caelum aheneum* fuiſſe dicatur . — ANTENTV : ut ſupra verſ. 15. idem ac ANTENTV . — ISVNT : interdum etiam ESVNT . ESVNV . ESVNE . Latinorum vetuſtiſſimi , ut diximus , fecere verbum *ſum* , *eſſum* , tum ab εἰμί Graeco , tum ex Etruſco . — FERETHTRV : a φέρω , quae fert optima tellus : hoc eſt *reditus* , *proventus* ; eo quod ſingulis annis , ferente terra , redeant & proveniant : nos *le raccolte* , *le rendite* . Iuppiter , ut hinc colligitur , Etruſca voce *Feretrius* a Romanis adpellatus eſt , quod arma & opima ſpolia hoſtibus capta , ad eum victores in ferculo ferrent , atque in eius templo ſuſpenderent ſtatuerentque ; quod Romulus fecit , teſte Livio .

17. ANTENTV : ISVNT : ut antea expoſuimus verſ. 15. & 16. — SV : Gr. ὕλη , *arbores alimentariae* , *ligna fructifera* , Latini ex hac voce Etruſca dixere SVLVA , *Silva* . Vide etiam adnotata in Vol. II. huius operis pag. 314. — SE , arbitror eſſe a verbo εἰμί . In verſ. 19. infra , pro SE , eſt SV . — PLES . Gr. πλεῖον , Poetice πλέον . Thema πολὺς ; unde Latini *plus* , Etruſci *ples* .

18. ATHESNES : Addunt vocibus Etruſci in fine , ut in hac NES , in aliis MEN , vel etiam , ut vidimus , in principio , ATHES . Gr. ἔτος , *annus* . Circa imaginem mulieris , Herculem apotheoſi donantis , ut in patera Etruſca apud Dempſterum Tab. II. ſcriptum eſt 𐌔𐌉𐌈𐌄 . *Etbis* . quaſi AETAS deſignetur , ſive *Aevum* , *Aeternitas* . — TRIS : Gr. τρεῖς . Vtrum ſit melius ſcribere ac dicere *tris* , an *tres* , Gellius diſquirit , Lib. XIII. Cap. XX. quem vide . Ex Etruſcis exemplum veteres Latinos deſumſiſſe videmus , qui ſcripſere TRIS . — KAVI : Eadem vox ſupra in verſ. 16. — ASTINTV : Congruit cum hac voce Latina *exſtincti* . Nos quoque Tuſci patrio ſermone dicimus *eſtinto* , & *ſtinto* apud vetuſtiores

Scri-

Scriptores, & maaime Poëtas. Arbitror ASTINTV deduaiſſe ab ἵσαμαι, *ſto*, ἵσημι, *ſtatuo*: quae autem *ſtant*, eadem etiam vigent, florent, vita motuque vivunt: & praepoſuiſſe, ut ſupra monebam, negativam Ꭿ. & ut auribus conſulerent, vel elegantiae cauſa, Ƨ. poſt Ꭿ ſubiecere: & ut infra, etiam aliquando N, ASTINTV. ANSTINTV, ut noſtri maiores dixere *acciſo*, & *anciſo*, pro *ucciſo*. Igitur ASTINTV valet, quaſi *non ſtantes*: adeoque *deleti*, *exſtincti*, i. e. *proventus*, *reditus*. VΘ1ΘƎ9ƎƧ. FEAETHTEV. Idem ae ſupra verſ. 16. — ƧƎQYƎ. ETRES. In Tabula Eugubina ſaepius citata, quae eſt VI. apud Dempſterum, verſ. 38. & 41. ſctiptum eſt Pelaſgice ETRV. Cl. Bourguettius vertit *alterati*, ut puto, ab ἑτερόω, *altero*: inde ἑτέρωσις, *alteratio*. — TEIS. Ita etiam, ut ſupra, in eodem verſu.

19. ATHESNES : ASTINTV : SV FERAKLV : TVVES : ATHESNES
annos . exſtinctae arbores feraces fumantes . (per) annos

20. ANSTINTV : INENEK : VVKVMEN : ESVNVMEN : ETV : AP
exſtinctae. ululatae. fugatae ſunt. tempore ab (illo)

21. VVKV : KVKETHES : IEPI : PERSKLVMAR : KARITV : VVKE : PIR
fugerunt fructus annui pingues. perſiccata (ſunt) dona. fugit far.

22. ASE : ANTENTV : SAKRE : SEVAKNE : VPETV : IVVEPATRE
arae everſae (ſunt) ſacrae. tua neceſſaria ſumme Iovis Pater

19. ATHESNES : ut ſupra verſ. 18. — ASTINTV : quae voa ſaepius occurrit. — SV FEAAKLV : ut ſupra verſ. 17. — :ƧƎƆVꟻ TVVES : quia Ɔ ita efferebant aſpero ſono, ut F, ut puto, a τύφω, *inflammo*, *eneco*, *fumum edo*. Arbores ſtuctiſerae adeo aeſtu inflammatae erant, ut fumum quodammodo edere viderentur. Poteſt etiam eſſe a τύπτω p. τέτυφα, *percutio*, *verbero*, *contundo*. — ATHESNES, *annos*, indefinite, longum tempus ſignificat. Terentius: *Dum moluntur*, *dum comuntur*, *annus eſt*. Etiam nos hodie dicimus, *ſtanno un anno*.

20. ANSTINTV : ut ſupra verſ. 19. — :ИƎИƎИI-INENAK : hic variat; ſuperius verſ. 8. & 11. INVMEK. — Sequitur. :ИƎWVИVƧƎ : ИƎWVꓘVƆ; hoc eſt VVAVMEN : ESVNVMEN : *fugatae ſunt*: φυγή, *fuga*, ut in 3. verſu : MEN, additum in deſinentia: nos patrio ſermone dicimus *ſono ſparite via*. — ETV : AP. hoc eſt *ab etu*. Gr. ἔτος, *annus*; tempus definitum pro indefinito. Obſerva etiam hyperbaton, *tempore ab*.

21. VVKV : *fugerunt*, a φεύγω. — KVK, Gr. κοῦκι, *fructus arboris*, quaſi a κίκυς, *robur*, ut obſervat Schrevelius. Ab Etruſca hac voce, vel etiam a Graeca, originem habere videtur *cuccagna*, ut nos dicimus, pro copia omnium rerum. Hioc etiam nos dicimus *cocco*. — ATHES : In linea 20. ETV : numeri multitudinis ETHES, *annui*, nos *delle ſtagioni*. — IEPI : ut opinot, *pingues*, πίων, *pinguis*. Ea hac voce Etruſca forſitan Latinis *adeps*. — PEASALVMAA : In fine additum MAR. idem valet ae ſuperius verſ. 12. PERSKLV, a σκλέω, σκέλλω, *indureſco prae nimia ariditate*. — :VꟻIIƎAꓘ. AAAITV : Gr. χάρισμα, *donum*, quo quis gratificatur. Nos Tuſci dicimus *carità*, quod valet donum, & id quod donatur. Quae bona Deus facit, eademque bona, quae in ſacris Deo offeruntur, *dona* dicuntur: *de tuis donis ac datis*. *Donum Dei* habes apud Q. Curtium Lib. VII. Cap. X. 14. Plura habes de hae voce apud Iuſtum Fontaninum Archiep. Ancyr. in Diſcum Chriſt. vot. Cap. VIII. VIIII. X. χαριστήρια, *dona*, *munera*, *vota*. Vide I. Ph. Tomaſinum de Donar. Cap. I. Galli *dare* dicunt *doner*. — VVKE : PIA, ut ſupra verſ. 12.

22. ASE : *Fatum*, *Sors*. Gr. Αἶσα. *Parca*. ita quoque dicta, quia, ut notat Schrevelius, ἀεὶ ἴση *ſemper aequalis*: eadem ac Mors, quae *aequo pulſat pede pauperum tabernas regumque turres*, ut canit Horatius. ASE, Etruſca voa, poteſt etiam eſſe compoſita ea A negativa, & ἴσος *aequalis* q. *inaequalis*, quod non agat aequo iure *Fatum*, *Sors*, *Fortuna*, quae nonnumquam bonis adverſatur, malis favet, ut Ethniei putaruot. Fatum Etruſci poſt Iovem ponebant. Vide Servium in Virgil. Lib. VIII. verſ. 398. AESAA, Etruſcorum lingua, ita *Deus* vocabatur. Vide Suetooium in Auguſto Cap. ACVII. AESI. Αἴσοι, *Dii*. Heſychius: Αἴσοι, Θεοὶ ὑπὸ Τυῤῥηνῶν. Quia vero veteres, teſte Feſto, in voce *Arborem*: & Quinctiliano Lib. I. Ioſtit. Cap. AV.

Cap. XV. forſitan Etruſcum ASE valet ARE, hoc eſt *arae*, R in S commutata; ideoque ASE : ANTENTU : SAXRAE : verti poteſt : *arae ſubverſae ſunt ſacrae*; nimirum, deficientibus primitiis frugum, ſarre exuſto ob nimiam ſiccitatem, Iovi Patri ſacra rite, & conſuetis donis puris ac intaminatis, conſuetiſque oblationibus fieri non poterant : quod dicit Pontifex, ut Iuppiter ad miſericordiam magis excitetur. Ex Feſto, Tuſcorum lingua, ARSE, *averte*; *verte* ignem ſignificat : quae hoc loci minime quadrant. Igitur praetulerim *arae everſae ſacrae*, potius quam referamus ad *ſegetes fato everſas ſacro*. SARXE : an cum ſequenti SEVAXNE cohaeret; forſitan potius cum ASE, atque eodem ſenſu, ut apud Virgilium, alioſque Poëtas paſſim arae *ſacrae* vocantur. — SEVAXNE: Vox ex duabus compoſita, vel ita diſpeſcenda SEV AKNE. Eſt SEV idem ac σεῦ, Dorice σεῦ, *tui*, a σὸς, σὴ, σὸν; σὰ, *tua*. AKNE, Gr. ἀνάγκη, & Dorice ἀνάγκα. Eſt etiam *Neceſſitas* Iovis filia, cuius filiae ſunt Parcae, de qua Plato in X. de Rep. ſed propter ea quae ſequuntur, non puto hanc indicari : neque etiam a Gr. ἀγκὴ, *brachium*, quaſi Fatum dicatur Iovis brachium, quo omnia temperat & moderatur. *Manus Dei* pro flagellis, plagis & calamitatibus ſaepe numero figurate ponitur in divino Volumine; ſed haec minime ad rem. — VPETV : Iovis cognomen apud Etruſcos, a Gr. ὕπατος, *ſummus*; contracte ἀπὸ τοῦ ὑπέρτατος, penes quem ſumma eſt poteſtas : atque ita a Graecis vocati Romanorum Conſules. — IVVEPATER. Hinc Latini IVPPITER, hoc eſt IOVIS PATER; ut Dieſpiter, *lucis pater*: Marſpiter, *Mars pater*. Gellius N. A. Lib. V. Cap. XII. Iovem *Latini veteres a iuvando adpellavere : eumdemque, alio vocabulo iuncto, patrem dixere; nam quod eſt in eliſis aut immutatis quibuſdam litteris*, IVPITER; *id plenum atque integrum eſt* IOVISPATER. Etruſci nulla cum interpunctione ſcribunt 𐌓𐌄𐌕𐌀𐌐𐌄𐌖𐌖𐌉 *Iuvepatre*, hoc eſt *Iovis pater*. Vide etiam Varronem de Ling. Lat. Lib. VII. Gr. Ζεὺς, Διὸς, vocativus ὦ Ζεῦ.

23.	PRUMU :	AMPENTU :	TESTRU :	SESEASA :	FRATRUSPER
	calamitatem	*averte* .	*dexter*	*tua ſerva*	*Fratres per*
24.	ATITERIES :	ATHTISPER :	EIKUASATIS :	TUTAPE :	IIUVINA
	Sacerdotes	*Patres per*	*adparentes*	*totam per*	*iuventutem*

23. PRUMU : ut ſupra verſ. 3. & verſ. 15. PRUMUM. — AMPENTU. Per ſyncopen a Gr. ἀποπέμπω. Heſychio ἀποπομπεῖν, procurare ſeu depellere prodigia, aut quicquid nociturum putatur. Erant ἀποπομπαὶ, eodem Heſychio teſte, ſtati dies, quibus ſacrificabatur Diis, qui ἐπιπομπαῖοι vocabantur. Latini hos Deos dixere *Averruncos*, quorum Etruſcas imagines, habitu Propugnatorum & Defenſorum vibrantium haſtas, infra adſerimus. Varro de Ling. Lat. VI. 5. *Avertendo averruncare; ut Deus, qui meis rebus praeeſt*, Averruncus. *Itaque ab eo precari ſolent, ut pericula avertat*. Gellius Noct. Attic. Lib. V. Cap. XII. *In iſtis autem Diis, quos placari oportet, uti mala a nobis vel a frugibus natis amoveantur*, Arungus *quoque habetur*, & Robigus. Hercules Ἀπομυῖος dictus, quia muſcas arcere credebatur. Vide Clementem in Protreptic. Eodem epitheto inſignitus etiam Iuppiter. Vide Pauſaniam in Eliac. prior. Cap. VI. Sed, ut arbitror, AMPENTU, facile ut fit, litteris commutatis, eſt idem, ut ſupra pluribus in locis, ANTENTU. — TESTRU : *dexter*; nam, ut diximus, Etruſci T utuntur pro D. vel etiam *dextera tua*. Dexterae Dei, auxilia & bona tribuuntur in divinis Litteris. Dextra Etruſci paciſcebantur, & feriebant foedera : ita etiam nuptiae celebrabantur : dexteris datis iunctiſque hoſpites excipiebantur, quia fidei ſacra dextera habebatur. Dextra Dii Etruſcorum pateras tenent; quia dextra ſalutaris eſt, in auxilium hominum parata; ideoque per dexteram Deos orabant rogabantque. Denique *dexter* idem valet ac *propitius*, *favens*, *beneficus*. Virgil. Aeneid. Lib. VIII. verſ. 61.

Et nos, & tua, dexter adi pede ſacra ſecundo.

— SE, ut diximus verſ. 22. in SEVAKNE, *tua*. SEASA : a Gr. σάω, σαώζω, σόζω, *ſervo, conſervo, ſoſpitor, ſalutem & incolumitatem do*. Iovis cognomen SOSPITATOR : item apud Graecos Σωτὴρ, *Servator*, *Conſervator*. — FRATRUSPER : id eſt *per Fratres*; tranſpoſitum PER elegantiae cauſa, quod tum ab Etruſcis tum a Pelaſgis frequenter factum obſervare poſſumus.

24. ATITERIES : Gr. ἱερεῖς. In Tabula Eugubina, Pelaſgice ſcripta, legitur ATI-

Digitized by Google

ATITERIVR. Bourguettius interpretatur *Pontificum*, Gr. ἱερέων. Cur vero Etruſci praeponant ATIT, Pelaſgi ATI. inveſtigandum eſt. Etruſci, ut ſaepe monuimus, T pro D utuntur; igitur ATIT, hoc eſt *adid*, *adit*; hinc *aditus*, Gr. ἄδυτον, Latinis *adytum*, locus templi ſecretior, ad quem nonniſi Sacerdoti dabatur acceſſus: & interdum *penetrale* dicitur. Virgilius Aeneid. Lib. II. verſ. 60.

Aeternumque adytis effert penetralibus ignem.

Igitur ATITERIXS, *templi Pontifices*, *Sacerdotes* eſſe videntur. — ATHTISPXR: Si poſtremam PER praeponas, erit PERATHTIS. Gr. ἄττα, *pater*; ita ſeniores a iunioribus vocantur: id eſt *per Patres*, qui forſitan Senatum conſtituebant. Centum elegit Romulus, forſitan Etruſcorum exemplo, quos Patres vocavit: & hi maiorum & minorum gentium fuere. Igitur duplicem forſitan ordinem memorat, *ſacrum* & *politicum*. — EIXVASATIS: In duo divido, EIX, Gr. ἰκῶς, *aeque*, *aequaliter*: VASATIS, ex Gr. φαίνω, ut mox dicam, *adpareo*. — TVTAPE: IIVVINA: In Tabula Eugubina Pelaſgice ſcripta, ut & heic, ſaepe TOTAPEX. IIOVINA, & TOTAPEX. IIOVINAM: *per totam iuventutem*, ut & Ludovicus Bourguettius interpretatur. *Iuventus* in vetuſtis inſcriptionibus ſaepe nominatur; quae ordinem quemdam habuit poſt Patres ſive Decuriones, & in ſacris faciendis atque in publicis officiis locum habuit.

25. TREFIPER : IIVVINA : TIVLV : SEVAKNI : TEITV:
alumnam per Iuventam . produc tua neceſſaria alimenta :

26. INVMEK : VVEM : SEVAKNI : VPETV : PVEMVNE:
Vlulate clamate . tua neceſſaria ſumme Paſtor

27. PVPRIKE : APENTV : TIVLV : SEVAKNI : NARATV
publice depulſor . produc tuam neceſſariam nardum

25. TREFIPER: *Per* praepoſitionem non praeponunt, ſed poſtponunt tum Etruſci tum Pelaſgi. TREFIPER, *per alumnam*, a verbo τρέφω, *nutrio*. In Tabulis Eugubinis Pelaſgice, hoc eſt litteris, quas Latini a Pelaſgis accepere, ſcriptis, perquamfrequenter occurrit OCRIPEX. FISIV. hoc eſt *perclamarunt*; ut vertit Cl. Bourguettius. — IIVVINA: ut ſupra in verſu antecedente: hinc Latinis *iuventa*, *iuventus*, *iuvenis*. Nos quoque Itali *gioventù*, *giovine*, *giovane*. Omnes aetatum ordines ita complexus eſt etiam regius Pſaltes CXLVIII. *Iuvenes & virgines, ſenes cum iunioribus laudent nomen Domini.* — TIVLV: Diximus ad verſ. 15. quod 8 eſt V conſonans cum aſpero ſono, quaſi F. Gr. τίφη, τίφαι, *frumentum*, vel etiam compoſita vox ex TI & VLV. Gr. ὕλη non ſolum *materiam*, *ligna*, *ſilvam*, ſed etiam *alimenta* ſigificat; ſed puto eſſe verbum, a τηλιθάω, *germino*, *floreo*; θάλλω, vel quid ſimile, quod alii melius iudicabunt. — SEVAKNI, ut ſupra verſ. 22. SEVAKNE: *tua neceſſaria*. — TEITV: *alimenta*, quae dat terra rerum omnium parens: Gr. τιθή, *nutrix*: τιτθός, *mamma*, *alimentum*: ita etiam vocatur tellus, quod quaſi nutrix homines alat & nutriat.

26. INVMEK: VVEM: SEVAKNI: ut ſupra diximus ad ſingula. — VPETV: *ſumme*, ut paullo ante in verſ. 22. In aris Romanorum perraro occurrit Iupiter cum cognomine SVMMVS: duas adſert Sponius in Miſcell. Sect. III. pag. 71. & 72. Eo utitur Virgilius, Etruſcarum antiquitatum conſultiſſimus. — PVEMVNE: Gr. ποιμήν, *Paſtor*; ποίμνη, *grex ovium*. Reges in ſacris Litteris *Paſtores* vocantur. Item apud Homerum Iliad. Lib. I. Ποιμενὶ λαῶν. Deus quoque Paſtor. David Pſal. XXII. *Dominus regit me, & nihil mihi deerit: in loco paſcuae ibi me collocavit*: Gr. textus: Κύριος ποιμαίνει με. *Dominus paſcit me*: quod mihi ſuggeſſit V. C. Io. Lamius, dum hanc meam interpretationem ei legerem. Pſal. XCIV. *Nos autem populus eius, & oves manus (paſcuae) eius.* In Praefatione divini Sacri: *Vt gregem tuum, Paſtor aeterne, non deſeras.* In Tabula Eugubina Pelaſgice ſcripta, Iupiter GRABOVIE, hoc eſt *potentiſſimus* cognominatur, eiuſque *paſtoralis virga* memoratur.

27. PVPRIKE: Ex hac Etruſca voce Latinis *publice*, & *publicus*, *a*, *um*. Priſcam huius vocis pronunciationem adhuc ſervant Tuſci ruſtici, qui dicunt *puppri-co*, *puffrico*, & *pubbrico*. Villanius & Boccaccius habent *piuvico*. Aliter vero Graeci, κοινῇ, δημοσίᾳ. — APENTV: ut puto, voca-

vocativus caſus, ut VPSTV: originem habet ab ἀποπέμπω, de quo ſupra ad AMPANTV. verſ. 23. Interpretatus ſum DAPVLSOA: quod cognomen Iovi tribuitur, ut in ara votiva penes Gruterum pag. XX. 3. & in nummis FAOPVGNATOA. — SAVAANI: ut ſupra verſ. 22. — NAAATV: hoc eſt *naradu*. Lat. *nardum*. Eadem vox legitur & in votiva Tabula Lerpirii: item in Tabula Eugubina Pelaſgice ſcripta, quas vertit Cl. Bourguettius; & quidem pluribus in locis verſ. 22. 56. 59. Iovi Potentiſſimo nardus fruticum odoroſiſſima commendatur, quia in ſacris adhibebatur offerebaturque in altari cum aliis donis, adipe, tritico, cum placentis frumentaceis frixis, & cum primitiis frugum, uti ex eadem Tabula colligitur. Dubium eſt, utrum fruticem nardum, de qua Plinius Lib. XII. Cap. XII. & Lib. XVI. Cap. XXXII. an vero unguentum nardinum intelligere debeamus, de quo idem Plinius Lib. XIII. Cap. I. Vnguenta Diis donabantur, iiſdemque ſimulacra eorum inungebantur. De Genio Tibullus Lib. II. Eleg. II. verſ. 7.

Illius puro diſtillent tempora nardo.

Puto tamen potius indicari nardum herbam, quae ſiccitate exaruerat; cuius everſio Iovi proponitur, ut facilius ad miſericordiam excitetur. Herbae & frutices in Etruſcis vaſculis circa Deos, & ſub pedibus eorum velut enati, ſaepe picti viſuntur.

28. IVKA MERSVVA : VVIKVM : THAFETV : FRATRVSPE
heu diſperſum officium vide per Fratres

29. ATIIERIE : ATHTISPER : EIKVASATIS : TVTAPER
Sacerdotes per Patres adparentes totam per

30. IIVVINA : TREFIPER : IIVVINA : SAKRE:
Iuventam alumnam per Iuventam ſacram.

31. VATRA : FERINE : FEITV : ERVKV : ARVVIA : FEITV : VVEM
Vivifica armentorum foetus deſolatos arvorum foetus . clamate.

28. IVAA. Gr. ἰοὺ, *hei*, *heu*. ἰυγὴ, *ululatus*. ἰύζω, *lamentor*. — MAASVVA: a μερίζω, *diſperdo*, *divido*, *diſcindo*. — VVIAVM: Etruſci V pro O utuntur: & ↄ tamquam F pronuntiabant; quare VVIAVM q. *uſikum*, Latini ex Etruſcis fecere *officium*: nos *ufficio* & *officio*. In Threnis Ieremiae Cap. IV. 2. *Diſperſi ſunt lapides Sanctuarii*, hoc eſt Sacerdotes. *Filii Sion inclyti, & amicti auro primo, quomodo reputati ſunt in vaſa teſtea* &c. — THAFATV: a Gr. θήπω, *ſpecto*, *admiror cum ſtupore*. In Threnis Ieremiae: *Vide Domine & conſidera; intuere & reſpice*. Item: *O vos omnes, qui tranſitis per viam, attendite & videte*. — FAATAVSPA. Sculptor huius Tabulae ſpatiis excluſus iniquis, ᗡ i. e. a reliquit, lege ᗡᴚ⅂ƧVᗡYᴚᗡ8, FRATRVSPER.

29. ATIIAAIE: ATHTISPEA: ut ſupra in verſ. 23. & 24. AIAVASATIS. Compoſitum videtur ea ἵκω, *cedo*, vel ea adverbio ἰκέτως, *ſimiliter*, & φαίνω, *adpareo*; quia Sacerdotes templi ſacris adparebant in unum, & per ſuas vices: φάσις, *adparitia*, ut adparitio Lunae: *Phaſe* Hebraeis eſt *tranſitus*.

30. Nil dico ad ſingulas has voces, quum de iiſdem nonnulla ſuperius adnotaverim.

31. VATAA: q. FATRA, compoſitum ex φάω. φῶς, φότος. *lux*, *lumen*: & τρέφω. *nutrio*, *alo*. Vertendum videtur *vivifica*. Lumen pro vita accipitur. φῶτα non ſolum *lumen*, ſed & *virum* ſignificat. Vide Macrobium Saturnal. Lib. I. Cap. VII. In vetuſto lapide a me edito Par. II. Inſcr. ant. Etrur. pag. 394. num. 68. LVMEN. (i. e. *vitam*) QVOD. ACPI: (*accepi*) AADDIDI. — FEAINA: *armenti*: φέρει ὄνησιν, quod *ferat emolumentum*. Virgil. Aeneid. Lib. I. verſ. 215.

Implentur veteris Bacchi, pinguiſque ferinae.

Ferae omnes ſunt quadrupedes. Vide Servium ibidem. Gr. θήρειον. Lat. *ferina*. — FAITV: pro terrae, & gregum armentorumque proventu. Hinc Latinis *foetus*. Dicitur, ut etiam ex hac Tabula liquet, univerſim tum de partu animantium, tum inanimantium. — EAVAV: Vt ſupra verſ. 12. ARAA. verſ. 24. ARVA; at hic additur V. — AAVVIA: Vt ſupra verſ. 11. — VVEM: Vt ſupra: crebra ad clamandum & vociferandum adhortatio. Ieremiae Cap. XXXV. verſ. 24. *Vlulate paſtores, & clamate.*

32. PE-

Digitized by Google

32. PERAEM : PELSANV : FEITV : ERERЕK : TVVA : TEFRA
Adſpira matura foetus conſolida . tuos pauperes

33. SPANTIMAR : PRVSEKATV : EREK : PERVME : PVRTVVITV
penuria laborantes intuere . ſolida profer frumenti copiam .

34. SVRVVLA : AR . VEITV : MVMEK : ETRAMA : SPANTI : TVVA TEFRA
Sirium ſubtrahe ab foetibus . epulas (offeremus) trementes . omnes tuos pauperes

32. PERAEM : Compoſitum ex *per* , ut diximus , pro *valde* , & ἄημι , *flo* , *ſpiro* . Virgilius Aeneid. Lib. IX. verſ. 525.

Vos , ô Calliope , precor adſpirate canenti .

Servius : *adſpirate* , hoc eſt *favete* ; ut , *Adſpirat primo fortuna labori* : metaphora deſumta a proſpere navigantibus , vento ſavente . — PELSANV : Forſitan a πέλω , πελάω & πελάζω , *appropinquare facio* . πέλας , *prope* : *perduc ad finem* , hoc eſt *ad maturitatem fructus* . — ERERЕK : ut puto , ab ἐρείδω , *firmiter fulcio* . p. ἤρεικα : ἔρμα , *ſtabilimentum* , *fulcimen* , *conſolidatio* ; quia omnes terrae foetus ad optatum finem non perveniebant propter maximam ſiccitatem . — TVVA : In Tabula Pelaſgice ſcripta , eadem VOR TVVA occurrit verſ. 40. PASE . TVVA . hoc eſt *pace tua* , ut explicat Bourguettius . — TEFRA . Verto *pauperes* . Germani , noſtra Tuſca lingua utentes , pauperes dicunt *poſre* ; pauperculos *poſrette* . In Inſcriptione Pelaſgica Lerpirii apud Oliverium pag. 22. FOVFER . Bourguettius vertit *pauper* ; Etruſci TEFVFERA , per ſyncopeo , & variatis litteris , TEFRA . Gr. τέφρα , eſt *cinis* . τεφρόω , *in cinerem redigo* ; ad extremam paupertatem declarandam , qua phraſi divini etiam Vates utuntur . Iob Cap. XXX . verſ. 19. *Aſſimilatus ſum favillae & cineri* : & ad humilitatem declarandam S. Hieronymus Lib. I . Epiſt. IV. *Ego cinis & favilla* .

33. SPANTIMAR : Forte a σπανίζω , *penuria laboro* : σπανία , *penuria* : nos , hominem , penuria rerum laborantem & miſerum , dicimus *ſpiantato* ; metaphora deſumta ex arborum eradicatione , quae terrae carent alimento . — PRVSEKATV : Gr. προσέχω ; *animum adverto* , ac proinde *inſpicio* , *reſpicio* , *conſidero* . Ita & frequenter Deum precantur divini noſtri Prophetae . Ieremias in Threnodia : *Vide* , *Domine* , *afflictionem meam* , *& conſidera* . — PERVME : Facile P pro F . ut ſit *ferume* , a φέρω , *profero* , *confero* . Supra in linea 16. FERIME . — PVRTVVITV . Vox compoſita ex duabus : altera PVR . Gr. πυρός , *frumentum* : ſupra ſcriptum eſt PIR in verſ. 21. quae vocales facile commutantur : altera TVVITV quaſi TVFITV . a τίκτω , *pario* , *gigno* , *creo* . eſt etiam τίφη , ut diximus , *frumentum* . noſtrum belle reſpondet *la portata* : nempe ſegetum & frugum foetus , copiam .

34. SVRVVLA : Vox compoſita ex SVR & VVLA . SVR , ut ex dictis coniicio , ſignificat *Sirium* , ideſt noxium ac peſtilentem aeſtum ; quia Sirius , ſtella in ore canis poſita , quae naſcitur circa VIII . Kalendas Iulii , noxia iudicatur , quod exurat omnia & agros ſteriles reddat , atque ita a Virgilio deſcribitur Aeneid. Lib. III . verſ. 137.

—————— Subito cum tabida membris ,
Corrupto caeli tractu , miſerandaque venit
Arboribuſque ſatiſque lues , & lethifer annus .
Linquebant dulces animas , aut aegra trahebant
Corpora : tum ſteriles exurere SIRIVS *agros :*
Arebant herbae , & victum ſeges aegra negabat .

Etruſci SVR ſcribunt , Graeci Σείριος , Pelaſgi quoque SVRVR , SVRVRO , ut in aliis Tabulis Eugubinis , praeſertim in VI . verſ. 20. 48. Bourguettius vertit *urentem* , *perurentem* . Supereſt VVLA , q. VFLA , ab ὑφαιρέω , *ſubtraho* . ὑφελεῖσα Dorice , pro ὑφελοῦσα , *quae ſubtraxit* . — V1I99 . ЧA . Fabrile erratum ЧA pro 1A , *ap* . Perſpicuum eſt 9 ſonare F . ut ſupra verſ. 32. V1I98 . — MVMEK : facile a Gr. μῦμα , *edulium ex carnibus & ſanguine* , videlicet *epulas* . Iovi epulae promittuntur Benefico , Averrunco ſeu Depulſori extremae calamitatis . Hunc morem ſacras dapes & ſolemne convivium Diis exhibendi , in Italiam invexere Pelaſgi & Etruſci ; quod notant Donatus , Servius & Probus in Virgilium Aeneid. Lib. VIII . de epulo Evandri ad aram maximam Herculis . Livius paſſim meminit epuli Iovis . Etruſci ſingulis Idibus , Iovi epulum ponebant . Vide Valerium Max. Lib. II . Cap. I . Lectiſternia ponebantur & ſellae , in quibus ad epulas invitati Dii ſedere & diſcumbere credebantur . Epulones , a Romanis Etruſcorum exemplo inſtituti , ſolemnes indicebant epulas & curabant : Sacerdotes vero , pridie quam epulae celebrarentur , populo denuntiabant , Vide Ciceronem de Haruſp. Reſp.

c. 10. -- ETRAMA : a τρίω, τρίμω, *tremo*. In Tabula Pelaſgica verſ. 2. TREMNV. *tremenda*. -- SPANTI : ut ſupra verſ. 33. TVVA : TEFRA : ut ſuperius verſ. 32.

35. PRVSEKATV : EREK : EREdLVMA : PVEMVNE : PVPRIKE
intuere . *averte* *averte luem* *Paſtor* *Publice*.

35. PRVSEKATV : EREK : ERED. τὸ d pro K & V ſcriptum eſt, ut diximus : idem ſignificat, ut paullo ante verſ. 33. LVMA Gr. λύμη. *lues*, *noxa*, *exitium*, *pernicies*. -- PVEMVNE : PVPRIKE, ut ſupra verſ. 26. & 27. *Paſtor Publice*, i. e. *populorum omnium*.

Interpretationis Orthii Carminis lamentabilis Etruſcorum antiquorum

COMPLEXIO.

(1) *EStote Filii percuſſi ſimul.* -- (2) *Incendite nunc impoſitas* -- (3) *urnas odoramentorum, remedium, ſuga* exitii *extremi* late *diffuſi.* -- (4) *Pandite guttur Viri*, qui *adeſtis.* -- (5) *A Fratre oſtenſus ignis* -- (6) *Fratribus, ſparſus ſuit.* -- (7) *Pueri, pandite guttur valide.* -- (8) *Puerae, adſtantes ſacris, clamate gutture.* -- (9) *Matres omnes, ter cantu* maiore *ululate* in *ſacris.* -- (10) *Clamate Virae omnes, Fratrum inauſpicata.* -- (11) *Vlulate Filiae, diſſipata clamantes arva, everſa.* -- (12) *Deſolatum far nimia ariditate, uredine ſacrum; clamate.* -- (13) *Specioſi proventus deſiderati in arvis: ſpecioſa* -- (14) *camporum vaſtata ſunt: foetus ſpecioſi duplo,* -- (15) *extremo* exitio *ſubverſi ſunt : clamate gutturibus, everſi* ſunt. -- (16) *Clamate, aeſtu optima ſubverſa ſunt : proventus* -- (17) *ſubverſi ſunt : arbores feraces ſubverſae ſunt plus* -- (18) *annis tribus : exuſtione exſtincti proventus, alterati* iam *tribus* -- (19) *annis : extinctae arbores feraces, fumantes, per annos* -- (20) *exſtinctae : ululatae, fugatae ſunt : extemplo* -- (21) *abiere fructus annui pingues : perſiccata ſunt dona, fugit far :* -- (22) *ararum everſa* ſunt *ſacra tua neceſſaria, Summe Iovis Pater,* -- (23) *exitium depelle : dexter tua ſerva : per Fratres* -- (24) *Sacerdotes, per Patres adparentes* ſacris, *totam per Iuventam,* -- (25) *alumnam per Iuventam produc tua neceſſaria alimenta :* -- (26) *Vlulate, clamate, tua neceſſaria, ſumme Paſtor* -- (27) *Publice, Depulſor : produc tuam neceſſariam nardum.* -- (28) *Heu diſperſum officium vide per Fratres* -- (29) *Sacerdotes, per Patres adparentes* ſacris, *totam per* -- (30) *Iuventam, alumnam per Iuventam ſacram.* -- (31) *Vivifica armentorum foetus, deſolatos arvorum foetus : clamate.* -- (32) *Adſpira, matura foetus, conſolida : tuos pauperes* -- (33) *penuria laborantes intuere : ſolida, profer frumenti copiam :* -- (34) *Syrium ſubtrahe a foetibus : epulas* offeremus *trementes : omnes tuos pauperes* -- (35) *intuere : averte, averte luem, Paſtor Publice.*

OR-

O R D O

OMNIVM QVAE CONTINENTVR

IN VOLVMINE I.

I. *MVSEI ETRVSCI Titulus, Dedicatio & Effigies Clariſſimi Maecenatis*, a pag. I. ad XII.
II. *Praefatio ad Lectorem*. Pag. XIII.
III. *Index Monumentorum Etruſcorum, quae proferuntur & illuſtrantur*. Pag. XXXI.
IIII. *Fautorum huius Operis nomina*. Pag. XXXVIIII.
V. *Orthii Carminis lamentabilis Etruſcorum antiquorum Dedicatio & Antigraphum Etruſcae Tabulae Eugubinae*. Pag. XLV.
VI. *Prolegomena ad Interpretationem eiuſdem Tabulae*. Pag. XLVII.
— *Alphabetum Etruſcorum accuratius editum curis ſecundis*. Pag. XLVIIII.
VII. *Orthii Carminis Etruſcorum antiquorum Interpretatio, adiectis Notis*. Pag. LV.
VIII. *Interpretationis eiuſdem Orthii Carminis Etruſci complexio*. Pag. LXVI.
VIIII. *Adprobationes Operis*. Pag. LXVIII.
X. *Tabulae CC. aeri inciſae, poſt haec adnectendae*.

IN VOLVMINE II.

I. *MVSEI ETRVSCI Titulus & Prooemium ad Lectorem*, a pag. I. ad VI.
II. *Elenchus Claſſium*. Pag. VII.
III. *Elenchus Diſſertationum*. Pag. VIII.
IIII. *Index Tabularum CC. ſive Monumentorum Etruſcorum, quae in ſingulis V. Claſſibus proferuntur & Obſervationibus illuſtrantur*. Pag. VIIII.
V. *Parergorum, quibus haec Volumina exornantur, recenſio*. Pag. XXV.
VI. *Obſervationes in Tabulas CC.* a pag. I. uſque ad 439.
VII. *Index Rerum. Numeri Romani Praefationem, Prolegomena, Interpretationem Orthii Carminis, & Prooemium; vulgares indicant Obſervationes*. Pag. 441.

AD-

ADPROBATIONES
HVIVS OPERIS.

IMPRIMATVR.

IOSEPH MARIA Archiepiſcopus Florentinus.

IMPRIMATVR.

PAVLVS ANTONIVS AMBROGI, Inquiſitor Generalis Florentiae.

VIDIT.

CAROLVS GINORI Senator, pro R. C. Magni Ducis Etruriae.

FLORENTIAE.
OPVS REGIO PERMISSV IN AEDIBVS AVCTORIS
EIVS SVMTIBVS EXCVSVM.
DIVINA OPE INCOEPTVM
IV. KAL. FEBRVAR. A. CIƆ.IƆ.CC.XXXVI.
ET III. KAL. SEPTEMBR. A. CIƆ.IƆ.CC.XXXVII.
FELICITER ABSOLVTVM.

TAB. I. IANVS.

Digitized by Google

NERIO CORSINIO
S.R.E.
DIACONO CARDINALI
CLEMENTIS XII. PONTIFICIS MAXIMI
FRATRIS FILIO
Ant. Franciſcuſ Goriuſ D. D.

NAPOLI

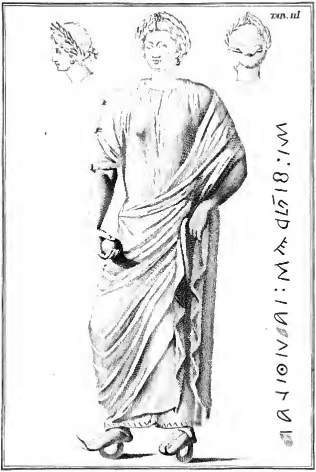
Digitized by Google

D. D. Ioh. Franc. STOPPANIO Corinthi Archiep. et c. ad
Mag. Etrur. Ducem NVNCIO Apoſt.

NAPOLI

Digitized by Google

POMONA

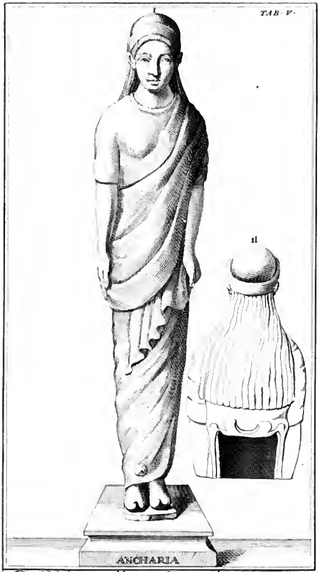
D.D. Joſeph M. MARTELLIO Archiep Flor.

Digitized by Google

NORTIA TVSCORVM DEA. TAB. IIII.

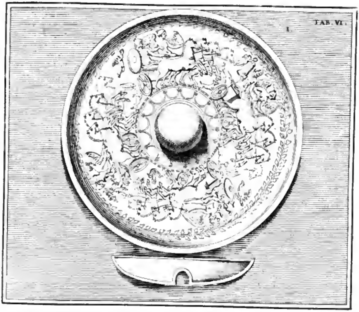

D. D. Mario Guarnaccio Clementis XII. P. M. Praelato Domest.
utr. Sign. Refer. Basil. Lat. Canonico.

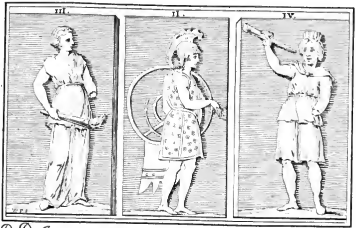

D. Philippo Montio Praesuli Romano

Digitized by Google

BELLONA TVSCORVM DEA.

D.D. Ioſepho Alexandro Furiettio, utr. Sign. Ref. et Aud. Cam. Locumtenenti

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. VII.

D. Hadriano Mauritio Duci de NOAILLES,
Pari et Marescallo Franciae &c.

Joseph Monabuoni delin | P. Ant. Pazzi sculp.

Digitized by Google

Io. Mannucci del. P. Pazzi sculp.

D. Gabrieli Riccardio, Canonico Florentino

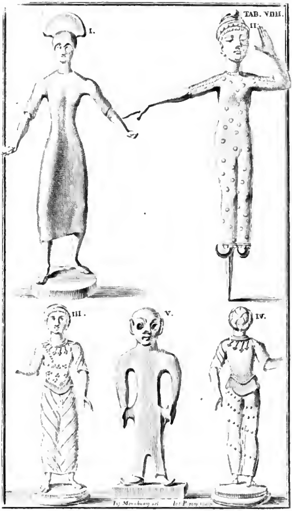

Io. Dom. Menabuoni del. P. Pazzi sculp.

D. Gabrieli Riccardio, Canonico Florentino

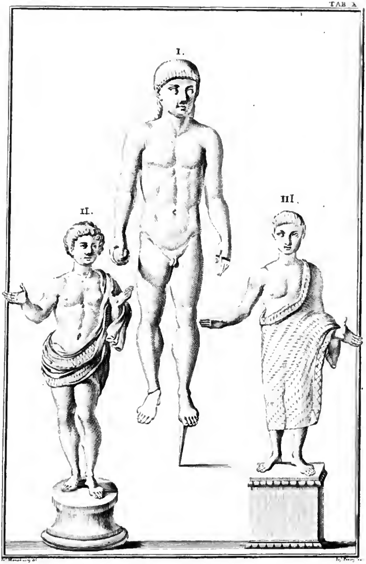
Digitized by Google

Digitized by Google

VOLTVMNA. VOLVMNA. VOLVMNVS. DII PROPRII ETRVSCORVM.

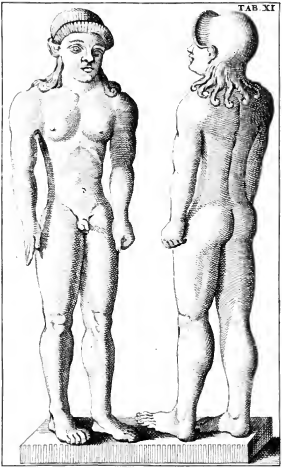
Digitized by Google

PILVMNVS ET PICVMNVS DII
VETERVM ETRVSCORVM.

Digitized by Google

TAB. XI

PILVMNVS. SIVE PICVMNVS
ETRVSCORVM DEVS.

Digitized by Google

D. Carolo Ottoni Menckenio Lipſienſi.

Digitized by Google

TAB. XIII.

FVRINA SIVE ANCHARIA DEA

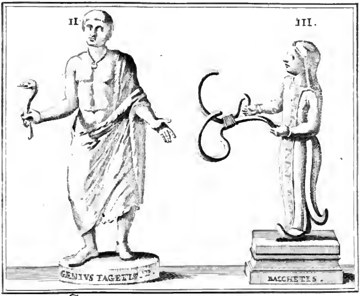
D. Mario Maffeio, Equiti D. Steph.
Patricio Volaterrano.

Digitized by Google

Digitized by Google

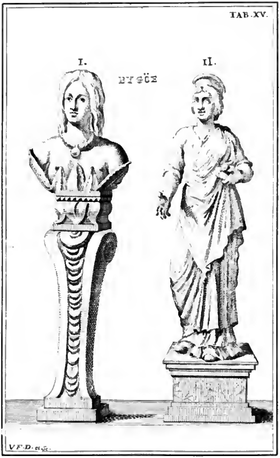

TAGES.

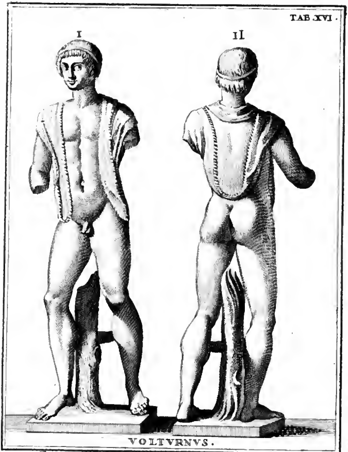

D. Aulo Laurentio Cecina Aduocato
et Patricio Volaterrano.

Digitized by Google

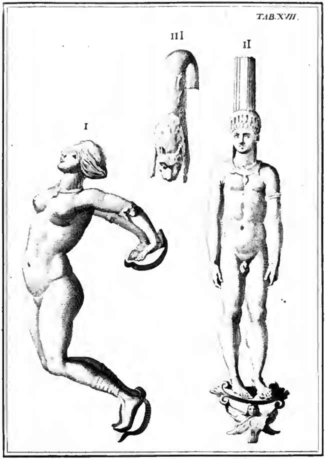

*D. Alexandro Marchioni Victorio
Equit. D. Steph. Patricio Flor. et Romano.*

D. Michaeli Buonamici, Equiti D. Steph.,
Patricio Volaterrano.

Digitized by Google

IVTVRNA PORTVMNVS

D. Hugoni Smithſon Anglo, Eq. Baronetto

Digitized by Google

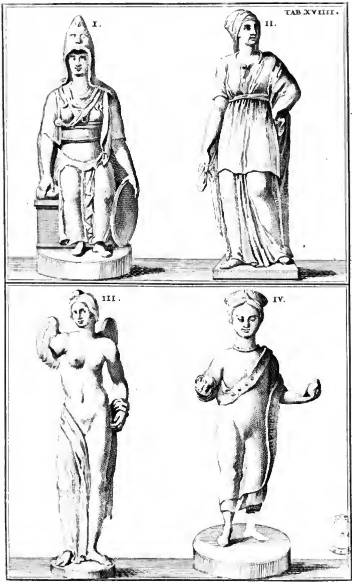
Digitized by Google

TAB. XVIII.

I. VITVMNVS. II. MANTVRNA.

Digitized by Google

VACVNA DEA MVLTIFORMIS.

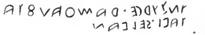
TAB.XX.

Joseph Menabuoni del. *Jean-Bapt. Lapi ſc.*

DEUS PATRIUS ETRUSCORUM IGNOTUS

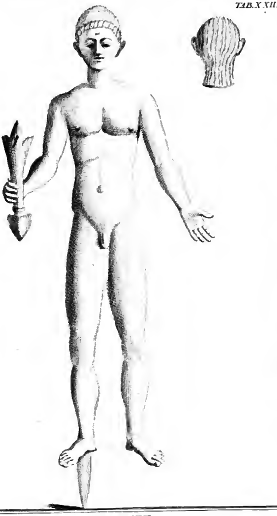
Veſtis his litteris Etruſcis inſcripta

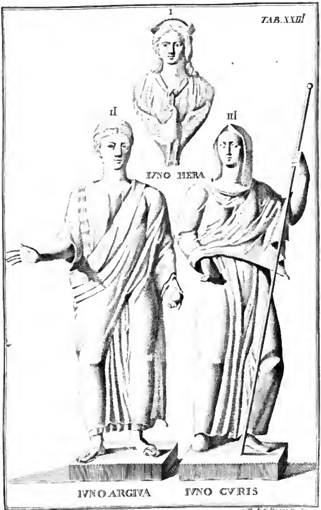
D. Joſeph Smith Anglo, VENETIIS

TAB. X XII.

IVPPITER
D. Io. Baptiſtae Mancinio Equiti
et Patric. Corton.

Digitized by Google

Ioſeph. Menabuoni del *P. Ant. Pazzi ſculp*

D. Sigeberto Havercampo Prof. Hiſtor etc.
in Acad. Lugd. Bat

Digitized by Google

Digitized by Google

IVNO REGINA
D. Ioanni Poleno March. in Patav. Acad. Matheſ. Profeſſori

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. XXV.

*D. Alexandro Comiti Petronio, Patricio
Romano, Equiti D. Stephani.*

Digitized by Google

TAB. XXVI.

IVNO FERONIA

Ioſeph Menabuoni del. *P. Ant. Pazzi ſculp.*

D. Jac. Phil. d' Orville IC.to Amſtelaed. etc.

NAPOLI

Digitized by Google

TAB. XXVI.

IVNO FERONIA

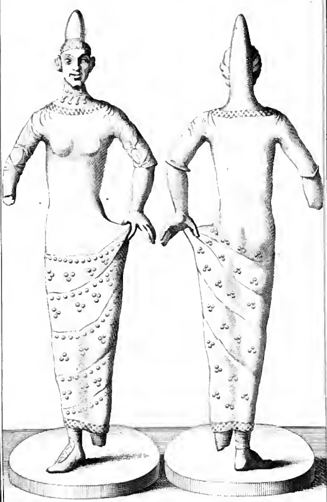
Ioſeph Menabuoni del. *P. Ant. Pazzi ſculp.*

D. Jac. Phil. d' Orville IC.to Amstelaed etc.

NAPOLI

Digitized by Google

T.AB. XXVII.

IVNO

D. Carolo Ventura Nob. Ianuen.

NAPOLI

Digitized by Google

Ioſeph. Menabuoni del. MINERVA *Ant. Pazzi ſculp.*

D. Gregorio Redio Ord. S. Steph. Baiul. Patric. Arret.

NAPOLI

D. Jacobo De Comitibus, Patricio Asculano, Mag. Etruriae Duci a supplicibus Libellis, et ab intimis Consiliis, etc.

NAPOLI

TAB.XXX.

MINERVA.

Jacobus Barbie Sculp.

D. Christophoro Marzi-Medici, I.V.D. Senatori et Patricio Flor Equiti D. Steph.

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. XXXI.

MINERVA VICTRIX

D. Benedicto Colettio Florentino

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. XXXII.

D. D. Nicolao de Simeonibus, Episcopo Marcian.

Digitized by Google

Digitized by Google

D. Guidoni ex Comitibus e Gherardesca, Equiti et Patricio Flor.

Digitized by Google

SOL MITHRA

D. Andreae Danti Praepoſ. Caſtri Franchi

Digitized by Google

DIANA.

P. Ant. Pazzi sc.

D. D. Praepositus Bibliothecae publicae Eugubii

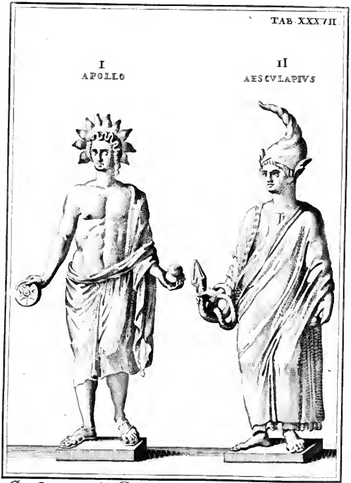
Digitized by Google

TAB. XXX. VI.

NEMESIS

D. Ferranti Capponio Senat Com et Eq. Patric. Flor.

D. Joſepho M. Brocchio S. Th. D. Florentini
Seminarii Moderatori

MERCVRIVS
D. Ferdinando Bartholomeio March. Patric. Flor. Mag. Ducis Etrur. ad Caeſarem Aug. Ablegato

Digitized by Google

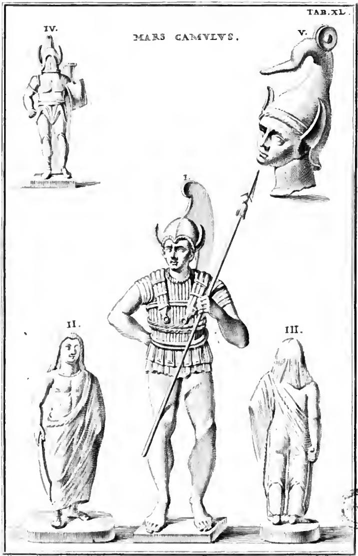
TAB. XXXVIII.

MERCVRIVS

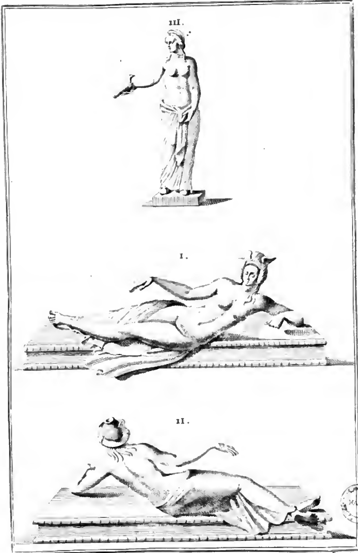
Ioſeph Menabuoni del. — Ant. Pazzi ſculp.

D. Ioanni Smith Anglo

D. D. Camillo Com. et Eq. et Ferdinando Commend. Ord. Ihe. Capponiis, Patr. Flor. alumn. mois.

Digitized by Google

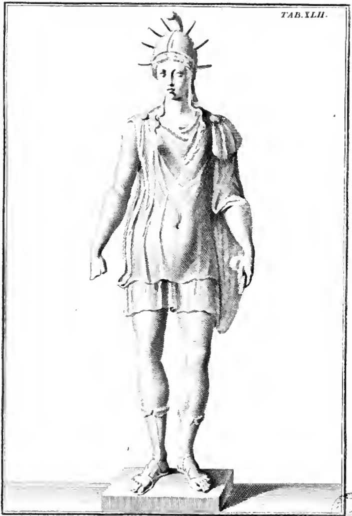

Ios. Menabuon. del. P. Ant. Pazzi, sc.

VENVS MVRCIA

D. Galeotto Corazio, Eq. et Patric. Cortonensi.

Digitized by Google

Ioſeph Menabuoni del. C. Gregory ſc.

VENVS ARMATA

D. Franc.° M. Nicolao Gabburrio Eq. et Patr. Flor. Pictorum Flor. Acad. Preſidi

TAB . XLIII .

Jos. Menabuoni del. C. Gregory sculp.

VENVS VICTRIX

D. Antonio M. q. Hieronymi et D. Antonio M. q. Alex. Zannettiis eximiis Pictoribus Venet.

AMOR

D. Annibali de Abatibuſ, Oliverio,
Patric. Piſaurenſi.

Digitized by Google

AMOR ETRVSCVS.

D. Donato M. Becattinio Praep. Orat. Flor.
S.ae Mariae Big. et M.

TAB. XLVI.

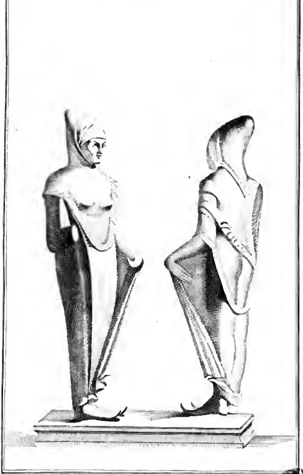

VICTORIA

D. Ioanni Giraldio Equit. et Patric. Flor.

Digitized by Google

TAB. XLVII.

VESTA

D. Pio Nicolao Garellio Equit.
Archiatro et Bibliothec. Imperatoriſ Caeſ. Aug.

Digitized by Google

D. Franciſco M. Bondelmontio Sen. Eq. et Patr. Flor.

Digitized by Google

TAB. XLVIIII

CERES ETRVSCA.

D. Ioanni Blaurero a Wartensee, Biblioth. Tigurinorum Praesidi, Senatori et Archiacon. et c.

Digitized by Google

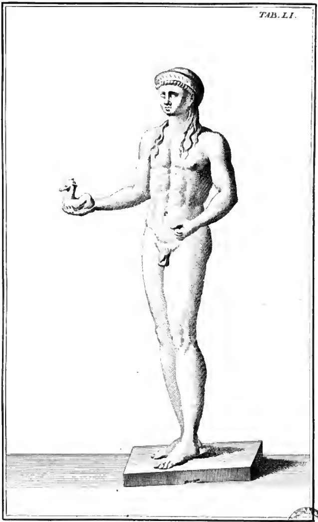
Digitized by Google

CERES

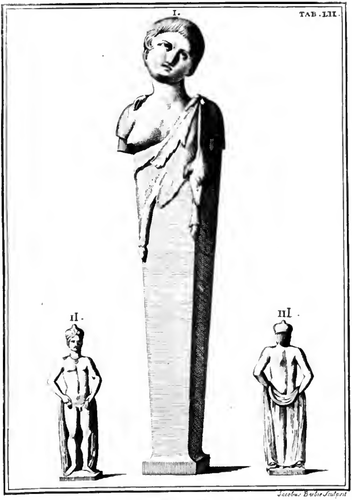
D. Thomæ Dereham de Dereham
Mag. Brit. Bar. Reg. Societ. Socio.

Digitized by Google

BACCHVS
D. Carolo Brinsden A. B. Colleg.
Baliol. Oxon.

Digitized by Google

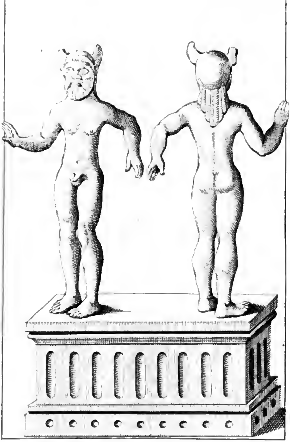

BACCHI MVLIEBRI SPECIE EFFICTI
SIGNA EX AERE.

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB.LIII.

HERON. BACCHVS CORNIGER.

Digitized by Google

Digitized by Google

D. Joſepho S.R.I. Comiti de Thunn. Eccleſiae Metropolitanae Salisburgenſiſ et Paſſav. Canonico.

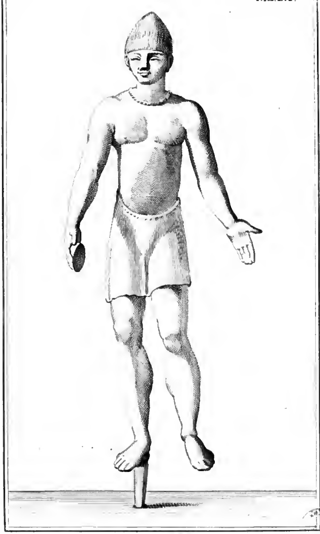
Io. Venetuoni del. P. Ant. Pazzi ſc.

BACCHI GENIVS

D. Abbati Ansano, Vasellio, Senensi, Profeſſori Geometriae in regio Athen. Aug. Taurin.

TAB. LVI.

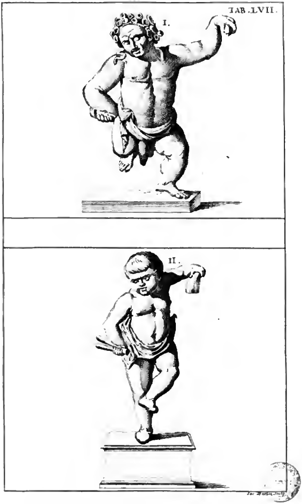

DEVS CABIRVS

D. Laurentio Guazesio Equiti, et Patric. Arret.

Digitized by Google

Digitized by Google

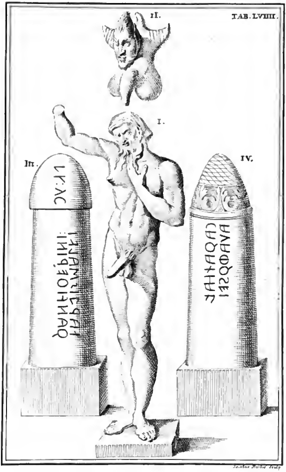
PRIAPVS ETRVSCORVM. MVSICVS ET SALTATOR.

Digitized by Google

Digitized by Google

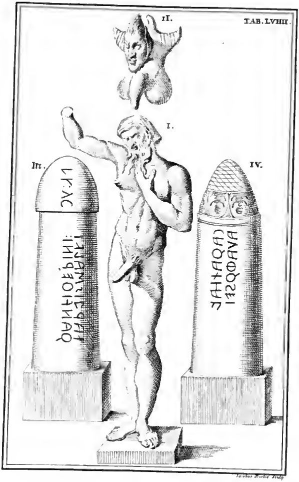
PRIAPVS ETRVSCORVM MVLTIFORMIS.

PRIAPVS ETRVSCORVM MVLTIFORMIS.

Digitized by Google

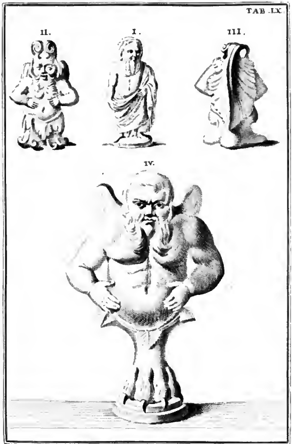
Digitized by Google

PRIAPVS ETRVSCORVM MVLTIFORMIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Ios. Menabuoni del. — P. Ant. Pazzi sc.

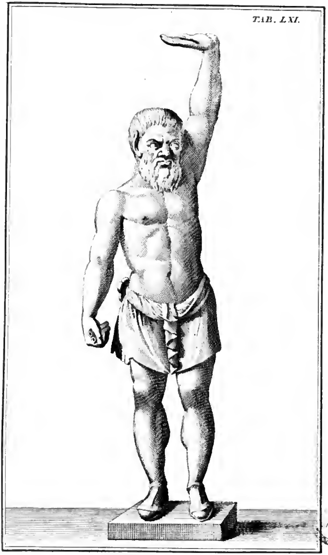
SILENVS ETRVSCVS

D. Hieronymo Comiti Bolognettio,
Patricio Bononiensi.

NAPOLI

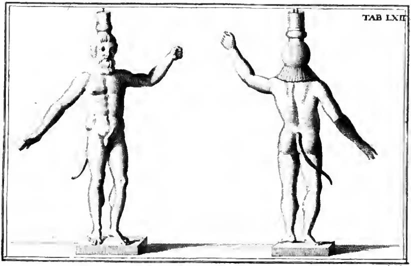
Digitized by Google

TAB. LXI.

PAN SALTATOR.

D. Roberto Capponio March. Equiti et Patric. Flor.

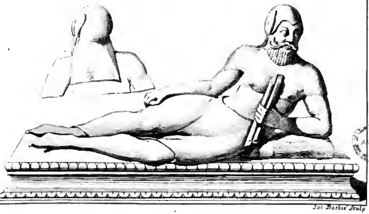
PAN ETRVSCORVM DEVS.

A M fc

Digitized by Google

Refer ad Tab. XVIII. *explicatur pag.* 62.

PAN ETRVSCVS.

D. Cerchio Dominico de Cerchis Senatori Equiti et Patricio Flor.

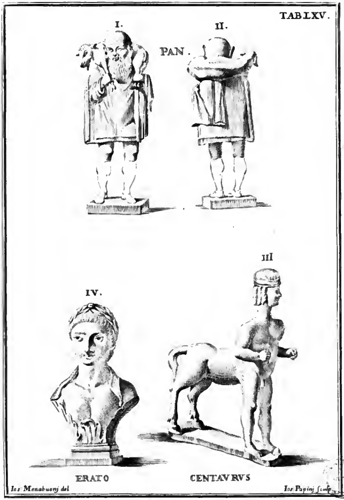
Digitized by Google

Digitized by Google

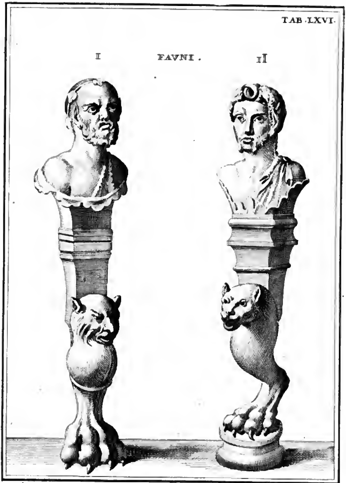
SATYRA ETRVSCA

Digitized by Google

D. Nerio Dragomannio I.C. Senatori et Patr. Flor.

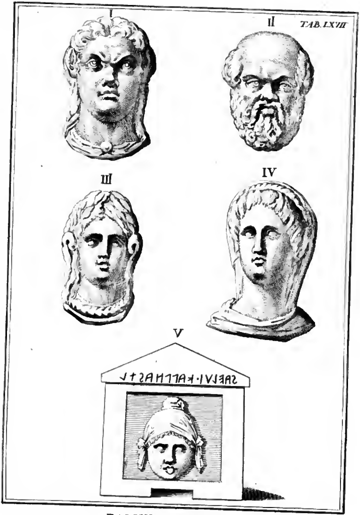
Digitized by Google

D. Ferdinando Incontrio, Marchioni, Equiti, Patr. Flor.

Digitized by Google

Digitized by Google

BACCHI ASSECLAE

D. Joanni Sansedonio Equiti Patric. Sen.

NAPOLI

Digitized by Google

TAB. LXVIII.

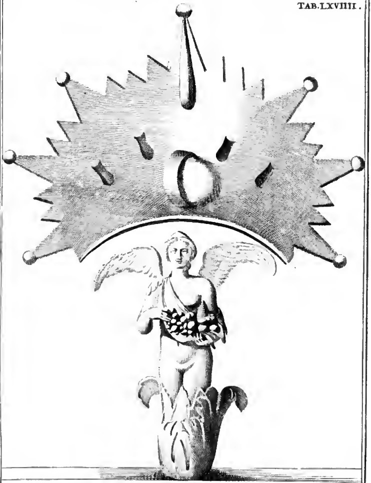
Monaldini del. Pazzi sculp.

CORONIS NYMPHA

D. Petro D'Orville Juriſconſulto Amſtelaedamenſi

Digitized by Google

TAB. LXVIIII.

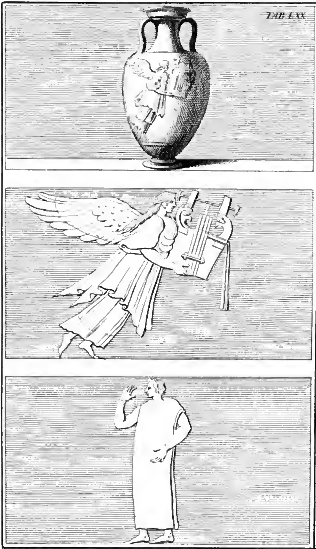

DRYAS NYMPHA.

Ios. Monaldini del. *P. Ant. Pazzi sculp.*

D. Caspari Burmanno I.C. Vrbis Traiectinae Senatori etc.

NAPOLI

CALLIOPE MVSARVM PRINCEPS
D. Apoſtolo Zeno Nob. Veneto, Poetae, et Hiſtorico Caeſari Aug.

NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

Ioſ. Menabuoni del. P. Ant. Pazzi ſc.

HERCVLES ETRVSCVS COMPEDITVS

D. Ioanni Baptiſtae Comiti Caſottio
Eccl. Imprunct. P. Deſign.

Digitized by Google

Digitized by Google

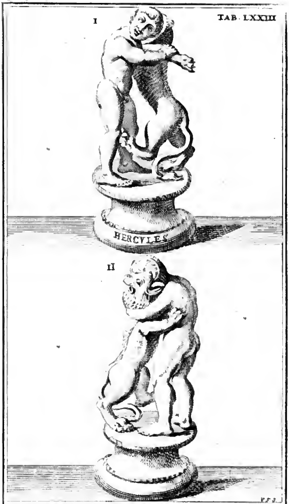
HERCVLES POMARIVS

D. Abb. March. Laurentio de Albiziſ

Eq. et Patr. Flor.

Digitized by Google

Digitized by Google

D. Ascanio Samminiati, Patricio et Senatori Florentino.

Digitized by Google

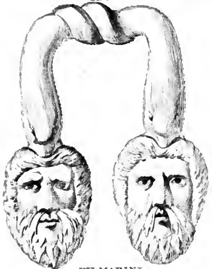
Digitized by Google

I. TAB. LXXV.

NEPTVNVS ETRVSCVS.

II.

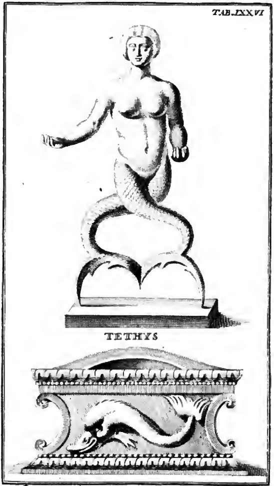

DII MARINI

C. S. sculp.

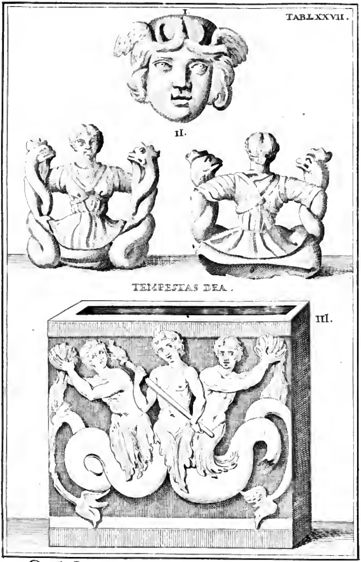
D. Vincentio Equiti Marzi Medici, Cubicular. Honor. CLEM. XII.
P.M. et D. Abb. Aloysio Marzi Medici Eq. Patr. Flor.

TAB. LXXVI

D. D. Tourton et Bour Pariſienſibuſ

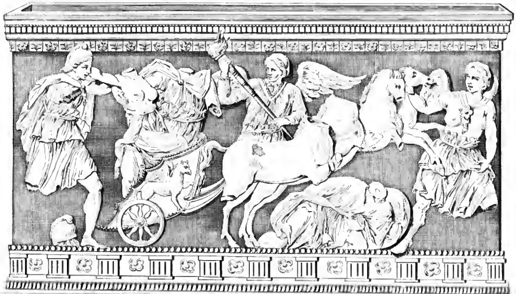
Digitized by Google

P. D. Gabrieli Scarmaglia, Decano Monach. Casinensium Romae.

Digitized by Google

TAB. LXXVIII

DIS PATER

D. Danieli Moore Anglo

Digitized by Google

PROSERPINA

D. Io. Vincentio March. Torrigiano, Patric. Flor.

TAB. LXXX

PROSERPINA

D. Carlo Marchioni Torrigianio Patric. Flor.

Digitized by Google

TAB . LXXXI .

I.

HECATE TVSCORVM DEA .

II.

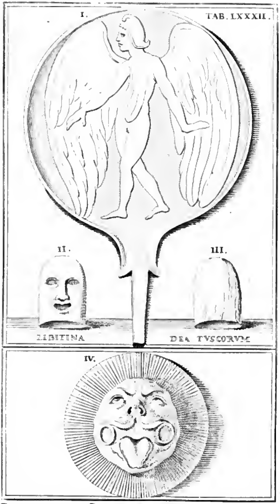

Io. Monabuoni del. ſc.

GENIVS ANIMAM AD INFEROS DVCENS.

D. Fr. Lucae Torrigiani Equit. Hieroſol. March. Patric. Flor .

Digitized by Google

D. Angelo Ant. Procaccellio, Nobili Viro Neapol.

D. Joanni Danieli Olenſchlager Patricio Francofurt.

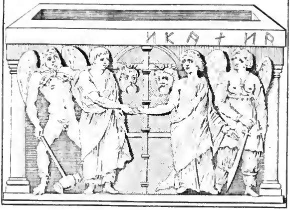
NAPOLI

Digitized by Google

I. TAB. LXXXIIII

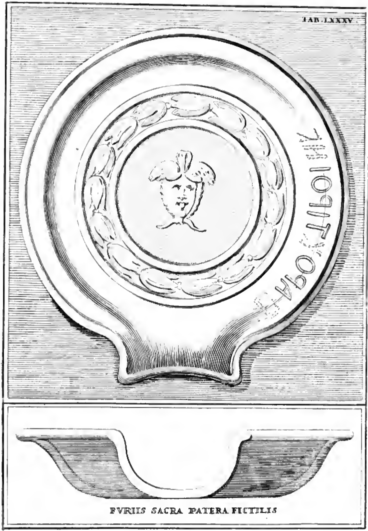
II.

PARCAE. FATA. FVRIAE.

D. Bernardo Paperinio Typographo Florent.

Digitized by Google

D. Abb. Scipioni Guglielmi, Priori insignis Cathedr. Aarinae, Patric. Senen. et Aesino.

Digitized by Google

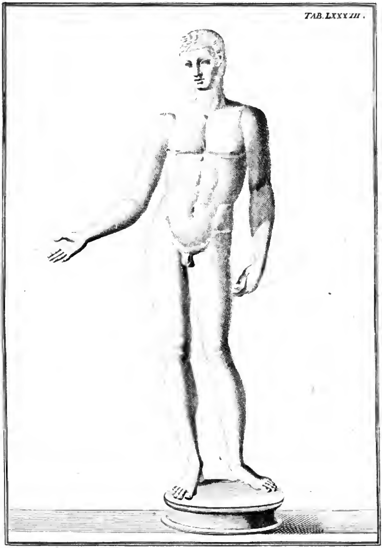
Digitized by Google

MINERVA CVM GENIO FECIALI·

D. Alexandro Gregorio Capponio Marchioni, Forerio maiori Pontificio etc.

Digitized by Google

TAB. LXXXIII.

GENIVS PVBLICVS ETRVSCORVM.

D. Duci De Kent in Magna Britannia et c.

Menabuoni del. *Pazzi sc.*

Digitized by Google

TAB. LXXXVIII.

GENIVS DOMESTICVS TVSCORVM.

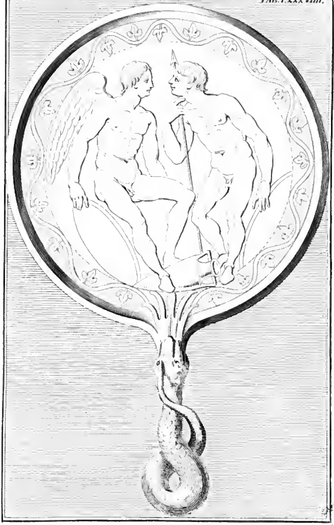

Ios: Menabuonj del. Ios. Papinj sculp.

D. Leonardo Bonarrotio Al. Philippi Senatoris Filio, Patr. Flor.

Digitized by Google

TAB. LXXXVIIII.

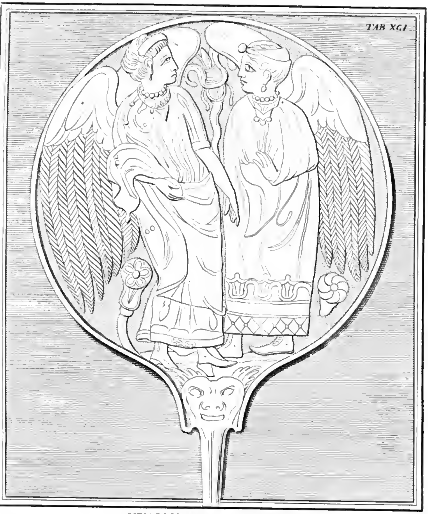
GENII DVO BONVS ET MALVS

D. Ottolino Ottolinio Comiti, et Patric. Veronenſi.

NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

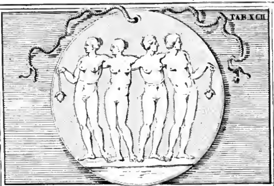
NEMESES DVAE BONA ET MALA

D. Criſtiano Gabrieli Fiſcher Philoſopho Regio=
montano

NAPOLI

Digitized by Google

TAB. XCII.

GRATIAE VENERIS COMITES.

D. Francisco de Ficoronibus Socio regiae Acad. Paris. Antiquario Rom.

Digitized by Google

Monaldi... del. | F. Sculp.

VENVS SPONSA

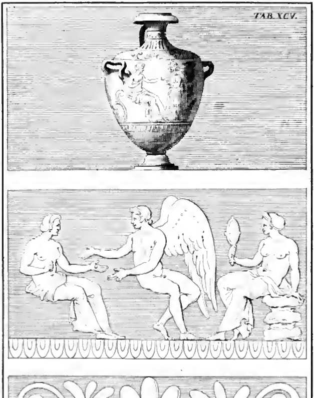
D. Nicolao Martellio Equeſtris Ordinis
D. Stephani Baiulivo Patricio Flor.

Digitized by Google

D. Alexandro Comiti De Marchmont, Vicecom.
de Blasonberrie, Domino Polwarth de Polwarth
&c.

Digitized by Google

HYMENAEVS

D. Paulo Victorio Equit. d.S. Steph. Patrit. Flor.

TAB. XCVI.

Ios Menabuoni del

Ios Papini sculp

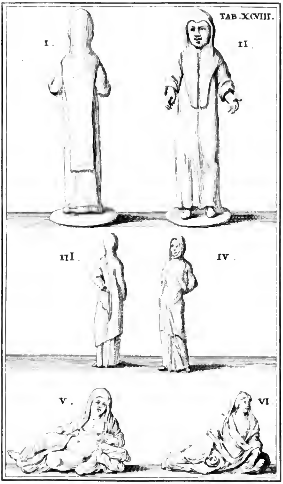
D. Dominico Zanobinio Civi Florentino.

NAPOLI

BONVS EVENTVS

D. Vincentio Antinorio Senatori et Patric. Flor Priori Equit. D. Stephani

DII ETRVSCORVM IGNOTI

NAPOLI

Digitized by Google

Ioſ. Menabuonj del.

Ioſ. Papeny ſculp.

DEAE IGNOTAE ETRVSCORVM.

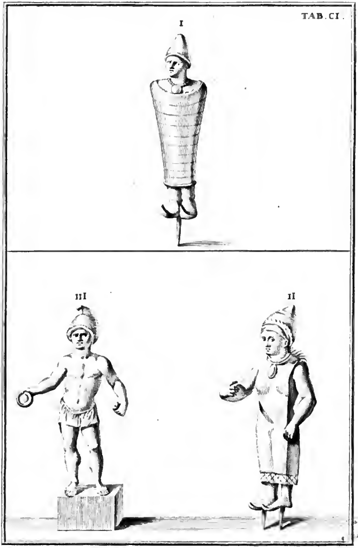
NAPOLI

Sculp

DEVS IGNOTVS ETRVSCORVM.

Digitized by Google

DII PRAESTITES ETRVSCORVM.
D. Abb. Joſeph Hermenegildo Marmio, in Acad. Flor. Matheſeoſ Profeſſori.

Digitized by Google

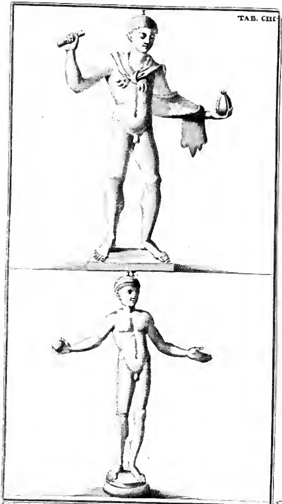
TAB. CII.

Io. Menabuonj del *Ios. Papinj sculp*

DEVS AVERRVNCVS ETRVSCORVM. ORNATVS TORQVE RADIATO.

TAB. CIII.

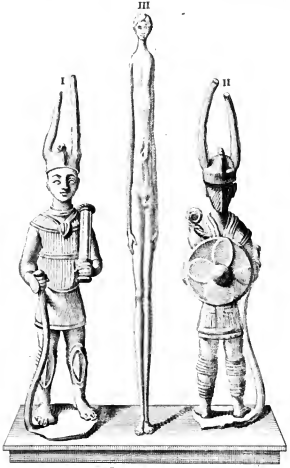

Jos. Menabuoni del. *P. Ant. Pazzi f.*

DII PATRII PRAESTITES ETRVSCORVM.

Digitized by Google

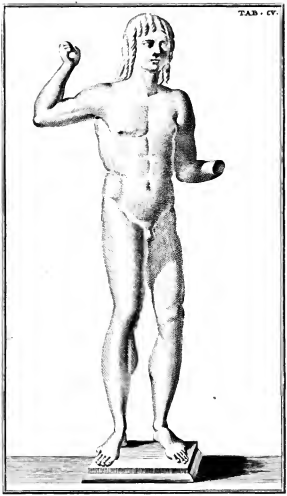
Digitized by Google

DII INDIGETES

D.D. Praefectis Bibliothecae Roncioniae Pratensi.

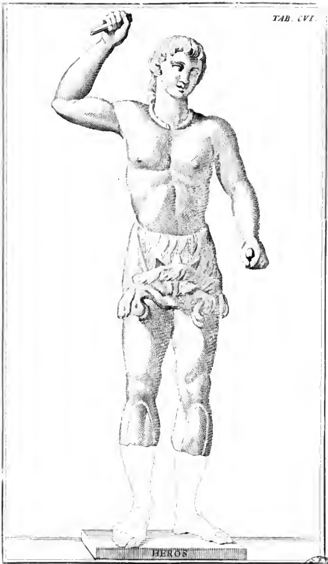
Digitized by Google

DEVS PATRIVS AVERRVNCVS ETRVSCORVM.

Digitized by Google

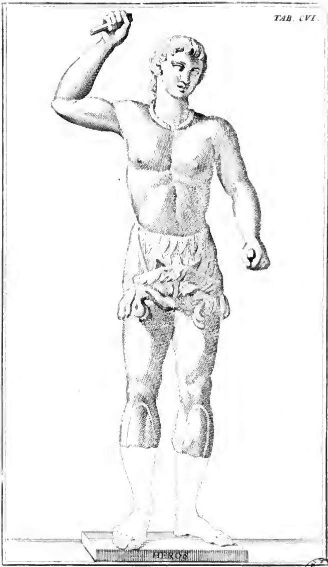
TAB. CVI.

D. Zenobio Paoli Civi Florentino.

Digitized by Google

TAB. CVI.

D. Zenobio Paoli Civi Florentino.

TAB. CVII.

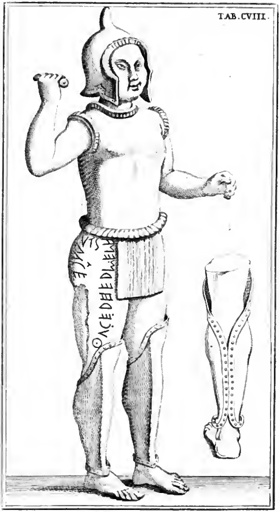

TYRRHENVS HERCVLIS FILIVS.

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. CVIII.

HEROS ETRVSCVS

Digitized by Google

Digitized by Google

HEROS ETRVSCVS.

Digitized by Google

HEROS ETRVSCVS .

Digitized by Google

TAB. CXI.

HEROS ETRVSCVS.

RR. P.P. Ordinis Praedicatorum Coenobii Florentini S. Mariae Nouellae

Digitized by Google

Ioſeph. Menabuoni del *Ant. Pazzi ſc.*

HEROS ETRVSCVS

D. Antonio Sermollio, Equiti Ord. S. Stephani

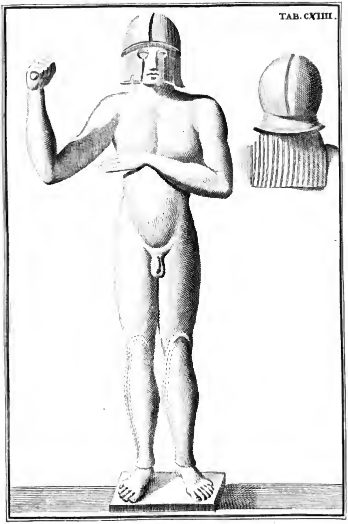
Digitized by Google

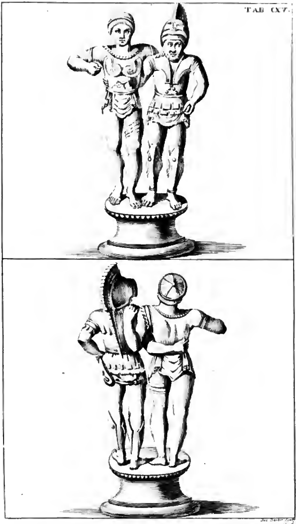
R. R. P. P. Ord. Praedicatorum Collegii S. Marci Flor.

Digitized by Google

TAB. CXIIII.

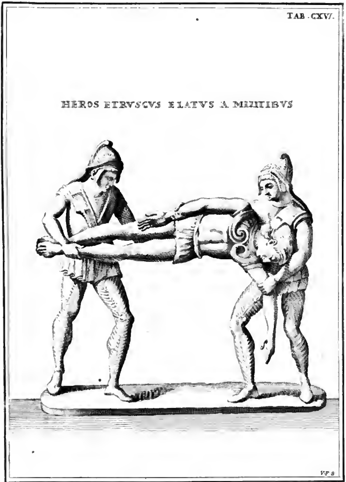

HEROS ETRVSCVS.

HEROS VVLNERATVS IN CASTRA REDVCTVS

Digitized by Google

D. Bindaccio Baroni de Ricasolis Praefecto Regiae Cohortis M. D. Etr. Equiti, et Patric. Flor.

Digitized by Google

TAB. CXVII.

Ioſ. Menabuoni del. Ioſ. Papini ſculp.

HEROS ETRVSCVS.

Digitized by Google

TAB. CXVIII.

Menabuoni del. Pazzi sc.

HEROS ETRVSCVS. FORSITAN RHAETVS.

Digitized by Google

TAB. CXVIIII.

HEROS ETRVSCVS FORSITAN AVNVS.

NAPOLI

Digitized by Google

D. Antonio Francisco Marmio Equiti
D. Steph. regio Bibliothec. Mag. Ducis Etr.
Etruſcae Ling. Prof. primario.

NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

MINERVA CVM MVSIS
D. Mariae Septimiae Capponiae
Clariſſ. Sen. F.

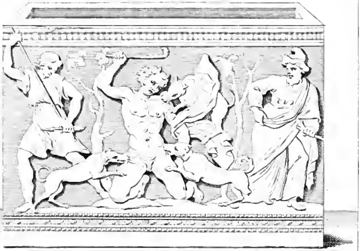
NAPOLI

Digitized by Google

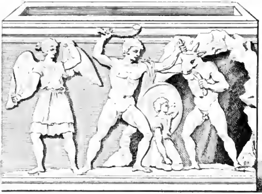
I

ACTAEONIS NEX

TAB. CXXII.

II

HERCVLIS PVGNA CVM ACHELOO

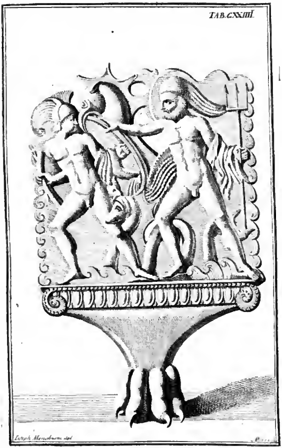
D. Fulco Marchioni Rinuccinio Eq. et Patr. Flor.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

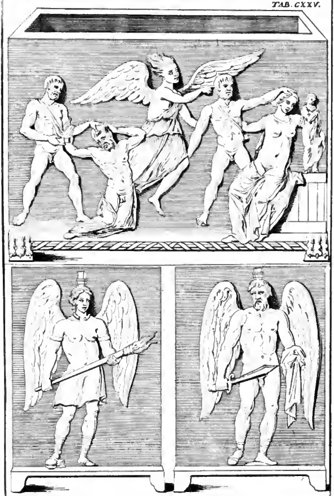

NEPTVNVS LAOMEDONTEM PERSEQVENS.

D. Henr: Joſepho Thomaſſin Domino de Mazaugues, in Gallo-Prov. Senatu Praeſ.

Digitized by Google

TAB. CXXV.

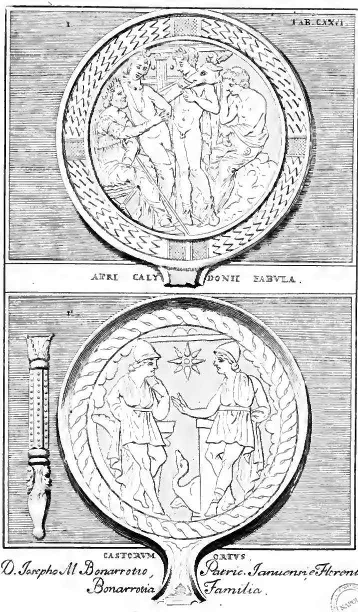

FATA CASSANDRAE ET POLYNICIS.

D. Roberto Zeffirinio Comiti, Pat. Flor.

Digitized by Google

Digitized by Google

APRI CALYDONII FABVLA.

CASTORVM ORTVS.

D. Joſepho M. Bonarrotio, Patric. Januenſi e Florent.
Bonarrotia Familia.

NAPOLI

Digitized by Google

HELENAE ET MENELAI APOTHEOSIS

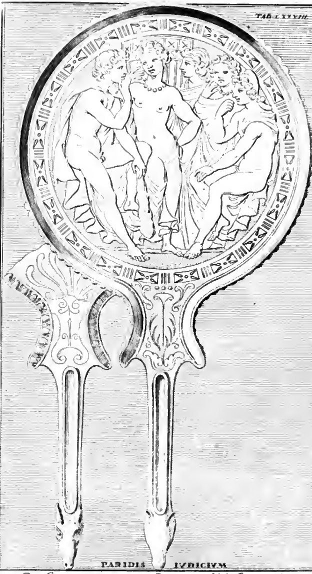
TAB. CXXVII.

Domno Michaëli Angelo Corſio, Abbati Olivet. Patricio Floren.

NAPOLI

Digitized by Google

D. Ioanni Stephano Peſſagnio Nob. Ianuenſ.

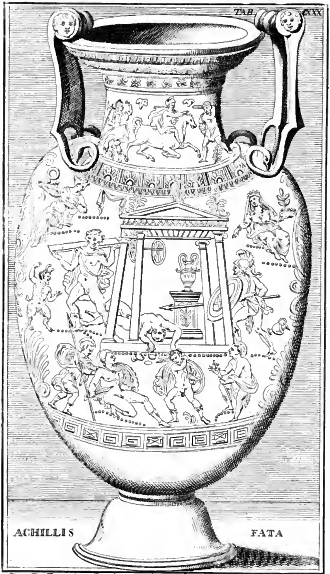

PARIDIS IVDICIVM

D. Marco Antonio Scalandronio Eq. Patr. Flor.

NAPOLI

Digitized by Google

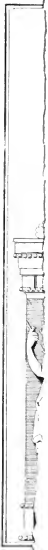
D. D. Jacobo Del Monaco Praepoſito Preſbyt. Oratorii Neapol.

NAPOLI

ACHILLIS INFERIAE

NAPOLI

DA

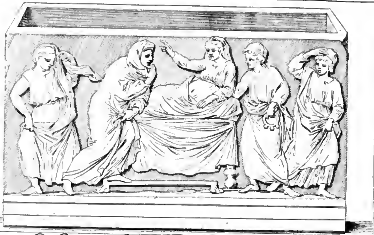
Digitized by Google

Digitized by Google

TAB CXXXIII

PATROCLI FVNVS·

D. Ioanni Hieronymo Pazzio
Eq. et Patricio Flor.

PVGNA DE PATROCLI CADAVERE TAB. CXIIII

I.

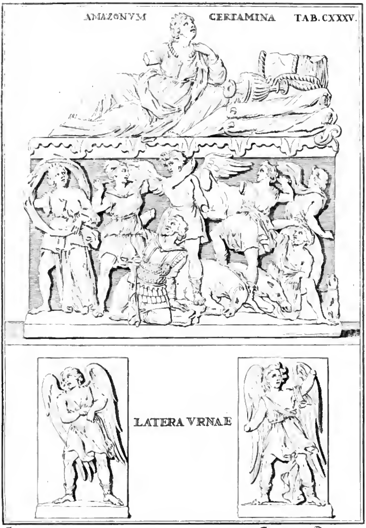
II.

D. Fr. Thomae Canigianio Commendatori Hierosolym. Patricio Flor.

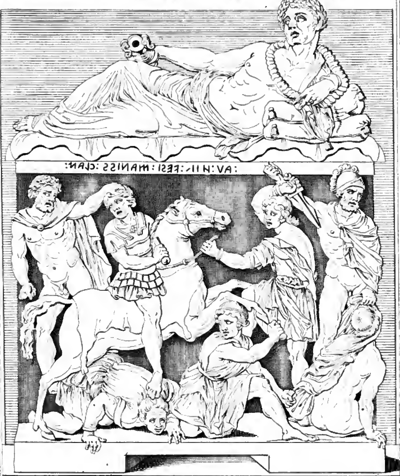
Digitized by Google

Digitized by Google

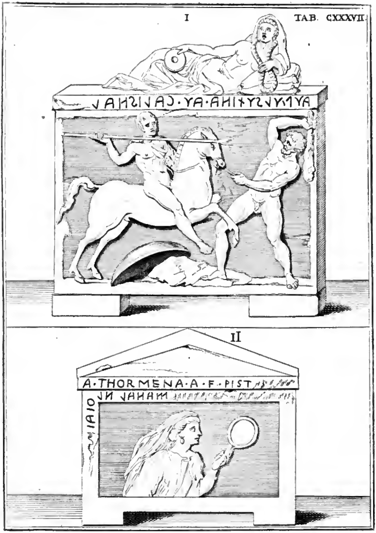
D. Martino Folkes Armigero, Anglo-Brit. Regalis
Societ. Lond. Vice-Praeſidi

Digitized by Google

D. Camillo Pandolfinio Senatori Eq. et Patricio Florentino

Digitized by Google

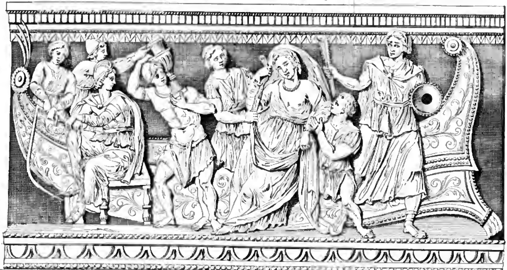

HERCVLES CROTONEM EX IMPRVDENTIA OCCIDENS

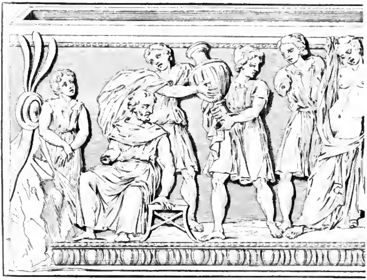
Digitized by Google

AVGES ET TELEPHI FATVM

TAB. CXXXVIII.

D. Matthaeo Aegyptio I. C. Nob. Viro Neap.

AVGES ET TELEPHI FATA.

D. Gregorio Lambardio Equiti, et Patricio Arreti

Digitized by Google

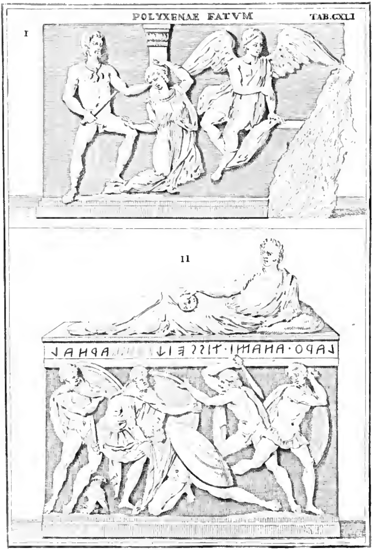

no .

NAPOLI

Digitized by Google

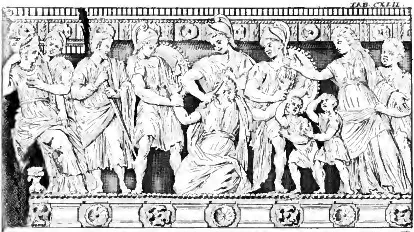
HEROVM PVGNA.

D. Petro Burmanno J.C. Hist. Eloq. Graec. Linguae, Poës. et Hist. Prof. etc.

Digitized by Google

Digitized by Google

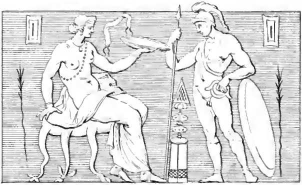
TAB. CXLII.

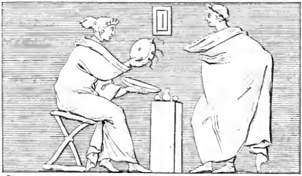
POLYMESTOR CVM FILIIS AB HECVBA NECATVS.

Digitized by Google

VLYSSES APVD CIRCEN POTVS

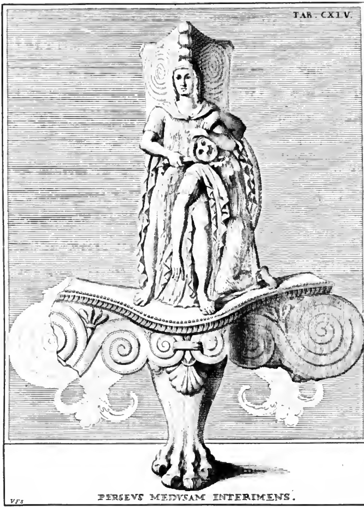
D. Abbati Joanni Francisco Sarchio J. C. Flor.

CIRCE VLYSSIS SOCIVM FERIS OBIICIENS.

D. Abbati Dominico Martellio, Patricio Florentino

Digitized by Google

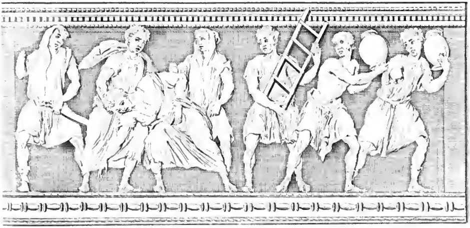
PERSEVS MEDVSAM INTERIMENS.

D. Francisco Frescobaldio, Josephi F. Patricio Florentino.

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. CXLVI.

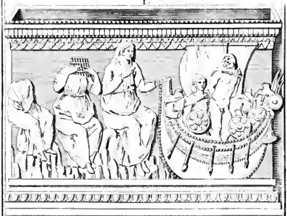
ELPENORIS FVNVS.

Digitized by Google

Digitized by Google

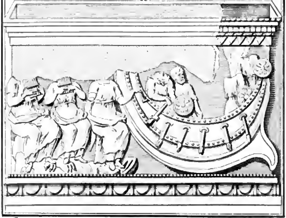
TAB. CXLVII.

I.

VLYSSES SIRENES PRAETERVECTVS.

II.

D. Alexandro Josepho Chiappinio ex Ord. Canonic. Reg. Abbati S. Augustini Placentiae.

Digitized by Google

I

SCYLLA

II

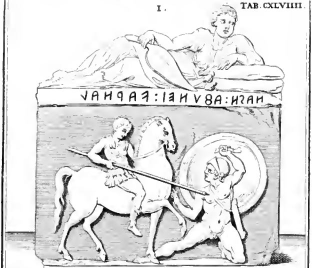
CHARYBDIS

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. CXLVIIII.

I.

TELEGONVS VLYSSEM OCCIDENS.

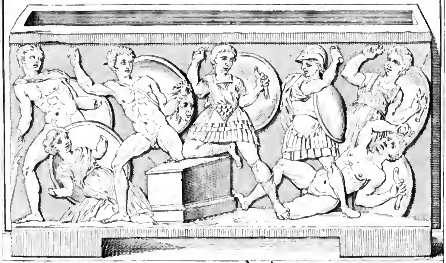
II.

BELVS FERREI GLADII INVENTOR.

Digitized by Google

Digitized by Google

ORESTIS ET PYLADIS EXPIATIO.

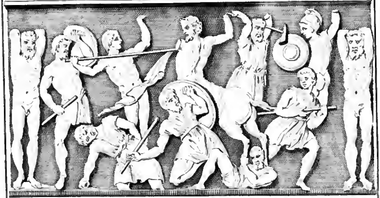
D. Michaëli Theophilo Liebentantz Nob. Silesiae.

TAB. CLI

ORESTES ET PYLADES A FVRIIS AGITATI

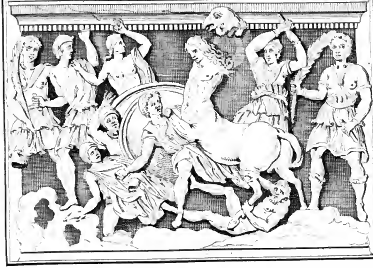
TAB . CLII .

I.

HIPPOCENTAVRORVM EXITIALIS PVGNA

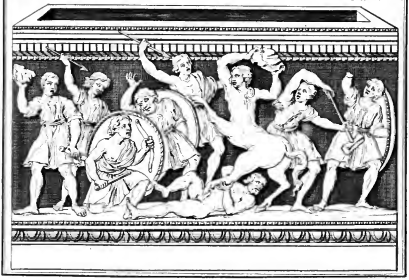
II.

D. Ioanni Andreae, Marci Eq. F. Del Rossio, Pat. Flor. Eq.
D. Steph.

Digitized by Google

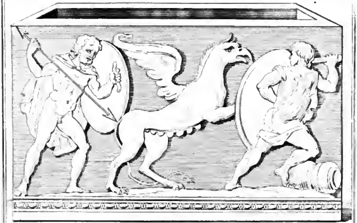
TAB. CLIII.

HIPPOCENTAVRIDIS EXITIALIS PVGNA.

Digitized by Google

I

II

HIPPOCENTAVRIDES SCYLLAE COMITES. SEV TEMPESTATIS DEAE.

Digitized by Google

Digitized by Google

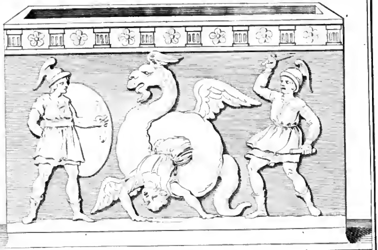

CHIMAERA ET GRYPS.

D. Ioſepho Bianchinio I.V.D. Pratenſi.

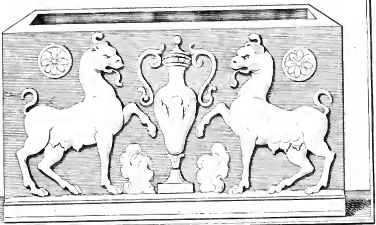
I

TAB. CLVI.

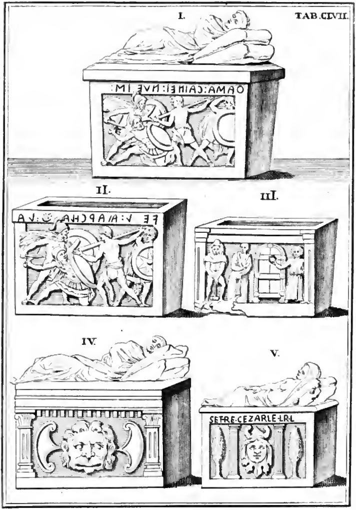

II

DRACO . LEAENA.

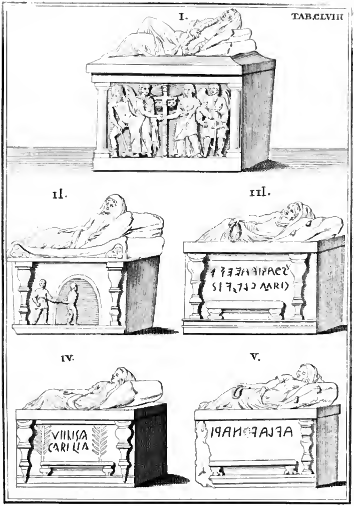

Digitized by Google

FICTILIA ETRVSCORVM SEPVLCRA

Digitized by Google

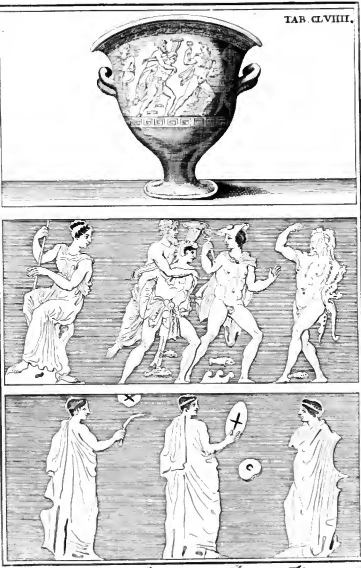
FICTILIA ETRVSCORVM SEPVLCRA.

NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

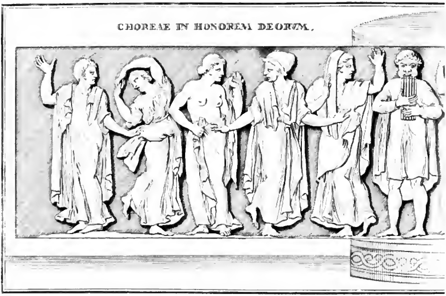
TAB. CLVIIII.

D. Horatio de Bardis Comiti, Patric. Flor.

NAPOL

Digitized by Google

D. Marcello Malaſpina, Ma
VIIII. Virûm Magiſtratu

Digitized by Google

TAB. CLX.

SALTATIO SALIORVM ET SALIARVM.

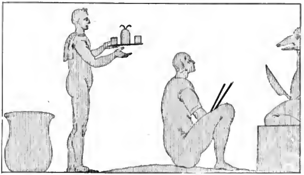

mi, Senatori et Patric. Flor.,
perſyndico etc.

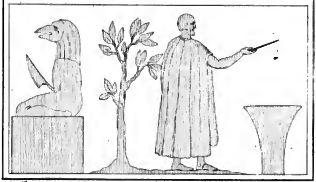
Digitized by Google

In Bibl. Vat. alt. unc. VIII. R. P.

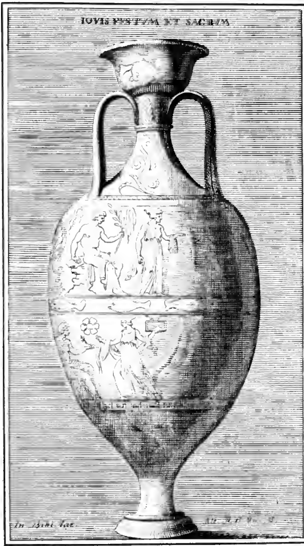

ARBORES DIIS SACRAE APVD AEGYPT. ET TVSCOS.

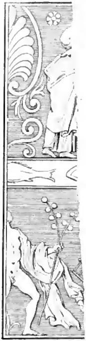
D. Joanni Bottario Praesuli a Secretiori Sacello Pontificio

Digitized by Google

D. P. Roma, Gallo, Generali Ord. P. P.
Minim. Conſiliario Regiſ Sardiniae,
Bibliothecario Univerſit. Aug. Taurin.

Digitized by Google

Digitized by Google

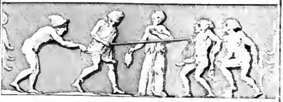

Digitized by Google

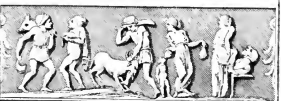
TAB. CLXV.

Alt. unc. IV. lat. unc. IV. et s.

SACRA CEREALIA ET LENAEA

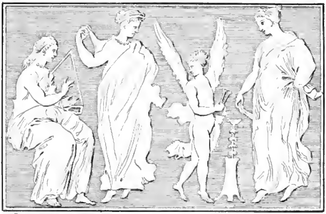

D. Ottavio Bocchio I.C.
Nobili Adrienſi

Digitized by Google

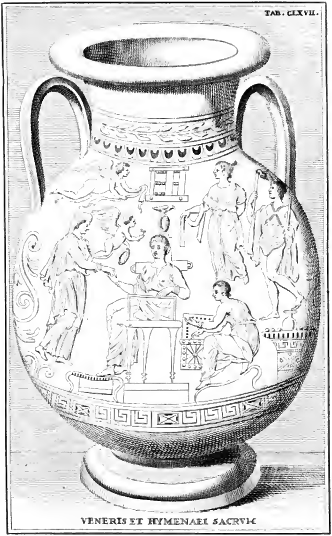
GENII SACRVM

D. Cardolo Mariæ Marchioni Pianettio, Mannellio, Cardolio, Patric. Aeſino.

NAPOLI

Digitized by Google

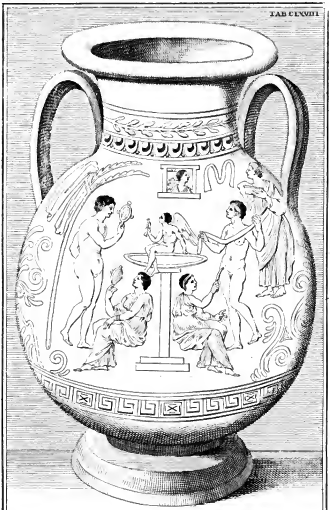

TAB. CLXVII.

VENERIS ET HYMENAEI SACRVM

D. Balthasari Huidecooper, Praetori in Texeliorum Insula.

Digitized by Google

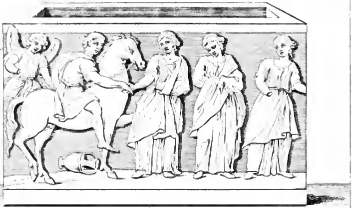
AMORIS SACRVM.

D. Francisco Antonio Feronio Marchio Bellaurstae, Pat. Flor.

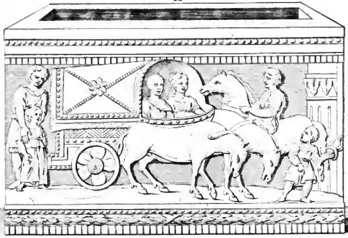
Digitized by Google

TAB. CLXVIIII.

I

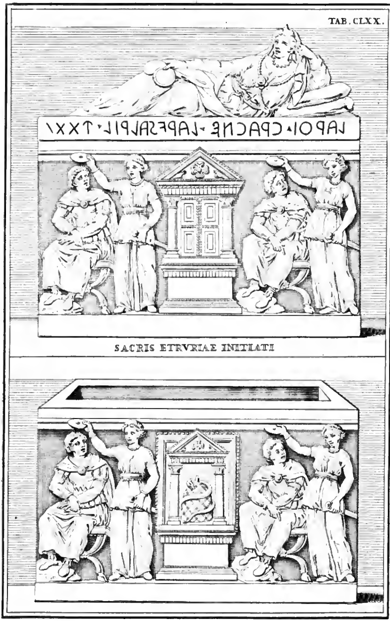
II.

SPONSI CARPENTO AD SACRA DVCTI.

D. Abb. Ottauiano Vgolinio Equiti D. Stoph. Patricio Flor.

NAPOLI

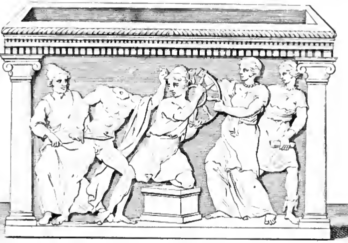

D. Franciſco Victorio, Patricio, Equiti
Sacri Ord. D. Stéphani

NAPOLI

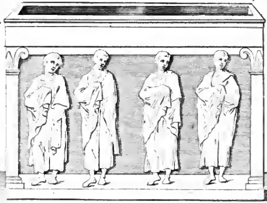
Digitized by Google

I.

SACRA CABIRIA.

II.

D. Andreae a Verrazzano, Equiti Sacri Ord. D. Steph. Patricio Flor.

NAPOLI

Digitized by Google

TAB. CLXXII.

I.

II.

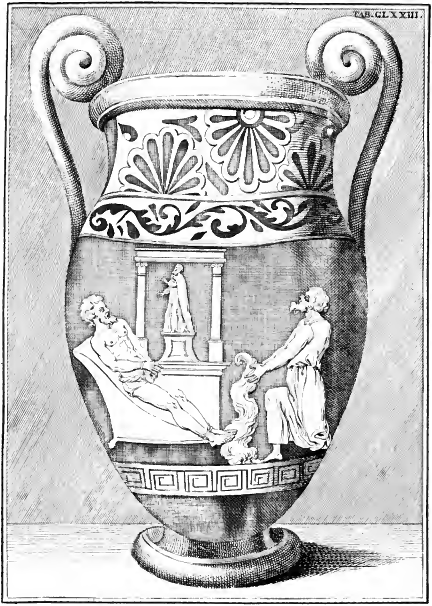
SACRA MITHRIACA. SOLEMNIS BAPTISMUS ETRUSCORUM.

D. Josepho Averanio J.C. Flor. in Pisano Athenaeo
Juris Civilis Profess. Ord.

NAPOLI

Digitized by Google

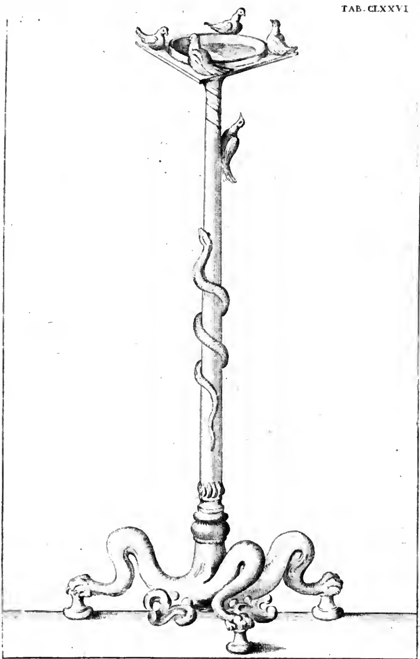
SACRA MITHRIACA IGNE PERACTA.
D. Joanni Vincentio Capponio
Canonico Florentino.

NAPOLI

D. Vigilio C. B. de Firmian, Metropol. Salisburg. et Cathedr. Passav. Canonico.

TAB. CLXXVI

Cortonæ apud Equitem Galeottum de Corazziis

Fran: Fabruca delin: Ioſeph Filosi ſculp

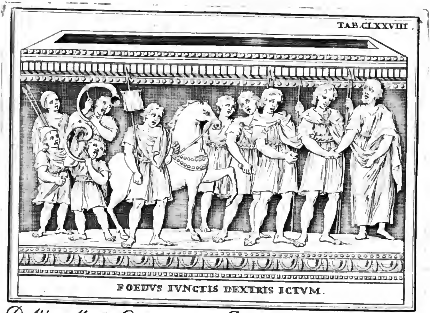
Digitized by Google

Aenea Caſſi
in Apulia,

Joh. Caſſini del.

Digitized by Google

D. Abbati Mario Compagnonio, Patricio Maceratensi

NAPOLI

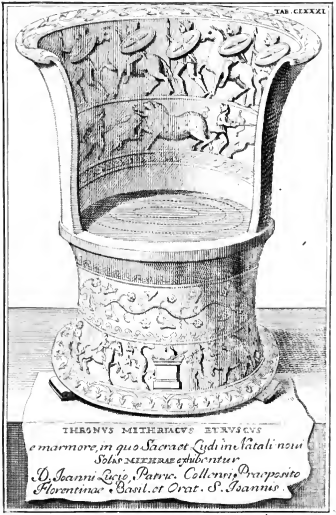
Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

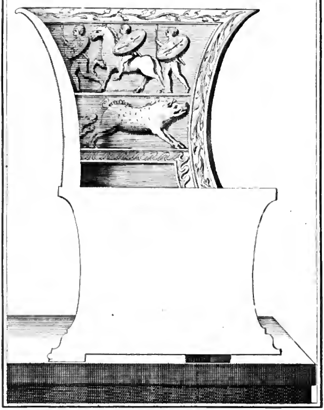

P. D. Ioanni Benedicto Mitarellio, Camaldul. Ord. Monach. Theol. et Philoſoph. Profeſſori.

TAB. CLXXXI
THRONVS MITHRIACVS ETRVSCVS
e marmore, in quo Sacra et Ludi in Natali noui
Solis MITHRAE exhibentur
D. Ioanni Lucio, Patric. Collensi, Praeposito
Florentinae Basil. et Orat. S. Ioannis.

Digitized by Google

TAB. CLXXXII.

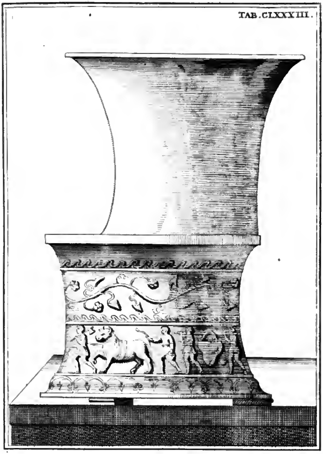

EIVSDEM THRONI MITHRIACI ETRVSCI
PROSPECTVS LAEVI LATERIS SVPERIORIS.

NAPOLI

Digitized by Google

TAB. CLXXXIII.

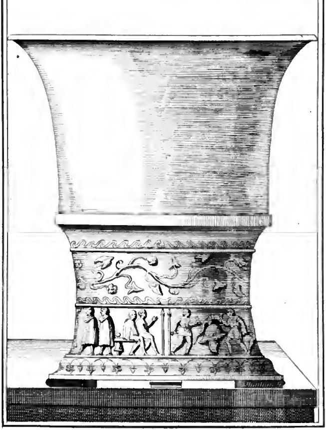
EIVSDEM THRONI MITHRIACI ETRVSCI.
PROSPECTVS LAEVI LATERIS INFERIORIS.

NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

TAB. CLXXXIV.

EIVSDEM THRONI MITHRIACI ETRVSCI
PROSPECTVS POSTICAE PARTIS.

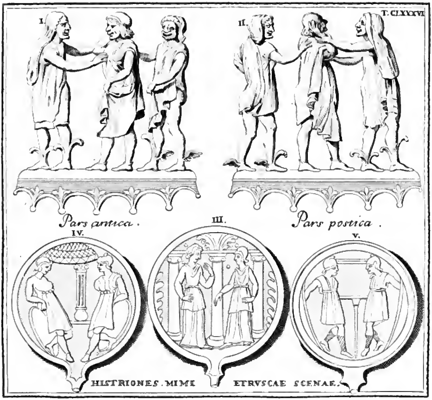
NAPOLI

Digitized by Google

D. Praeposit

Digitized by Google

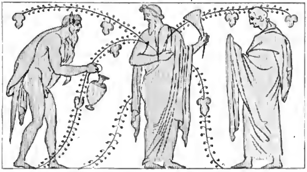
D. Bindo Simoni Peruzzio, Patr. Flor. in patrio Lyceo Etrusc. Litter. Profes. Primario.

NAPOLI

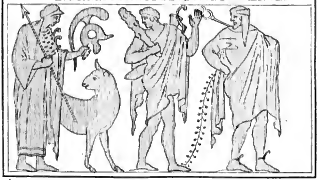
Digitized by Google

In Mus. Barber. alt. ped. I.

LVDIONES DEORVM PERSONAM GERENTES.

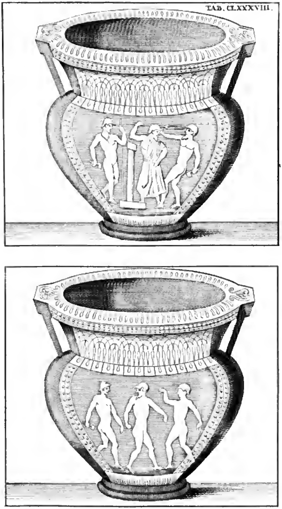

D. Franciſco Ricceverio Cuſtodi regiae Villae Caſtelli et aliarum M. D. C.

NAPOLI

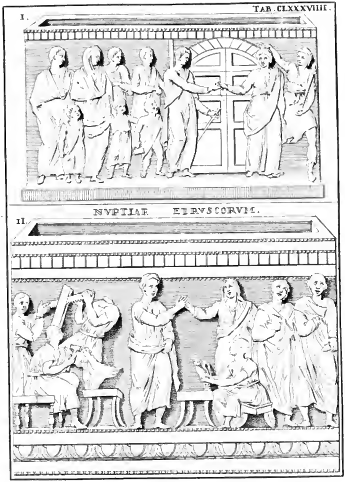
Digitized by Google

TAB. CLXXXVIII.

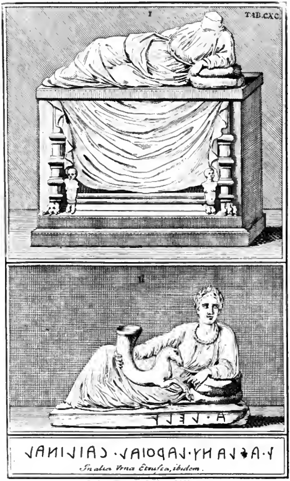
RETIARII ET MYRMILLONIS ETRVSCI PVGNA.

Digitized by Google

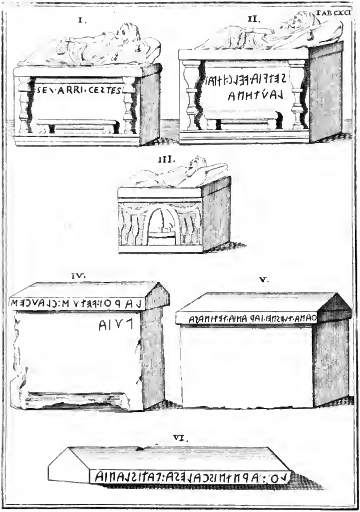
D. Liviae Fortunatae Ioannis F. Pieriae Sarchiae.

NAPOL

TRICLINIA ETRVSCORVM

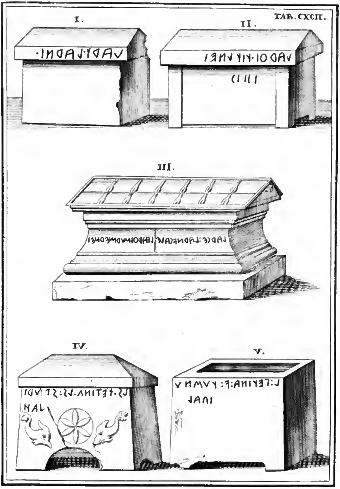
III. Huc refer Triclinium Etruſcum apud Dempſterum Tab LXXIX. incuria Pictoris omiſſum.

CINERARIA ETRVSCORVM

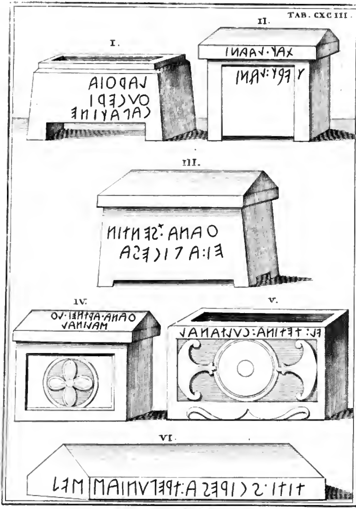
marmorea et fictilia: exstant in Museo Bucellio Montispolitan.

Digitized by Google

CINERARIA ETRVSCORVM
marmorea exstant in Museo Bucellio Montispolitian.

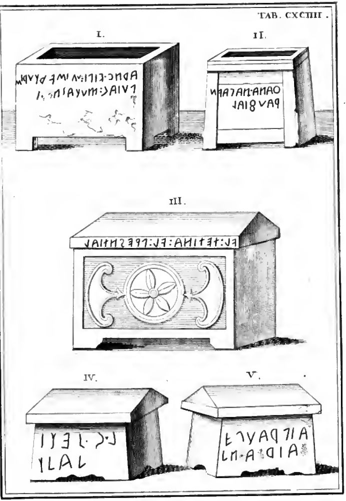
NAPOLI

CINERARIA ETRVSCORVM
marmorea extant in Museo
Bucellio Montispolitan.

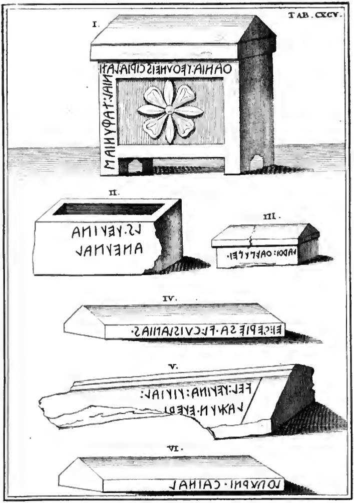
NAPOLI

Digitized by Google

CINERARIA ETRVSCORVM
Marmorea extant in Musco
Bucellio Montispolitan.

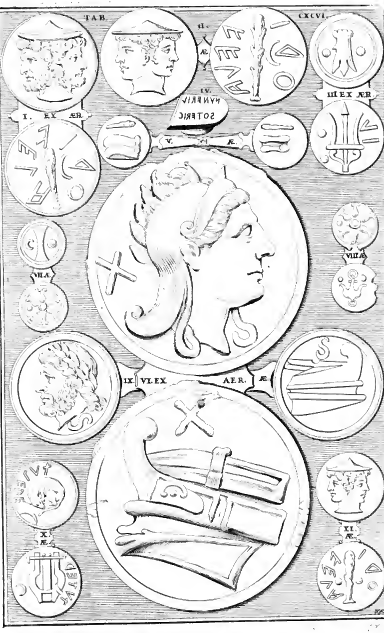
Digitized by Google

CINERARIA ETRVSCORVM
marmorea, extant in Museo
Bucellio Montiſpolitian :

NAPOLI

Digitized by Google

TAB.
II.
CXCVI.
Æ
IV.
III EX ÆR.
I. EX ÆR.
V.
VI
Æ.
VII.Æ
VIII.Æ
IX
VI. EX
AER.
Æ
X.
Æ.
XI.
Æ.

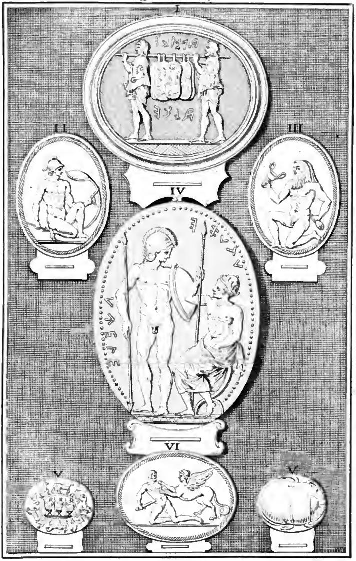
Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

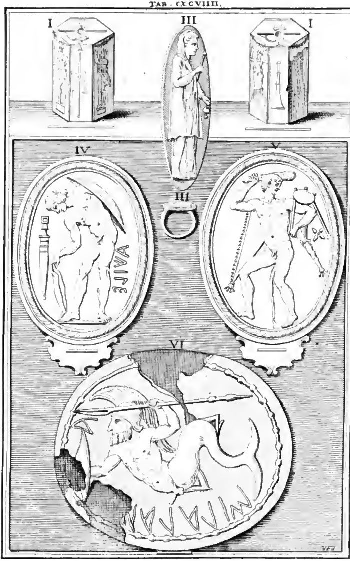
TAB. CXCVIII.

GEMMAE CAELATAE VETERVM ETRVSCORVM.

NAPOLI

Digitized by Google

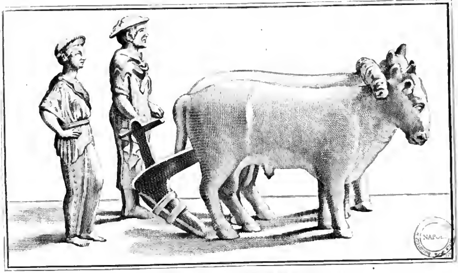

GEMMAE CAELATAE VETERVM ETRVSCORVM.

NAPOLI

Digitized by Google

TAB. CC

ARATOR ETRVSCVS. ANATHEMA CERERI.

NAPOLI

Google

Digitized by Google